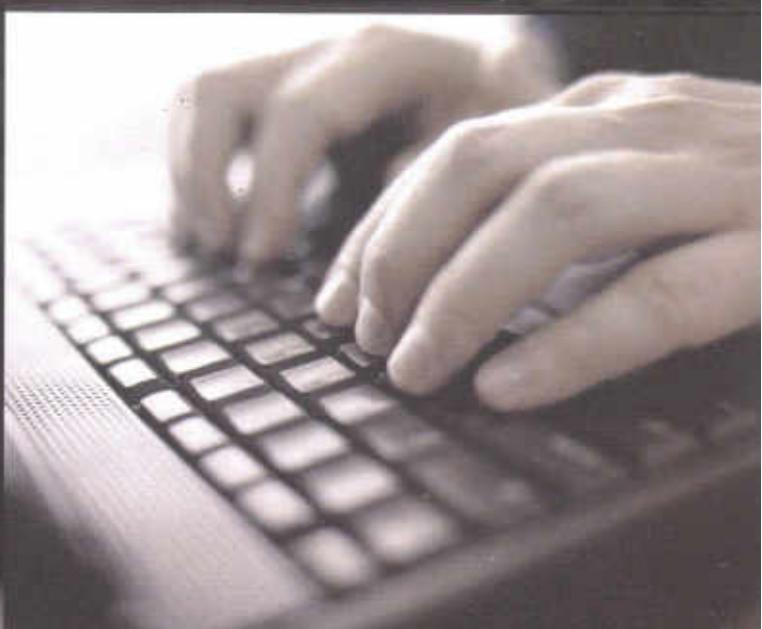

คู่มือ การทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

คู่มือการกำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

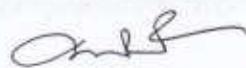
คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

- พิมพ์ครั้งแรก : กรกฎาคม ๒๕๗๔ จำนวน ๕๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ต้นปีกันยายน ๒๕๗๓ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓ : กรกฎาคม ๒๕๗๔ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๕ : พฤษภาคม ๒๕๗๙ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๖ : ต้นปีกันยายน ๒๕๗๓ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๘ : ต้นปีกันยายน ๒๕๗๖ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
บรรณาธิการ : พระมหาสมบูรณ์ วุฒิไกร
ออกแบบปก : พิจิตร พรมสี
จัดรูปเล่ม : บุศกรณ์ ภารพกิจจำเนห์
พิมพ์จัดอักษร : ศร. เมธีกฤดา รักษาโภม
จัดพิมพ์โดย : บ้านพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดมหาธาตุฯ ทำพระจันทร์ เชตพรบນคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๐๐
โทร. ๐-๖๖๖๖-๐๖๕๐

คำปราศรัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีปรัชญาของมหาวิทยาลัยว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” โดยอนุวัติตามพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาการขั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสด์

สำหรับการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานี้ เน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ จากคัมภีร์พระพุทธศาสนาหรือบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ในรูปแบบ การทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์นั้น ไม่ว่าจะเป็นการทำโครงการวิทยานิพนธ์ การเขียนวิทยานิพนธ์ การจัดพิมพ์ การอ้างอิง เป็นต้น ควรจะมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้น การมีคู่มือการทำวิทยานิพนธ์จึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์นี้ เป็นฉบับที่บันทึกวิทยาลัยปรับปรุงขึ้นใหม่ เพื่อให้ทันสมัยและสอดรับกับความเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยที่มีการเปิดสาขาวิชาใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น จึงขออนุโมทนาต่อบัณฑิตวิทยาลัยที่ปรับปรุงคู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เล่มนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตต่อไป

(พระธรรมบัณฑิต)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ออกรับเป็นบัณฑิต วิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๗๓ และได้จัดพิมพ์คู่มือ วิทยานิพนธ์ในปี พุทธศักราช ๒๕๓๔ ต่อมาได้ออกรับเป็นบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และ ระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับสารานิพนธ์ ๒๕๕๐ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการทำวิทยานิพนธ์และ สารานิพนธ์เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือ การทำวิทยานิพนธ์ฉบับที่จัดพิมพ์เมื่อปี ๒๕๔๔ โดยได้เพิ่มเติมรูปแบบการทำสารานิพนธ์เข้าไป แล้วจัดพิมพ์เป็นครั้งที่ ๕ ในปี ๒๕๕๑

ต่อมาบัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่ารูปแบบการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลากหลายมากขึ้น ทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และเชิงเอกสาร จึงได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และสารานิพนธ์ให้สอดรับกับความหลากหลายในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต แล้วดำเนินการจัด พิมพ์เป็นครั้งที่ ๕ เพื่อแจกจ่ายในงานสัมมนาวิชาการผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เด่น เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และต่อมาในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ต่อเนื่องปีการศึกษา ๒๕๕๖ บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการปรับปรุงคู่มือวิทยานิพนธ์และสารานิพนธ์เพิ่มเติมอีก เพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ในงานสัมมนาผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เด่น วันที่ ๒๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ในฐานะคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอขอบคุณ คณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาช่วยในการแก้ไขปรับปรุงและดำเนิน การจัดพิมพ์คู่มือการทำวิทยานิพนธ์และสารานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จลงด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์และสารานิพนธ์ของนิสิตต่อไป

(พระศุภชัยธรรมานุวัตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	(๑)
บทที่ ๑ แนวการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑
๑.๑ แนวการตั้งชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)	๒
๑.๒ แนวการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๒
๑.๓ แนวการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๔ แนวการเขียนปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ แนวการเขียนขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๖ แนวการเขียนสมมติฐานการวิจัย	๖
๑.๗ แนวการนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๘ แนวการเขียนบทหวานเอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๑.๙ แนวการเขียนวิธีดำเนินการวิจัย	๘
๑.๑๐ แนวการทำกรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๒
๑.๑๑ แนวการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑๓
๑.๑๒ แนวการทำสารบัญ (ชั่วคราว)	๑๔
๑.๑๓ แนวการทำรายงานกรม	๑๔
๑.๑๔ แนวการเขียนประวัติผู้วิจัย	๑๕
๑.๑๕ แนวการทำเชิงอรรถ	๑๕

บทที่ ๒ รูปแบบโครงร่างวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๗
❖ รูปแบบปกโครงร่างวิทยานิพนธ์ (ระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก)	๑๗
❖ ตัวอย่างปกโครงร่างวิทยานิพนธ์	๑๘
❖ รูปแบบปกโครงร่างสารนิพนธ์	๑๙
❖ ตัวอย่างปกโครงร่างสารนิพนธ์	๒๐
❖ องค์ประกอบของโครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๒๑
❖ ตัวอย่างสารบัญ (ชั้วคราว) ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงเอกสาร)	๒๔
❖ ตัวอย่างสารบัญ (ชั้วคราว) ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงคุณภาพภาคสนาม)	๒๕
❖ ตัวอย่างสารบัญ (ชั้วคราว) ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงปริมาณ)	๒๗
❖ ตัวอย่างบรรณานุกรม	๒๙
❖ รูปแบบประวัติผู้เขียน	๓๐
❖ Format of the Cover of the Dissertation Proposal	๓๑
❖ Example of the Cover of the Dissertation Proposal	๓๒
❖ Components of the Dissertation Proposal	๓๓
❖ Format of the Cover of Thematic Paper Proposal	๓๔
❖ Example of the Cover of Thematic Paper Proposal	๓๕
❖ Tentative Table of Contents of the Dissertation/ Thematic paper (Documentary Research)	๓๖
❖ Tentative Table of Contents of the Dissertation/ Thematic paper (Qualitative/Field Research)	๓๗
❖ Tentative Table of Contents of the Dissertation/Thematic paper (Quantitative Research)	๔๐
❖ Example of Bibliography	๔๒
❖ Format of Biography of the Researcher	๔๕

บทที่ ๓ ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๔๙
๓.๑ ส่วนนำของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๕๘
๑. ปกนอก	๕๘
๒. ปกใน	๕๙
๓. หน้าอ่อนมุตติ	๕๙
๔. บทคัดย่อ	๕๙
๕. กิตติกรรมประกาศ	๕๙
๖. สารบัญ	๕๙
๗. สารบัญตาราง	๕๙
๘. สารบัญภาพหรือสารบัญแผนภูมิ	๕๙
๙. คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	๕๙
รูปแบบและตัวอย่างส่วนนำวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (ภาษาไทย)	๕๑
❖ รูปแบบปกนอก	๕๒
❖ ตัวอย่างปกนอก	๕๓
❖ รูปแบบปกใน ๑	๕๔
❖ ตัวอย่างปกใน ๑	๕๕
❖ รูปแบบปกใน ๒	๕๖
❖ ตัวอย่างปกใน ๒	๕๗
❖ รูปแบบหน้าอ่อนมุตติ	๕๘
❖ รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาไทย	๕๙
❖ รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖๐
❖ รูปแบบกิตติกรรมประกาศ	๖๑

รูปแบบและตัวอย่างส่วนนำวิทยานิพนธ์ (บาลี)	๒๓
❖ ตัวอย่างปกนอก	๒๔
❖ ตัวอย่างปกใน ๑	๒๕
❖ ตัวอย่างปกใน ๒	๒๖
❖ รูปแบบหน้าอนุมัติ	๒๗
❖ รูปแบบบทคัดย่อภาษาบาลี	๒๘
❖ รูปแบบบทคัดย่อภาษาไทย	๒๙
❖ รูปแบบกิตติกรรมประกาศ	๓๐
❖ ตัวอย่างสารบัญ	๓๑
❖ ศัพท์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบาลี	๓๒
รูปแบบและตัวอย่างสารนิพนธ์	๓๓
❖ ตัวอย่างปกนอก	๓๔
❖ ตัวอย่างปกใน ๑	๓๕
❖ ตัวอย่างปกใน ๒	๓๖
❖ ตัวอย่างหน้าอนุมัติ	๓๗
❖ รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาไทย	๓๘
❖ รูปแบบบทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๓๙
❖ รูปแบบหน้ากิตติกรรมประกาศ	๔๐
Formats and Examples of Dissertation/Thesis	๔๑
❖ Example of External Cover	๔๒
❖ Example of Internal Cover 1	๔๓
❖ Example of Internal Cover 2	๔๔
❖ Example of Approval Page	๔๕
❖ Example of Abstract Page in Thai	๔๖
❖ Example of Abstract Page in English	๔๗
❖ Format of Acknowledgement Page	๔๘

Formats and Examples of Thematic Paper	๙๙
❖ Example of External Cover	๙๐
❖ Example of Internal Cover 1	๙๑
❖ Example of Internal Cover 2	๙๒
❖ Example of Approval Page	๙๓
❖ Format of Abstract Page in Thai	๙๔
❖ Format of Abstract Page in English	๙๕
❖ Format of Acknowledgement Page	๙๖
รูปแบบและตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๙๗
❖ ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงเอกสาร)	๙๘
❖ ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงคุณภาพภาคสนาม)	๑๐๐
❖ ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงบริษัณฑ์)	๑๐๒
Formats and Examples of Table of Contents for Dissertation, Thesis, and Thematic Paper	๑๐๕
❖ Table of Contents (Documentary Research)	๑๐๖
❖ Table of Contents (Qualitative/Field Research)	๑๐๘
❖ Table of Contents (Quantitative Research)	๑๑๐
❖ รูปแบบสันปกวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๑๑๒
สัญลักษณ์/คำย่อ และการอธิบายสัญลักษณ์/คำย่อ	๑๑๓
๓.๒ ส่วนเนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๑๔
๓.๓ ส่วนท้ายของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๑๖

บทที่ ๔ การพิมพ์วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	๑๓๗
๔.๑ กระดาษสำหรับใช้พิมพ์	๑๓๗
๔.๒ ตัวพิมพ์	๑๓๗
๔.๓ การวางรูปหน้ากระดาษและการขึ้นบรรทัดใหม่	๑๓๘
๔.๔ ระยะการพิมพ์	๑๔๐
๔.๕ การย่อหน้า	๑๔๐
๔.๖ การขึ้นหน้าใหม่	๑๔๐
๔.๗ การคำตัดหน้าและการพิมพ์เลขหน้า	๑๔๒
๔.๘ การพิมพ์บทหรือภาคและหัวข้อในบท	๑๔๒
๔.๘.๑ บท (Chapter)	๑๔๒
๔.๘.๒ หัวข้อใหญ่ หรือหัวข้อสำคัญ (Main Title)	๑๔๒
๔.๘.๓ หัวข้อย่อย (Subordinate Title)	๑๔๓
๔.๙ ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบต่างๆ	๑๔๗
๔.๑๐ การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรคตอน	๑๔๙
บทที่ ๕ การทำเชิงอรรถ บรรณานุกรม และภาคผนวก	๑๕๓
๕.๑ การทำเชิงอรรถ	๑๕๓
๕.๑.๑ การพิมพ์เชิงอรรถ	๑๕๓
๕.๑.๒ การทำเชิงอรรถประเภทเอกสาร	๑๕๕
ก. คำกริยาและรากคำกริยาที่เป็นชุด	๑๕๕
ข. หนังสือทั่วไป	๑๕๖
ค. หนังสือแปล	๑๕๘
ง. บทความจากหนังสือรวมบทความ	๑๕๙
จ. บทความในวรรณคดี	๑๕๙
ฉ. บทความในหนังสือพิมพ์	๑๖๐
ช. บทความในสารานุกรม	๑๖๐
ซ. บทวิจารณ์หนังสือ	๑๖๑
ญ. วิทยานิพนธ์	๑๖๑
ญ. รายงานวิจัย	๑๖๒

ภ. เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์	๑๖๒
ภ. สัมภาษณ์ (Interviews)	๑๖๓
๔.๑.๓ การทำเชิงอรรถเมื่ออ้างถึงเอกสารช้า	๑๖๓
ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาไทย	๑๖๔
ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาอังกฤษ	๑๖๕
ตัวอย่างเชิงอรรถในการอ้างข้อความไม่เกิน ๓ บรรทัด	๑๖๕
๔.๑.๔ เชิงอรรถประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์	๑๖๖
(๑) แผ่นดิสก์ และซีดี-รอมที่เป็นผลงานเดียว	๑๖๖
(๒) สาระสั้งแบบซีดี-รอม	๑๖๖
(๓) บทความ/สาระสั้งบนออนไลน์	๑๖๗
(๔) บทความในวรรณสารอิเล็กทรอนิกส์	๑๖๗
(๕) บทความในหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	๑๖๗
(๖) "ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์"	๑๖๘
๔.๒ การทำบรรณานุกรม	๑๖๘
รูปแบบการทำบรรณานุกรม	๑๗๐
(๑) หนังสือทั่วไปและคัมภีร์พระไตรปิฎก	๑๗๐
(๒) บทความในวรรณสาร	๑๗๑
(๓) บทความในหนังสือพิมพ์	๑๗๑
(๔) บทความในสารานุกรม	๑๗๒
(๕) หนังสือแปล	๑๗๒
(๖) บทความจากหนังสือรวมบทความ	๑๗๒
(๗) บทวิจารณ์หนังสือ	๑๗๓
(๘) วิทยานิพนธ์	๑๗๓
(๙) เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์	๑๗๔
(๑๐) บทสัมภาษณ์	๑๗๔
(๑๑) จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และเอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์อื่นๆ	๑๗๕
(๑๒) ตัวอย่างการทำบรรณานุกรม	๑๗๕
๔.๓ การทำภาคผนวก	๑๗๕

ภาคผนวก	๑๕๙
❖ ขั้นตอนการเสนอขออนุมัติทัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์	๑๘๑
❖ ขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์	๑๘๒
❖ ขั้นตอนการเสนอขอสอบวิทยานิพนธ์	๑๘๓
❖ ขั้นตอนการสอบและส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	๑๘๔
❖ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์	๑๘๕
❖ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์	๑๘๕
❖ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอสอบวิทยานิพนธ์	๑๘๖
❖ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสอบและส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	๑๘๗
❖ บันไดสู่ความเป็นดุษฎีบัณฑิต	๑๘๘

แนวการเขียน โครงร่างวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

โครงร่างวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์เป็นแผนการที่งานที่นิสิตเขียนขึ้น เพื่อให้เห็นทิศทางหรือแนวทางการทำงานทางวิชาการของตน สรุปให้เห็นเนื้อหาของโครงการจะให้เหตุผลว่า ทำไม่ถึงทำวิจัยเรื่องนี้ มีประเด็นปัญหาหรือคำถามอะไรที่ต้องการหาคำตอบ ต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร จะใช้วิธีการศึกษาอย่างไร และเมื่อทำสำเร็จแล้ว คาดว่าจะมีประโยชน์ต่อวงวิชาการและต่อสังคมอย่างไร เป็นต้น

ในการเขียนโครงร่างวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์นั้น ให้เริ่มดันจากการคิดหาประเด็นปัญหาหรือคำถามที่นิสิตสนใจ (Research Questions) แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ที่เรารอ已久ให้เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ จากนั้น ให้เขียนยกร่างโครงร่างขึ้นมาให้ที่ปรึกษาอ่าน เมื่อผ่านความเห็นชอบของที่ปรึกษาแล้ว ให้นำโครงร่างไปยื่นคำร้องต่อสถาบันที่ศึกษา เพื่อดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบต่อไป เมื่อถึงเวลาสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบจะให้ความเห็นชอบหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่า เหตุผลของเรามีน้ำหนักเพียงพอหรือไม่ ปัญหาการวิจัยลึกซึ้งและนำเสนอใจหรือไม่ พอก็จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้หรือไม่ เป็นต้น

สำนักงานการเรียนโครงร่างวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ของนิสิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีหลักการเขียนโดยสังเขปดังนี้

๐.๐ แนวการตั้งชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

การตั้งชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ควรเขียนเป็นคำนามวลี เช่น “วิธีการ
ประภาคพิชาศนาของพระพุทธเจ้า” ไม่ควรเขียนเป็นประโยคสมบูรณ์ที่มีครบถ้วน
กริยา และกรรม เช่น “พระพุทธเจ้าทรงประภาคพิชาศนา” ควรใช้ภาษาภาษาทัตติ ชัดเจน
ไม่กว้างคลุ่มเครือ ที่สำคัญคือ ชื่อเรื่องต้องสะท้อนหรือเลึงถึงประเด็นปัญหาที่ต้องการหา
คำตอบ

เกณฑ์มาตรฐานการตั้งชื่อเรื่อง

๑. ใช้คำภาษาทัตติ ชัดเจน ไม่คลุมเครือ
๒. เปียนเป็นชื่อความค่านามวลี
๓. ชื่อเรื่องสะท้อนหรือเลึงถึงประเด็นปัญหาการวิจัย
๔. ต้องเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๐.๑ แนวการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา เป็นการให้เหตุผลประกอบว่า ทำไม
เรื่องของเราจึงสมควรศึกษาวิจัย ปัญหาที่ต้องการหาคำตอบนั้นสำคัญอย่างไร มีภูมิหลังหรือ
ความเป็นมาอย่างไร ในอดีตที่ผ่านมา มีแนวคิดหรือทฤษฎีที่พยายามตอบปัญหานั้นหรือไม่
อย่างไร ถ้ามีผู้ศึกษาไว้บ้างแล้ว ต้องซึ่งแจงต่อไปว่า มีประเด็นปัญหาใดบ้างที่ยังค้างคาอยู่หรือ
ตอบแล้ว แต่ยังไม่สมบูรณ์ อุปมาเหมือนเราเสนอความเห็นในที่ประชุมว่า ให้อารย座นั้น อย่าง
นี้ ที่ประชุมจะเห็นด้วยกับข้อเสนอเรารึไม่ ขึ้นอยู่กับเหตุผลที่เราใช้สนับสนุนข้อเสนอนั้นเป็น
สำคัญ ทั้งหมดนี้ เพื่อแสดงเหตุผลให้เห็นว่า เรื่องที่นำมาศึกษานี้สำคัญและจำเป็นหรืออูงใจมาก
จนถึงขนาดทำให้ผู้ศึกษาสนใจและตัดสินใจเลือกศึกษาเรื่องนี้

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนความเป็นมาและการวิจัย

๑. ปีให้เห็นว่า ประเดิมปีบัญชีหรือข้อคิดเห็นที่จะทํากำหนดค่าตอบ
๒. ปีให้เห็นว่า ประเดิมปีบัญชีนั้นไม่ถูกหักหรือความเป็นมาอย่างไร
๓. ปีให้เห็นว่า ปีบัญชีนั้นไม่ความสำคัญและกรณีควรตีกันหากทำต่ออย่างไร
๔. ปีให้เห็นว่า มีผู้เสนอแนะคิดเห็นทุกฝ่ายส่วนรับตอบปีบัญชีนั้นอย่างไร ที่รังไม่ดังเงื่อนไขใดก็ไม่ได้ตอบ

๐.๙ แนวทางเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ การวางแผนรายการทํางานไว้ล่วงหน้าว่า งานวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของเราจะเดินทางไปสู่จุดหมายใด เมื่อมีการไปซื้อของในห้างสรรพสินค้า ถ้าเรามีเป้าหมายล่วงหน้าว่า จะไปซื้อของอะไร ที่ร้านไหน เราอาจจะไปห้างร้านนั้นโดยตรง ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปเรื่อยๆ การเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยมีประโยชน์มากในแห่งที่ทำให้ผู้อ่านรู้ล่วงหน้าว่า งานวิจัยของตนมุ่งไปสู่เป้าหมายใด เวลาลงมือเขียนจริงๆ ก็จะไม่ต้องเสียเวลาแก้ไขสิ่งที่ไม่ใช่เป้าหมายของตนเอง การเขียนวัตถุประสงค์การวิจัยนั้น นิยมเขียนแยกเป็นข้อๆ โดยขึ้นต้นคำว่า “เพื่อ...” โดยแต่ละข้อต้องสัมพันธ์กันและมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัยเหมือนกัน

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย

๑. ใช้ภาษาอักษรเจน เช่น ใจข่าย ไม่ใช้กาน
๒. ใช้ประโยคออกเกต้า ไม่ใช่ประโยคคําถามและปฏิเสธ โดยกํืนต้นด้วยคำว่า “เพื่อ...”
๓. แต่ละข้อต้องมุ่งไปทิศทางเดียวกันที่อ นุ่งตอบปัญหาการวิจัย
๔. แต่ละข้อต้องห้อมปัญหาและตอบปัญหาการวิจัยเดียวกัน แต่ตอบแทนคละแยะกัน

๐.๔ แนวการเขียนปัญหาที่ต้องการทราบ

การเขียนปัญหาที่ต้องการทราบหรือต้องการตอบ คือ การเขียนระบุลงมาให้ชัดเจนว่า งานวิจัยเรื่องนี้ต้องการตอบปัญหาอะไร ส่วนใหญ่ปัญหาการวิจัยจะมีอยู่แล้วในความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา แต่ที่แยกออกมามาเป็นอีกข้อหนึ่งค่าหาก เพื่อเน้นให้เห็นปัญหาเด่น ชัดมากยิ่งขึ้น

๐.๕ แนวการเขียนขอบเขตการวิจัย (ถ้ามี)

การเขียนขอบเขตการวิจัย คือ การเขียนระบุว่างานวิจัยเรื่องนี้ ๆ จะศึกษาภายในขอบเขตกว้างแค่ไหนเพียงไร จะเก็บข้อมูลจากเอกสารหรือจากกลุ่มประชากรกว้างแค่ไหน การระบุขอบเขตการวิจัย มีประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เราเก็บข้อมูลได้อย่างครอบคลุมภายใต้ขอบเขตที่กำหนดให้ไว้ ส่วนข้อมูลนอกนั้น ถือว่าไม่ได้อยู่ในขอบข่ายแห่งการศึกษาของเรา เช่น เราเขียนขอบเขตไว้ว่า จะศึกษาเรื่องกรรมเฉพาะในพระไตรปิฎก เราก็เก็บข้อมูลเรื่องกรรมเท่าที่มีในพระไตรปิฎก ๕๕ เล่มเท่านั้น ไม่ต้องไปเก็บจากคัมภีร์รุ่นหลัง เช่น คัมภีร์รุ่นอรรถกถา ถ้าเป็นต้น อุปมาเหมือนเรารีดวงกลมบนผืนทรายแล้วเก็บเมล็ดทรายเฉพาะภายในวงกลมที่เราขีดไว้เท่านั้น

ขอบเขตการวิจัย จึงเป็นการกำหนดกรอบหรือระบุขอบเขตของการวิจัยว่า จะทำการศึกษาในทางใด ครอบคลุมถึงเรื่องอะไร ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยไม่ศึกษานอกขอบเขต แต่ให้ศึกษาเฉพาะหน่วยที่วัยเท่านั้น ซึ่งอาจแบ่งขอบเขตที่ศึกษาได้ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา เขียนแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของเนื้อหาที่ต้องการศึกษาว่า ต้องการกำหนดแค่ไหน อย่างไร ซึ่งถือว่า เป็นข้อตกลงเบื้องต้นของวิทยานิพนธ์ฉบับนั้น ๆ

๒. ขอบเขตด้านตัวแปร

- งานวิจัยเชิงคุณภาพ ควรระบุตัวแปรที่ศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ และแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของตัวแปรแต่ละกลุ่ม (ถ้ามี)
- งานวิจัยเชิงปริมาณ ควรระบุตัวแปรที่ศึกษาให้ชัดเจน เช่น ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และ/หรือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
- งานวิจัยแบบผสม ควรระบุทั้งตัวแปรเชิงคุณภาพและตัวแปรเชิงปริมาณให้ชัดเจนทั้งสองส่วน

การกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรควรคำนึงถึงการทบทวนเอกสารและงานวิจัยด้วยว่า ตัวแปรแต่ละตัวสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีหรืองานวิจัยของใคร

๓. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

- งานวิจัยเชิงปริมาณ ควรกำหนดขอบเขตด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนว่า ต้องการใช้แบบสอบถามหรือใช้เครื่องมือการวิจัยกับกลุ่มใด และจำนวนประชากร ควรอ้างอิงแหล่งที่มาให้ชัดเจนด้วย

- งานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะการวิจัยเชิงพื้นที่ ควรระบุผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ชัดเจน ว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบ่งเป็นกี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่าใด มีตำแหน่งหน้าที่หรือ เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ศึกษาอย่างไร และแต่ละกลุ่มนั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการเก็บข้อมูล อย่างไร เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม ฯลฯ

๔. ขอบเขตด้านพื้นที่ กำหนดพื้นที่การวิจัยให้ชัดเจนว่า ศึกษาที่ไหน หน่วยงานหรือ องค์กรใด ตั้งอยู่สถานที่ใด

๕. ขอบเขตด้านระยะเวลา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ แสดงให้เห็นถึงกรอบเวลาในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน ....

พ.ศ. ๒๕... ถึง เดือน .... พ.ศ. ๒๕... รวมเป็นระยะเวลา .... เดือน

เกณฑ์มาตรฐานการเมืองข้อมูลเพื่อการวิจัย

๑. ระบุขอบเขตเอกสารหรือต้นฉบับที่จะนำไปเก็บข้อมูลตามปัญหาการวิจัย โดยระบุให้ชัดเจนว่า จะ ได้เอกสารใดหรือต้นฉบับอะไรในเบื้องต้น (กรณีงานวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคเอกสาร)
๒. ระบุขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาให้ชัดเจนว่า ประชากรต้องไร ไม่ จำนวนเท่าใด กลุ่มตัวอย่างศึกษา หรือจำนวนเท่าใด (กรณีงานวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคสมาน)
๓. ระบุขอบเขตด้านเวลาในการวิจัย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยจำแนกรายละเอียดของ ตัวแปรสำคัญให้ชัดเจน (กรณีงานวิจัยเชิงปริมาณ)

๐.๖ แนวการเขียนสมมติฐานการวิจัย (อ้ามี)

การตั้งสมมติฐานการวิจัย นิยมใช้ในกรณีงานวิจัยเชิงปริมาณหรืองานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ส่วนงานวิจัยเชิงเอกสารและเชิงคุณภาพไม่ค่อยนิยม การตั้งสมมติฐาน คือ การคาดเดาคำตอบไว้ล่วงหน้าบนฐานข้อมูลหรือทฤษฎีที่มีอยู่ เช่น เมื่อคิดถึงกรรมเกิดขึ้น ตัวรวมนักจะตั้งสมมติฐานล่วงหน้าว่า เกิดจากการซัดแย้งผลประโยชน์บ้าง บัญญានบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้ง่าย หรือมีทิศทางในการท่าคดี คำตอบล่วงหน้าแบบสมมติฐาน ต้องมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์การวิจัย และต้องสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม เช่น เราให้คำตอบล่วงหน้าว่า “การดื่มน้ำจะทำให้เรียนหนังสือเก่ง” ก็คือสมมติฐานที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (การดื่มน้ำ) กับตัวแปรตาม (การเรียนหนังสือเก่ง) นั่นเอง

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนสมมติฐานการวิจัย

๑. เป็นการตอบปัญหาการวิจัยล่วงหน้าที่ผู้วิจัยคาดว่า จะเป็นอย่างนั้นและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
๒. เป็นคำตอบล่วงหน้าที่สอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม
๓. เป็นสมมติฐานที่พิสูจน์จากหลักฐานข้อมูลเบื้องต้น และจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
๔. ให้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและเฉพาะเจาะจง

๐.๗ แนวการนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์ในที่นี้ หมายเฉพาะที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ กล่าวคือ การให้ความหมายของศัพท์บางศัพท์ที่ผู้วิจัยใช้ในความหมายพิเศษหรือความหมายเฉพาะในงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ ศัพท์ที่นิยาม อาจเป็นคำที่คนใช้กันทั่วไปหรือศัพท์ที่คนไม่คุ้นเคยก็ได้ แต่เมื่อผู้วิจัยต้องการใช้คำนั้นในความหมายที่คนต้องการ ซึ่งต่างจากความหมายที่คนทั่วไปใช้กัน จึงต้องนิยามให้ชัดเจนว่า คำนั้นหรือศัพท์นั้น มีความหมายแคไหนเพียงไร ตัวอย่างงานวิจัยเรื่องหนึ่งชื่อว่า “ศึกษาความเชื่อเรื่องนรกรสวรรค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” เนื่องจากนิสิตมหาจุฬาฯ มีหลายระดับ หลายชั้นปี และหลายสาขาวิชา ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้ไม่ต้องการศึกษานิสิตทั้งหมด

ผู้วิจัยจึงนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้ว่า “คำว่า นิสิต ในที่นี่หมายถึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ชั้นปีที่ ๑ ผู้กำลังศึกษาอยู่ที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเท่านั้น” คำนิยามนี้ ทำให้คำว่า “นิสิต” มีความหมายเฉพาะเจาะจงไปกว่า หมายถึง คนกลุ่มใด แต่ถ้าเป็นศัพท์ที่ผู้วิจัยใช้ในความหมายเดียวกันกับที่คนทั่วไปใช้กัน ก็ไม่จำเป็นต้องนิยามก็ได้ เรียกง่ายๆ ว่า การนิยามศัพท์ก็คือ การตีกรอบคำศัพท์ให้มีความหมายเท่าที่เราต้องการใช้ในงานวิจัยเท่านั้น

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. ศัพท์ที่นิยามต้องใช้ในความหมายเฉพาะเจาะจงที่เรียกว่าหมายพิเศษเท่านั้น
๒. ศัพท์ที่จะนิยามควรเป็นคำหลัก (Keyword) ของงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งคำหลักนี้ก่อกรากฐานยืนตื้อต่อการวิจัยหรือวัสดุ支撑 ที่การวิจัย ล้วนศัพท์ที่นำไปในตัวนิยาม
๓. ต้องนิยามให้ครบทุกมุมเฉพาะความหมายที่ผู้วิจัยต้องการใช้ในงานวิจัยของตนเท่านั้น
๔. ไม่ควรนิยามศัพท์ให้มีความหมายต่างจากหรือไม่สามารถเกินกว่าความหมายที่ใช้จริงๆ เช่น นิยามคำว่า “นิสิต” หมายถึง นิสิตปริญญาตรี ให้ และแยก ที่ที่งานวิจัยถูกศึกษาเฉพาะนิสิตปริญญาโทเท่านั้น

๐.๕ แนวทางเขียนบททวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หมายถึง การย้อนกลับไปสำรวจดูเอกสารและงานวิจัยที่มีคนศึกษาไว้ในอดีต ซึ่งเป็นงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิจัยของเรารโดยตรงหรือบางส่วน การทบทวน ก็คือ การสำรวจดูว่า งานเรื่องนี้ๆ ผู้เขียนมุ่งศึกษาหาคำตอบในประเด็นปัญหาอะไร เมื่อศึกษาแล้วได้พบคำตอบว่าอย่างไรบ้าง คำตอบนั้นมีช่องว่าง (Academic Gap) หรือมีความไม่ชัดเจนอย่างไร ที่จะเป็นช่องทางให้เราศึกษาเพื่อความชัดเจนต่อไป การทบทวนเอกสารฯ มีประโยชน์ในแง่ที่ทำให้เราเห็นพัฒนาการขององค์ความรู้ในด้านนั้นๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไร ก้าวหน้าไปถึงไหน ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางช้ารออยู่เรื่องที่ผู้อื่นเขาให้คำตอบไว้ชัดเจนแล้ว และทำให้เราเห็นช่องทางที่จะศึกษาหาคำตอบต่อไป อุปมาเหมือนคนในอดีตได้สร้างบันไดหลายขั้นไว้ให้แก่เรา ถ้าเราอยากสร้างบันไดให้สูงขึ้นไปอีก ก็ต้องย้อนกลับไปทบทวน

ดูว่า ในอดีตได้สร้างบันไดไว้กี่ขั้นแล้ว บันไดเหล่านั้น มีวิธีการสร้างอย่างไร มีข้อบกพร่องหรือช่องทางที่จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร และมีโอกาสที่จะสร้างบันไดให้สูงขึ้นได้หรือไม่ เป็นต้น ซึ่งการทบทวนอดีตแล้วพบข้อบกพร่องหรือช่องทางที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นได้ ถือว่าเป็นโอกาสทองในการทำงานวิจัย เพราะนี้คือเหตุผลที่เราสามารถนำไปอ้างกับคนอื่น ๆ ได้ว่า งานวิจัยของเรานำเสนอเป็นงานสร้างสรรค์ใหม่ เป็นงานที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ในปัจจุบันที่เดินชั้้ารอยหรือเป็นงานที่เอาสิ่งที่ผู้อื่นรู้แล้วมาพูดทวนซ้ำอีก

เกณฑ์มาตรฐานการแผนภูมิเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. ต้องมีเนื้อหาหรือมีประเด็นในการศึกษาที่มาก่อนกันไว้ก่อนที่จะดำเนินการศึกษา ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่รับมาได้
๒. ควรมีมาตรฐานทางวิชาการและเขียนโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการหรือผู้อุปถัมภ์ในเวลาจัดทำ การดำเนินงานที่คุณทั่วไปเลียนแบบ ไม่ควรนำหมายเหตุ
๓. ควรให้เก็บหลักฐานการขององค์ความรู้ด้านนั้นๆ ที่คุณในอดีตสร้างสรรค์ไว้ สำหรับประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญต้องการทราบ และคำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอไว้
๔. รูปแบบการเขียนแบบแผนภูมิเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควรเขียนโดยเอกสารที่เป็นตัวตั้ง ไม่ควรเขียนเรียงลำดับตามที่ผู้เชี่ยวชาญแต่งไว้ที่เขียน ควรเขียนนั้นอย่างเป็นระบบให้เป็นเนื้อเดียวกัน น่ออ่านแล้วทำให้มองเห็นภาพรวมและพัฒนาการขององค์ความรู้ด้านนั้นๆ รวมทั้งควรให้เห็นถ้อยความทางวิชาการที่ซับซ้อน เช่น กรณีที่ต้องเขียนรายงานวิจัยให้เป็นช่องทางที่สาธารณะได้
๕. ต้องครบถ้วนๆ จากเอกสารหน้าที่เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้มาตรฐาน ถูกปฏิรูปที่เกี่ยวกับงานวิจัยที่กำลังศึกษาอย่างไร และมีติดตามต่อยอดในการศึกษาเพื่อก้าวต่อไปที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ไปต่อไปได้

๐.๙ แนวทางเขียนวิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) หรือบางครั้งเรียกว่า ระเบียบวิธีวิจัย เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก เพราะผลการวิจัยที่ออกมาน่าเชื่อถือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับวิธีการดำเนินการวิจัย ที่เราใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย คือ การแจงรายละเอียดว่า เมื่อถึงเวลาลงมือทำวิจัยจริงๆ เราจะมีวิธีการและขั้นตอนการเก็บหลักฐานข้อมูลมาตอบปัญหาวิจัยอย่างไร จะใช้เครื่องมืออะไรเก็บข้อมูล (เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม) เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วจะทำอย่างไรกับข้อมูลนั้น อุปมาเหมือนพ่อครัวซึ่งเหตุผลว่า คนจะทำอาหารพิเศษขนาดนี้ขึ้นมาพร้อมกับนักวิธีการทำอาหารว่า มีลำดับขั้นตอนอย่างไร นับตั้งแต่วิธีการทำที่จะได้มามาซึ่งวัตถุติดสัมภาระอาหาร ขั้นตอนการปรุงจะเริ่มจากอะไรก่อน อะไรหลัง เป็นต้น การเขียนวิธีการดำเนินการวิจัยทำได้หลายแบบ ดังนี้

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคเอกสาร (Documentary Research) หมายถึง งานวิจัยที่รวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยจากเอกสารเท่านั้น เช่น งานวิจัยทางปรัชญา/งานวิจัยทางประวัตศาสตร์ งานวิจัยด้านวรรณคดี งานวิจัยคัมภีรศาสนา (ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยสายมนุษยศาสตร์) เวลาเขียนวิธีดำเนินการวิจัยต้องแจงให้ละเอียดว่า จะมีวิธีการเก็บข้อมูลจากเอกสารที่จะศึกษาอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะวิเคราะห์หรือตีความข้อมูลนั้นด้วยกรอบแนวคิดอะไร เช่น อาจบอกว่า จะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางปรัชญา/ด้วยวิธีการทำประวัตศาสตร์/ด้วยวิธีการแบบวรรณคดีวรรณ/ด้วยวิธีศาสตร์แห่งการตีความ เป็นต้น อย่างใดอย่างหนึ่ง รวมทั้งแจงให้เห็นรายละเอียดของวิธีการนั้นๆ ด้วย

ข. การวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคสนาม (Qualitative Research) หมายถึง งานวิจัยที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบคุณภาพ คือ เก็บข้อมูลด้วยวิธีที่ไม่ต้องซึ่ง ทาง วัด ออกแบบเป็นสถิติ หรือตัวเลขเหมือนงานวิจัยเชิงปริมาณ หากแต่เป็นการเก็บข้อมูลในรูปของข้อความจากการสัมภาษณ์ ข้อความจากการสนทนากลุ่ม ข้อความบันทึกหรือจากการสังเกต ดังนั้น ในเวลาเขียนวิธีดำเนินการวิจัย ต้องแจงให้เห็นรายละเอียดว่า จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร เช่น เก็บด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน โดยแต่ละแบบนั้น ต้องแจงให้เห็นรายละเอียดด้วยว่า มีลำดับขั้นตอนการทำงานอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร เป็นต้น

ค. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หมายถึง การวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บข้อมูลในรูปแบบของการซั่ง ทาง วัด ออกมาเป็นสถิติหรือตัวเลข เช่น เวลาเราป่วยไม่สบายแล้วไปพบหมอที่โรงพยาบาล ก่อนจะพบหมอ บุรุษพยาบาลจะเก็บข้อมูลส่วนตัวของเราด้วยการขั้นน้ำหนัก วัดความดันโลหิต วัดความสูง ตรวจเลือด เป็นต้น จากนั้น จึงส่งข้อมูลต่อไปให้หมอ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวินิจฉัยโรค ข้อมูลเหล่านั้น ล้วนอยู่ในรูปของตัวเลขทั้งสิ้น นี้คือการเก็บข้อมูลในรูปแบบที่เรียกว่า “ข้อมูลเชิงปริมาณ” พอยไปพบหมอ หมอจะสัมภาษณ์เราเกี่ยวกับอาการของโรค แล้วจดข้อความต่างๆ ลงในเอกสาร ข้อมูลที่หมอบันทึกไว้ในรูปของข้อความหรือตัวหนังสือ นี้เรียกว่า “ข้อมูลเชิงคุณภาพ” เวลาเขียนวิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณต้องแจ้งให้เห็นรายละเอียดว่า จะใช้วิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร จะสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลอย่างไร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร เป็นต้น รูปแบบการเขียนวิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณที่ดี ควรมีองค์ประกอบต่อไปนี้

(๑) ประชากร ต้องระบุให้ชัดเจนว่า กลุ่มประชากรที่จะไปศึกษานั้น มีขอบเขตจำนวนเท่าไรและมีคุณลักษณะอย่างไร เป็นต้น

(๒) กลุ่มตัวอย่าง คือ ส่วนหนึ่งของประชากรที่นำมาศึกษา ต้องระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการและขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง อย่างละเอียด

เกณฑ์มาตรฐานการเผยแพร่ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ระบุขอบเขต จำนวน และคุณลักษณะของประชากรอย่างชัดเจน
๒. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถประเมินและถูกต้องตามหลักวิชา
๓. กำหนดวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ผู้สอนอธิบายการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ผู้อ่านเห็นภาพในภาษาไทยที่ใช้ภาษาไทยดำเนินการในรายละเอียดอย่างไร

(๓) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ต้องเขียนรายละเอียดว่า เครื่องมือที่ใช้มีอะไรบ้าง พร้อมทั้งระบุลักษณะของเครื่องมือ หากสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง ต้องระบุขั้นตอนและวิธีการสร้าง การทดลองใช้และการตรวจสอบคุณภาพไว้ชัดเจน

เกณฑ์มาตรฐานการระบุเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

กรณีที่ ๑ นำเครื่องมือของผู้อื่นมาใช้

๑. ระบุแหล่งที่มา ปีที่สร้าง และค่าสถิติทดสอบคุณภาพ
๒. ถ้าให้เห็นเหตุผลและความถูกต้องของเหตุผลที่จะใช้เครื่องมือนั้นเป็นกۆมุก

กรณีที่ ๒ สร้างเครื่องมือใหม่เอง

๑. คลิปแบบการสร้างเครื่องมือตามหลักวิชา
๒. ระบุเหตุผลที่นำข้อมูลเพื่อนร่วมที่ใช้ประกอบการร่างเครื่องมือ เช่น เอกสาร หนังสือ คู่มือหรือตัวเครื่องที่ออกแบบคนอื่น
๓. ระบุรายละเอียด วิธีการตรวจสอบเครื่องมือ

(๔) การเก็บรวบรวมข้อมูล ต้องระบุวิธีเก็บข้อมูลที่กำหนดไว้ เช่น ส่งทางไปรษณีย์ เก็บด้วยตนเองหรือให้ผู้ช่วยเก็บข้อมูล กล่าวถึงวิธีการตรวจสอบการเก็บข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลที่ได้เป็นมาตรฐานเดียว กันและได้ข้อมูลครบถ้วนหรือมากที่สุด นอกจากนี้ ต้องบอกเหตุผลที่เลือกใช้วิธีเก็บข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลด้วย

เกณฑ์มาตรฐานการระบุการเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. ระบุวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรระบุเหตุผลที่เลือกใช้วิธีการนั้นๆ
๒. ระบุวิธีการตรวจสอบ ติดตาม ควบคุมคุณภาพและอาจระบุเหตุผลที่เลือกใช้วิธีการนั้นๆ
๓. ระบุช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล

(๕) การวิเคราะห์ข้อมูล ให้ระบุวิธีการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกบรรยายตามลักษณะข้อมูล และตัวแปรแต่ละตัวแปรไว้ แต่ละตัวแปรเมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว นำมาทำอย่างไร และวิเคราะห์ด้วยสถิติใด

เกณฑ์มาตรฐานการระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกบรรยายตามลักษณะข้อมูลและตัวแปรแต่ละตัว
๒. ระบุสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้ชัดเจน

(๖) แผนปฏิบัติการวิจัย เป็นแผนเชิงปฏิบัติการ ที่นิสิตกำหนดขึ้นเป็นแนวในการทำวิจัย โดยระบุกิจกรรมที่จะกระทำไว้ชัดเจน พร้อมระบุช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นกิจกรรมนั้นจนสิ้นสุดไว้ด้วย

เกณฑ์มาตรฐานการระบุแผนปฏิบัติการวิจัย

๑. ระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการ เรียงเป็นข้อๆ ชัดเจน พร้อมระบุช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด
๒. ให้เห็นในรูป Gantt chart

๐.๐๐ แนวทางทํากรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) นิยมใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม เช่น เราตั้งสมมติฐานว่า “การนั่งสมาธิจะทำให้เรียนหนังสือเก่ง” เมื่อทำกรอบแนวคิดในการวิจัย จะต้องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ การนั่งสมาธิ กับ ตัวแปรตาม คือ การเรียนหนังสือเก่ง ส่วนงานวิจัยเชิงเอกสารและงานวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม จะไม่นิยมทํากรอบแนวคิดในการวิจัย อย่างไรก็ตาม จะทำหรือไม่ก็ได้ เพราะงานวิจัยแบบนี้ไม่ได้มุ่งที่จะพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง กรอบแนวคิดการวิจัย ทำได้หลายวิธี ได้แก่ การพรรณนา แบบจำลอง แผนภาพ หรือแบบผสมผสาน

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนกรอบแนวทิศในการวิจัย

๑. ผู้แปลเปรียบเทียบตัวที่เดือดคือภาษา ต้องมีพื้นฐานเดิมทุกอย่าง มีความลับพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการศึกษา
๒. มีความตรงประเด็นในด้านเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหัวนิติความประพฤติหรือด้านมนุษย์
๓. มีรูปแบบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๔. ระบุรายละเอียดของตัวเปล่า และ/หรือ แสดงความสัมพันธ์ของตัวเปล่าได้ชัดเจนด้วยตัญญากษัณี หรือแผนภาพ

๐.๐๐ แนวทางเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ การเขียนคาดการณ์ล่วงหน้าไว้ หลังจากทำงานวิจัยเรื่องนั้นสำเร็จแล้ว จะมีประโยชน์อะไรเกิดขึ้นบ้าง ซึ่งการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ต้องให้สัมพันธ์และมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับปัญหาหรือคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย อุปมาเหมือนเราเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ คือ วัตถุประสงค์ที่เราต้องการไปให้ถึง เมื่อไปถึงตรงนั้นแล้ว เราต้องการณ์ไว้ล่วงหน้าไว้ จะได้ประโยชน์อย่างนั้นอย่างนี้หรือได้พบสิ่งนั้นสิ่งนี้ ซึ่งประโยชน์หรือสิ่งที่เราคาดว่าจะได้รับนั้น ต้องสัมพันธ์กับจังหวัดเชียงใหม่ด้วย คือ ต้องมีอยู่จริงที่จังหวัดเชียงใหม่ด้วย ล้วนใหญ่การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยมเขียนด้วยคำว่า “ทำให้รู้...” “ทำให้ทราบ...” “ทำให้เข้าใจ...” เป็นต้น

เกณฑ์มาตรฐานการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เทียบเคียงการณ์ล่วงหน้าที่ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หลังจากงานวิจัยทุกประสันต์ของการวิจัย
๒. เทียบให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และมุ่งไปในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์
๓. นิยมเขียนขึ้นด้วยคำว่า “ทำให้รู้...” “ทำให้ทราบ...” “ทำให้เข้าใจ...” เป็นต้น ทั้งนี้ แล้วแต่ความเหมาะสมของงานวิจัยแต่ละเรื่อง

๐.๐๒ แนวทางการทำสารบัญ (ชั่วคราว)

การเขียนสารบัญชั่วคราว เป็นการวางแผนสร้างเนื้อหาของงานวิจัยให้เห็นว่า ในแต่ละบทมีประเด็นที่จะศึกษาอย่างไรบ้าง ข้อบทต้องอะไร มีหัวข้อย่อยอย่างไร ซึ่งการออกแบบบท แต่ละบทนั้น ต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นสำคัญ ควรให้เนื้อหาของแต่ละบทมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ มุ่งไปสู่การตอบปัญหาการวิจัย โดยอาจให้แต่ละบททำหน้าที่ตอบปัญหาการวิจัยในบางแง่มุมหรือตอบวัตถุประสงค์ข้อใดข้อนึง และควรให้เนื้อหาของแต่ละบทมีความสัมพันธ์ส่งทอดกันไปตามลำดับเหมือนลูกโซ่ สารบัญชั่วคราวหรือโครงสร้างของงานวิจัยเอกสารนั้น ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงานแต่ละเรื่อง ส่วนสารบัญชั่วคราวหรือโครงสร้างของงานวิจัยภาคสนาม ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ค่อนข้างจะมีรูปแบบแน่นอนตายตัว (ดูแผนภาพที่ว่าด้วยสารบัญในหน้าถัดไป)

๐.๐๓ แนวทางทำบรรณานุกรม

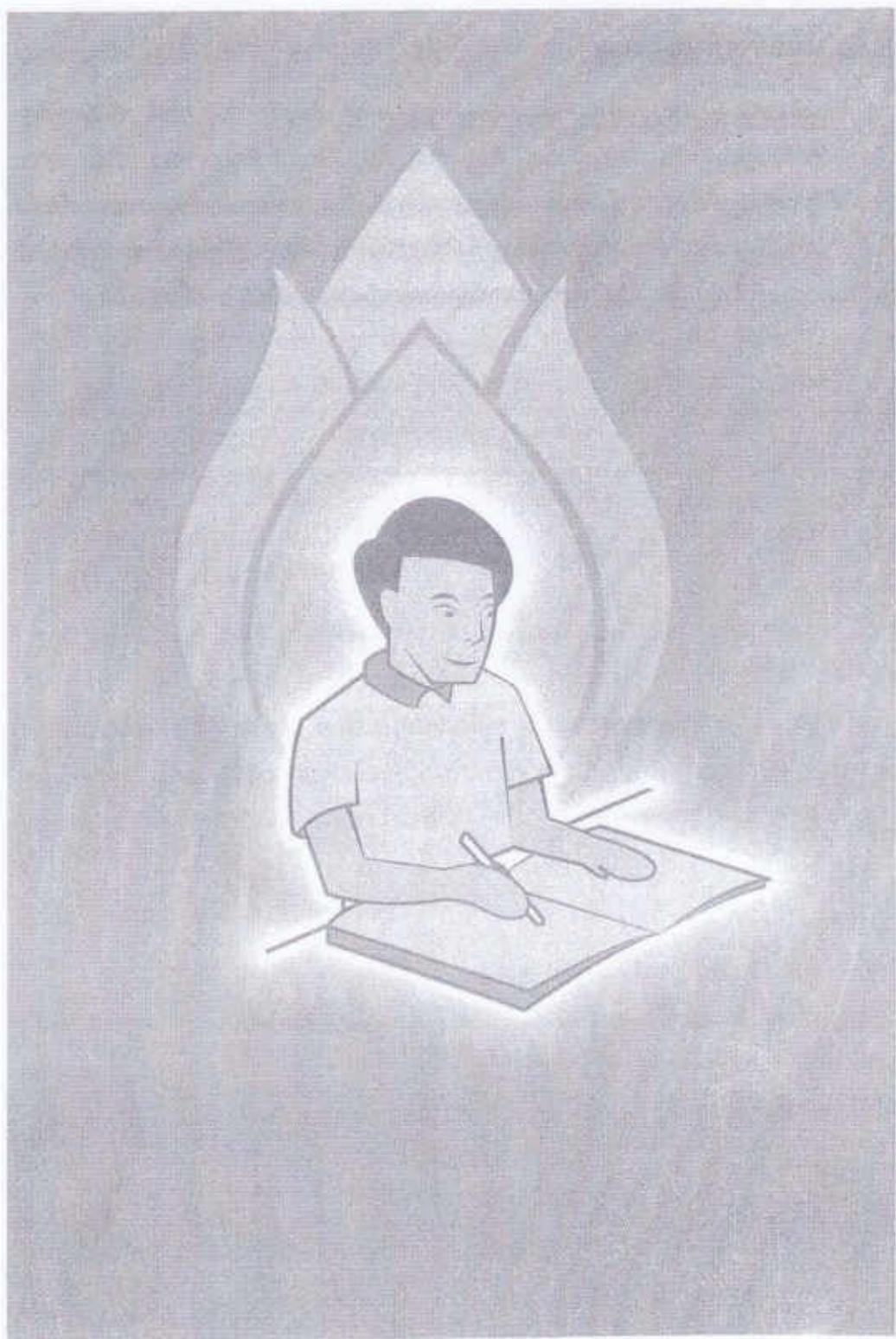
บรรณานุกรม คือ รายการเอกสารต่างๆ ที่นำมาใช้อ้างอิงหรือประกอบการศึกษา ค้นคว้าในงานวิจัยแต่ละเรื่อง การเขียนบรรณานุกรมนั้น ให้เขียนไว้ในส่วนท้ายของงานวิจัย โดยเขียนໄเล่เลียงตามลำดับอักษร และแบ่งหมวดหมู่ตามประเภทของเอกสาร เช่น เอกสารปฐมภูมิ ทุติยภูมิ เป็นต้น ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับการทำบรรณานุกรม ให้ดูบทที่ว่าด้วยการทำเชิงอรรถ บรรณานุกรมและภาคผนวก (บทที่ ๔)

๐.๐๔ แนวทางเขียนประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย เป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ผู้วิจัยมีภูมิหลังด้านการศึกษา มีประสบการณ์ มีผลงานทางวิชาการ และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะทำการศึกษาหรือไม่อย่างไร ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่คณะกรรมการสอบจะนำไปประกอบการพิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเป็นข้อมูลในการติดต่อประสานของเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน รูปแบบการเขียนประวัติผู้วิจัยให้ (ดูแผนภาพที่ว่าด้วยประวัติผู้วิจัยในหน้าถัดไป)

๐.๐๔ แนวทางการทำเชิงอรรถ

เชิงอรรถ (Footnote) คือ การทำรายการเอกสารอ้างอิงหรือคำอธิบายเพิ่มเติมที่อยู่ด้านล่างของข้อความในหน้ากระดาษแต่ละหน้า ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากของงานวิจัย เพราะเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอของเรามีความน่าเชื่อถือและสามารถตรวจสอบแหล่งที่มาได้ดังนั้น เวลาจะนำเอกสารหลักฐานอะไรมาใส่ไว้ในเชิงอรรถ ควรประเมินเอกสารหลักฐานและผู้เขียนด้วยว่า มีน้ำหนักเพียงพอที่จะทำให้งานวิจัยของเรามีความน่าเชื่อถือมากขึ้นหรือไม่

รูปแบบโครงสร้างวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

◆ รูปแบบปกโครงการร่างวิทยานิพนธ์ (ระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก) ◆

โครงสร้างวิทยานิพนธ์ (๑๔ พ้ายท์)

เริ่มปี (๑๔ พ้ายท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย (๑๐ พ้ายท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ (๑๔ พ้ายท์)

โดย (๑๔ พ้ายท์)

ชื่อนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ (๑๔ พ้ายท์)

คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ (๑๔ พ้ายท์)

๑. .... ประธานกรรมการ (๑๔ พ้ายท์)

๒. .... กรรมการ (๑๔ พ้ายท์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา (๑๔ พ้ายท์)

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร์ดุษฎี/มหาบัณฑิต (๑๔ พ้ายท์)

สาขาวิชา ..... (๑๔ พ้ายท์)

บัณฑิตวิทยาลัย (๑๔ พ้ายท์)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๑๔ พ้ายท์)

พุทธศักราช ๒๕๓๘ (ระบุปีการศึกษา) (๑๔ พ้ายท์)

◆ ตัวอย่างปกโครงการวิทยานิพนธ์ ◆

โครงการวิทยานิพนธ์

เรื่อง

จิตตามตรของนิกายโยคอาจาร: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาสูญคดัน

THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN ANALYTICAL
STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA IN EARLY BUDDHISM

โดย

พระมหาสมบูรณ์ วุฒิลิกไร (พระราชา)

คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์

๑.	.....	ประธานกรรมการ
๒.	.....	กรรมการ
๓.	.....	กรรมการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทศาสนาศรัทธาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๘

◆ รูปแบบปกโครงการสารนิพนธ์ ◆

ชื่อสารนิพนธ์ภาษาไทย (๒๐ พ้อยท')

ชื่อสารนิพนธ์ภาษาอังกฤษ (๑๘ พ้อยท')

ชื่อนิติผู้ทำสารนิพนธ์ (๑๘ พ้อยท')

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ (๑๘ พ้อยท')

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ (๑๘ พ้อยท')

รายวิชา .....

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต (๑๘ พ้อยท')

สาขาวิชา..... (๑๘ พ้อยท')

บัณฑิตวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท')

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท')

พุทธศักราช ๒๕๓๘(ระบบการศึกษา) (๑๘ พ้อยท')

◆ ตัวอย่างปกโครงการร่างสารนิพนธ์ ◆

การศึกษาวิเคราะห์มรรคວิธีแห่งโภจนา (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการเชน

THE ANALYTICAL STUDY OF THE NOBLE METHOD OF
PRACTICING THE KOAN IN ZEN BUDDHISM

โดย
พระธรรมโมสี (ทองออยู่ ญาณวิสุทธิ์)

อาจารย์พี่บริษัทสารนิพนธ์
พระสุธรรมานุวัตร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ
รายวิชา ศึกษาเฉพาะเรื่องในพัฒนาการแห่งพระพุทธศาสนา
ตามหลักสูตรบริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

◆ องค์ประกอบของโครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ ◆

บทที่ ๑ (๖๐ พ้อຍໍ)

บทนำ (๒๐ พ้อຍໍ)

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (๑๘ พ้อຍໍ)

เนื้อหา (๑๖ พ้อຍໍ) .....

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (๑๘ พ้อຍໍ)

๑.๒.๑ (๑๖ พ้อຍໍ) .....

๑.๒.๒ .....

๑.๒.๓ .....

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ (๑๘ พ้อຍໍ)

๑.๓.๑ (๑๖ พ้อຍໍ) .....

๑.๓.๒ .....

๑.๓.๓ .....

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย (๑๘ พ้อຍໍ)

(๑๖ พ้อຍໍ) .....

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) (๑๘ พ้อຍໍ)

๑.๕.๑ (๑๖ พ้อຍໍ) .....

๑.๕.๒ .....

๑.๕.๓ .....

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย (๑๖ พ้อຍ໌)	
๑.๖.๑ (๑๖ พ้อຍ໌)	
๑.๖.๒	
๑.๖.๓	
๑.๗ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (๑๕ พ้อຍ໌)	
๑.๗.๑ (๑๖ พ้อຍ໌).....	
๑.๗.๒	
๑.๗.๓	
๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย (๑๔ พ้อຍ໌)	
(๑๖ พ้อຍ໌)	
.....	
๑.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย(ถ้ามี) (๑๕ พ้อຍ໌)	
(๑๖ พ้อຍ໌)	
.....	
๑.๑๐ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (๑๙ พ้อຍ໌)	
๑.๑๐.๑ (๑๖ พ้อຍ໌)	
๑.๑๐.๒	
๑.๑๐.๓	
๑๑. สารบัญ (ชื่อคราว) (๑๙ พ้อຍ໌)	
(๑๖ พ้อຍ໌)	
.....	
.....	

១២. បររណានុករម (១៨ ដំឡើង)

(១៦ ដំឡើង) .....

១៣. ប្រវត្តិជូនិយ (១៨ ដំឡើង)

(១៦ ដំឡើង) .....

◆ ตัวอย่างสารบัญ (ข่าวคราว) ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงเอกสาร) ◆

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ
- ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย
- ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- ๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย
- ๑.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)
- ๑.๑๐ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒ ..... (ตามความเหมาะสม)

- ๒.๑ .....
- ๒.๒ .....

ฯลฯ

บทที่ ๓ ..... (ตามความเหมาะสม)

- ๓.๑ .....
- ๓.๒ .....

ฯลฯ

บทที่ ๔ ..... (ตามความเหมาะสม)

- ๔.๑ .....
- ๔.๒ .....

ฯลฯ

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

- ๕.๑ สรุปผลการวิจัย
- ๕.๒ ข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก (ถ้ามี)

ประวัติผู้วิจัย

◆ ตัวอย่างสารบัญ(ชั่วคราว)ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ ◆
(เชิงคุณภาพภาคสนาม)

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ
- ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย
- ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
- ๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- ๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)
- ๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒ บทหวานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง (เขียนแบบสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล)
- ๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(เขียนแบบสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล)
- ๒.๓ ข้อมูลที่นี่ที่ภาคสนาม

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

- ๔.๑ ข้อมูลทั่วไป
- ๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
- ๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ (เชิงเชิงทฤษฎี เชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการ แนวทางการวิจัยครั้งต่อไป)

บรรณานุกรม

ภาคผนวก (ด้านมี)

ผนวก ก แนวคิดตาม

ผนวก ข รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

ผนวก ค หนังสือขอสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

◆ ตัวอย่างสารบัญ (ขั้นตอน) ของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงปริมาณ) ◆

บทที่ ๑ บทนำ

- ๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- ๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ
- ๑.๔ ขอบเขตการวิจัย
- ๑.๕ สมมติฐานการวิจัย
- ๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย
- ๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒ หน่วยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ๒.๑ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

- ๔.๑ ข้อมูลทั่วไป
- ๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
- ๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อกิจกรรมผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อกิจกรรมผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ (เชิงทฤษฎี เชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

ภาคผนวก (ถ้ามี)

ผนวก ก แบบสอบถาม

ผนวก ข รายนามผู้เขียนช่วย (ถ้ามี)

ผนวก ค หนังสืออออกถึงบุคคล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประวัติผู้วิจัย

◆ ตัวอย่างบรรณานุกรม ◆

๑. ภาษาบาลี-ไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาเตปีฎก ๒๕๐๐. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

(๑) หนังสือ

จำนำงค์ ทองประเสริฐ. ปรัชญาประยุกต์: ชุดอินเดีย. พระนคร: โรงพิมพ์เพื่องอักษร, ๒๕๑๔.
บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามเจริญแผนกการพิมพ์, ๒๕๓๗.

เสี้ยว พันธรังษี. ศาสนาเปรียบเทียบ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เยโล่ การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๒.

(๒) วิทยานิพนธ์:

นางสาวอุษา โลหะจรูญ. “การศึกษาชีวิตและผลงานด้านวรรณกรรมพระพุทธศาสนาของสมณะ เสวียนจัง (พระถังซัมจัง)”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

๒. ภาษาอังกฤษ

Bapat, P.V. 2500 Years of Buddhism. New Delhi: The Publications Division, Ministry of Information and Broadcasting, Government of India, 1956.

Conze, Edward. Buddhism: Its Essence and Development. Oxford: Oxford University Press, 1950.

Kerlinger, Fed N. Foundations of Behavioral Research. New York: Holt, Rine, 1973.

◆ รูปแบบประวัติผู้วิจัย ◆

ชื่อ : .....
ว/ด/ป. เกิด : .....
สถานที่เกิด : .....
การศึกษา : .....
.....
.....
.....
.....

ประสบการณ์การทำงาน:

.....
.....
.....
.....

ผลงานทางวิชาการ:

.....
.....
.....
.....

อุปสมบท : .....
สังกัด : .....
.....
.....

หน้าที่ : .....
.....
.....

ปีที่เข้าศึกษา : .....
ปีที่สำเร็จการศึกษา: .....
ที่อยู่ปัจจุบัน : .....
.....
.....
.....

◆ Format of the Cover of the Dissertation Proposal ◆

Dissertation Proposal (Font Size 18)

Entitled (Font Size 18)

Title in English (Font Size 18)

Title in Thai (Font Size 20)

By (Font Size 18)

Researcher..... (Font Size 18)

Dissertation Supervisory Committee (Font Size 18)

1. .... Chairperson

2. .... Member

3. .... Member

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of (Font Size 18)

The Requirements for the Degree of

Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School (Font Size 18)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. .....

◆ Example of the Cover of the Dissertation ◆

Dissertation Proposal

Entitled

THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN ANALYTICAL
STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA IN EARLY BUDDHISM

จิตตามัตรของนิกายโยคاجาร: การศึกษาวิเคราะห์เบื้องฐานแนวคิด

เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาอยุคต้น

By

Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

Dissertation Supervisory Committee

1.	Chairperson
2.	Member
3.	Member

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of (Font Size 16)

The Requirements for the Degree of

Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School (Font Size 16)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. 2006

◆ Components of the Dissertation Proposal ◆

Chapter 1
Introduction

1.1 Background and Significance of the Problem

.....
.....
.....

1.2 Objectives of the Research

- 1.2.1 .....
- 1.2.2 .....
- 1.2.3 .....

1.3 Statement of the Research Questions

- 1.3.1 .....
- 1.3.2 .....
- 1.3.3 .....

1.4 Scope of the Research

.....
.....
.....

1.5 Hypotheses of the Research (If any)

- 1.5.1 .....
- 1.5.2 .....
- 1.5.3 .....

1.6 Definitions of the Terms used in the Research

1.6.1 .....
1.6.2 .....
1.6.3 .....

1.7 Literature Review and Research Works Concerned

1.7.1 .....
1.7.2 .....
1.7.3 .....

1.8 Research Method

1.9 Conceptual Framework (If any)

1.10 Expected Benefits

1.10.1 .....
1.10.2 .....
1.10.3 .....

1.11 Tentative Table of Contents

.....
.....
.....

1.12 Bibliography

1.13 Biography of Researcher

◆ Format of the Cover of Thematic Paper ◆

Thematic Paper Proposal (Font Size 18)

Entitled (Font Size 18)

Title in English (Font Size 18)

Title in Thai (Font Size 20)

By (Font Size 18)

Researcher..... (Font Size 18)

Thematic Paper Supervisor (Font Size 18)

..... (Font Size 18)

(Font Size 16) A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of
The Qualifying Examination Related to the Subject of .....

Degree of Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School (16 point)

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. ....

◆ Example of the Cover of Thematic Paper Proposal ◆

Thematic Paper Proposal
Entitled
**THE ANALYTICAL STUDY OF THE NOBLE METHOD OF
PRACTICING THE KOAN IN ZEN BUDDHISM**
การศึกษาวิเคราะห์มรรคไว้แห่งโภกอ่าน (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาโดยเช่น

By

Phra Dhammamoli (Thongyoo Ñānavisuddho)

Thematic Paper Supervisor

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of
The Qualification Examination on the Subject .....

Degree of Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E.....

◆ Example ◆

**Tentative Table of Contents of the Dissertation/Thematic paper
(Documentary Research)**

Chapter I Introduction

- 1.1 Background and Significance of the Problem
- 1.2 Objectives of the Research
- 1.3 Statement of the Research Questions
- 1.4 Scope of the Research
- 1.5 Hypotheses of the Research (If any)
- 1.6 Definition of the Terms used in the Research
- 1.7 Review Literature and Research Works Concerned
- 1.8 Research Method
- 1.9 Conceptual Framework (If any)
- 1.10 Expected Benefits

Chapter II.....

- 2.1 .....
- 2.2 .....

Chapter III.....

- 3.1 .....
- 3.2 .....

Chapter IV.....

- 4.1 .....
- 4.2 .....

Chapter V Conclusion and Suggestion

- 5.1 Conclusion
- 5.2 Suggestion

Bibliography

Appendix (If any)

Biography of Researcher

◆ Example ◆

**Tentative Table of Contents of the Dissertation/Thematic paper
(Qualitative/Field Research)**

Chapter I Introduction

- 1.1 Background and Significance of the Problem
- 1.2 Objectives of the Research
- 1.3 Statement of the Research Questions
- 1.4 Scope of the Research
- 1.5 Hypotheses of Research (If any)
- 1.6 Conceptual Frame Work (If any)
- 1.7 Definition of the Terms Used in Research
- 1.8 Expected Benefits

Chapter II Review Literature and Research Works Concerned

- 2.1 .....
- 2.2 .....

Chapter III Research Method

- 3.1 Research Design
- 3.2 Key Informants
- 3.3 Research Tools
- 3.4 Data Collection (In-Depth Interview, Focus Group Discussion and so on)
- 3.5 Data Analysis

Chapter IV Results

Chapter V Conclusion, Discussion and Suggestion

- 5.1 Conclusion
- 5.2 Discussion
- 5.3 Suggestion

Bibliography

Appendix (If any)

Biography of Researcher

◆ Example ◆

**Tentative Table of Contents of the Dissertation/Thematic paper
(Quantitative Research)**

Chapter I Introduction

- 1.1 Background and Significance of the Problem
- 1.2 Objectives of the Research
- 1.3 Statements of Research Questions
- 1.4 Scope of the Research
- 1.5 Hypotheses of the Research
- 1.6 Definition of the Terms used in the Research
- 1.7 Expected Benefits

Chapter II Review Literature and Research Works Concerned

- 2.1 Concerned Theories/Ideas
- 2.2 Concerned Research Works
- 2.3 Conceptual Framework

Chapter III Research Method

- 3.1 Research Design
- 3.2 Population and Sample
- 3.3 Research Tools
- 3.4 Data Collection
- 3.5 Data Analysis

Chapter IV Results

Chapter V Conclusion Discussion and Suggestion

5.1 Conclusion

5.2 Discussion

5.3 Suggestion

Bibliography

Appendix (If any)

Biography of Researcher

◆ Example of Bibliography ◆

I. Primary Sources

- Mahachulalongkornrajavidyalaya. Pāli Tipitakas: Mahachula Tepitaka Edition. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Press, 2539/1996.
- Narada Mahathera (tr.). A Manual of Abhidhamma. Kandy: BPS., 1979.
- Rhys Davids, C.E.F. (ed.). Compendium of Philosophy, tr. by Narada Mahathera. London: PTS., 1910.
- Rhys Davids, T.W. (ed.). Abhidhammatthasangaha, tr. by A.Z. Aung and C.E.F. Rhys Davids. London: PTS., 1884.
- Windisch, E.(ed.). Itivuttaka. London: PTS., 1889.

II. Secondary Sources

(1) Books

- Bapat, P.V. (ed.). 2500 Years of Buddhism. New Dehli: Government of India, 1956.
- Chan-ngam, Saeng. Buddhism from the Buddha's Mouth (Phra Puttha Sassana Chak Phra Ot). Bangkok: Bannagara Press, 2532/1989.
- Collins, S. Selfless Persons: Imagery and Thought in Theravāda Buddhism. London: Cambridge University Press, 1981.
- Hiriyanna, M. Outlines of Indian Philosophy. London: George Allen and Unwin, 1967.
- Phanthalangsee, Sathian. Ancient Religions (Sassana Boran). Academic Division, Student Committee, Mahachulalongkornrajavidyalaya Press, 2521/1978.
- _____. Comparative Religions (Sassana Phriap Thiap). 2 vols. Bangkok: Phae Phitya Press, 2527/1984.

- Phradepvedi (Phrayudh Payutto). **Buddhism in Asia (Phra Buddha Sassana in Asia)**. 4th Edition. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Press, 2531/1988.
- Somdetphradepratanarajasuda. **Ten Fullfillments in Buddhism (Thasa Baramee in Phra Buddha Sassana)**. Bangkok: Mahamakutrajavidyalaya Press, 2525/1982.
- Stcherbatsky, Th. **The Soul Theory of the Buddhists**. Delhi: Bharatiya Vidya Prakashan, 1976.
- Thongphrasert, Chamnong. **History of Buddhism in Eastern Asia (Phravat Phra Buddha Sassana Ni Esia Akhane)**. Bangkok: Abhidhamma Mahathat Vidyalaya Foundation, 2514/1979.
- Wannaphok, Sathianphong. **The Buddha's Words in the Dhammapada (Puttha Wachana in Thamma Pot)**. Bangkok: Sho Mafai Press, 2531/1988.

(2) Articles

- Bhattacharya, Kalidas. "The Concept of Self in Buddhism", **The Philosophical Quarterly**. Vol.34, No.2 (1961): 18-19.
- Jayatileke, K.N. "The Buddhist Theory of Causal", **The Maha Bodhi**. Vol.77, No.1 (1969): 20-25.
- Laksanaking, Thiravith. "Philosophy of Religion", **Buddhacakra**. Vol.43, No.2 (January, 2533/1990): 26-27.
- Somdetphranyanasanvara (Charern Suvaõóhano). "Principles of Buddhism (Lak Phra Puttha Sassana)", **Samādhi**. Vol.4, No.40 (n.d.): 46-52.
- Tulkun, L.T.D. "Ātman: The Basis of Debate between the Buddhists and the Hindus", **Bodhi-Rashmi**. (n.d.): 65-69.

(3) Thesis

Khunavudhi, Preecha. "Buddhist Philosophy on Kamma and Its Result". M.A. Thesis. Bangkok: Department of Philosophy, Graduate School, Chulalongkorn University, 2521/1978.

Pim-absorn, Phramaha Tuan. "Buddhist Concept of Karuna and World Peace". Ph.D. Thesis. Varanasi: Department of Philosophy, B.H.U., 1988.

(4) Online Sources

Na-Ransi, Sunthorn. "Buddhism Today: Buddhism in Thai Culture", <http://daophatngayang.com/english/world/country/012-thai2.htm>, retrieved on December 25, 2008.

Kariyawasam, A.G.S. "Buddhist Ceremonies and Rituals of Sri Lanka", <http://www.accesstoinsight.org/lib/authors/kariyawasam/wheel402.html>, retrieved on December 22, 2008.

◆ Format of Biography of the Researcher ◆

Name : .....

Date of birth : .....

Date of ordained as Novice : .....

Date of higher ordination : .....

Nationality : .....

Present Address : .....

Education Background : .....

.....

.....

.....

Occupation : .....

.....

.....

.....

Published Works : .....

.....

.....

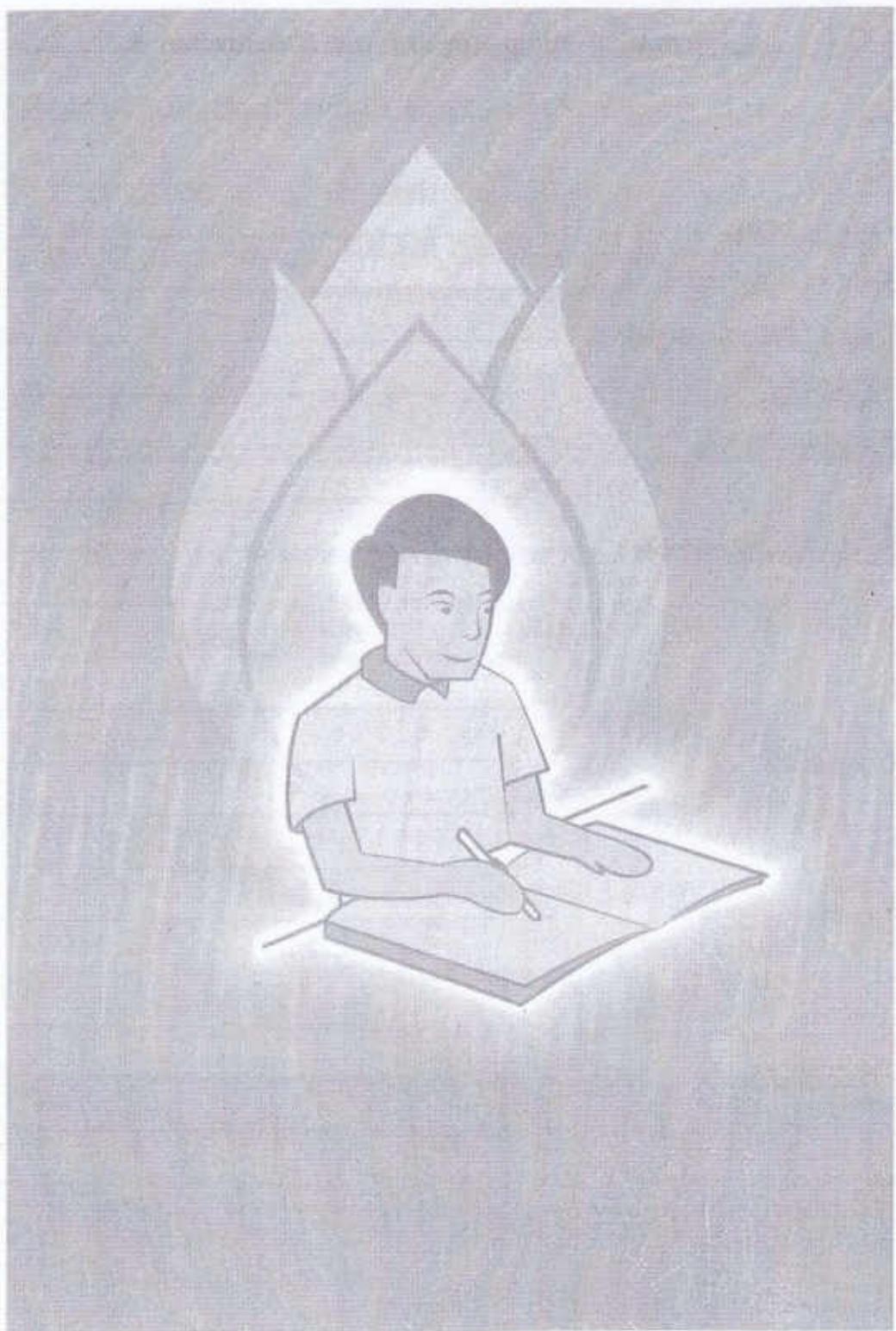
.....

Experiences : .....

.....

.....

.....

บทที่ ๓

ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ เป็นผลงานทางการศึกษาด้านคว้าวิจัย เพื่อหาความรู้และความจริง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ โดยอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องนำเข้าถือ มีคุณค่าที่อาจจะนำไปอ้างอิงอันจะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาด้านคว้าวิจัยสืบไป ทั้งนี้ของการวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ การนำเสนอผลงานมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกกว่ากัน นิสิตจึงควรจะ เสนอผลงานที่จ่ายต่อการเข้าใจและสะท烁กต่อการค้นคว้าแก่ผู้อื่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้ กำหนดครูแบบการเขียนและการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ของ นิสิต ให้เป็นแบบที่ควรยึดถือเป็นแนวทางเดียวกันดังนี้

ส่วนประกอบของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์มีส่วนประกอบ ๓ ส่วน คือ

๓.๑ ส่วนนำ

๓.๒ ส่วนเนื้อเรื่อง

๓.๓ ส่วนท้าย

๙.๐ ส่วนนำของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

ส่วนนำของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ หมายถึง ส่วนตั้งแต่ปกนอกไปจนถึงคำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ หรือส่วนที่อยู่ก่อนหน้าบทที่ ๑ ทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ปกนอก ให้จัดทำปกนอกของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ เป็นปกแข็งสีดำและพิมพ์ด้วยตัวหนังสือสีทอง พิมพ์ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย ปีพุทธศักราช

๒. ปกใน หมายถึง หน้าถัดจากปกนอก กำหนดให้มีปกใน ๒ ปก คือ ปกในที่ ๑ และปกในที่ ๒

วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์	ปกในที่ ๑	ปกในที่ ๒
ภาษาไทย	ให้ทำเป็นภาษาไทย	ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษ
ภาษาบาลี	ให้ทำเป็นภาษาบาลี	ให้ทำเป็นภาษาไทย
ภาษาอังกฤษ	ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษ	ให้ทำเป็นภาษาไทย

ปกในของวิทยานิพนธ์ให้เขียน ชื่อ ฉายา และนามสกุลของผู้วิจัย เช่น พระ, พระมหา, พระครู, นาย, นาง, นางสาว ในกรณีที่มีสมณศักดิ์ให้เขียนสมณศักดิ์นั้น พร้อมใส่ชื่อและฉายาไว้ในวงเล็บห้ายสมณศักดิ์ และไม่ต้องเขียนวุฒิไดๆ เช่น พระศรีคัมภีรญาณ (พระมหาสมจินต์ สมมาปณโญ), นาย / นางสาว ..... นามสกุล ..... (ปกในของสารนิพนธ์ให้ทำเพ่นเดียวกันนี้)

๓. หน้าอนุมัติ หมายถึง หน้าที่คณบดีบันทึกวิทยาลัยและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ลงนามอนุมัติให้จบการศึกษา วิทยานิพนธ์ภาษาไทย ให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาไทย วิทยานิพนธ์เขียนเป็นภาษาอังกฤษให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาอังกฤษ และวิทยานิพนธ์เขียนเป็นภาษาบาลี ก็ให้เขียนหน้าอนุมัติเป็นภาษาบาลี

๔. บทคัดย่อ ถ้าวิทยานิพนธ์ภาษาไทย ให้เขียนบทคัดย่อภาษาไทยแล้วตามด้วย บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ถ้าวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษให้เขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษแล้วตามด้วย ท้ายบทคัดย่อภาษาไทย และถ้าวิทยานิพนธ์ภาษาบาลี ให้เขียนบทคัดย่อภาษาบาลีแล้วตามด้วย

บทคัดย่อภาษาไทย โดยบทคัดย่อแต่ละภาษาให้มีความยาวประมาณ ๑ หน้ากระดาษ หรืออย่างมากไม่เกิน ๑ หน้าครึ่ง

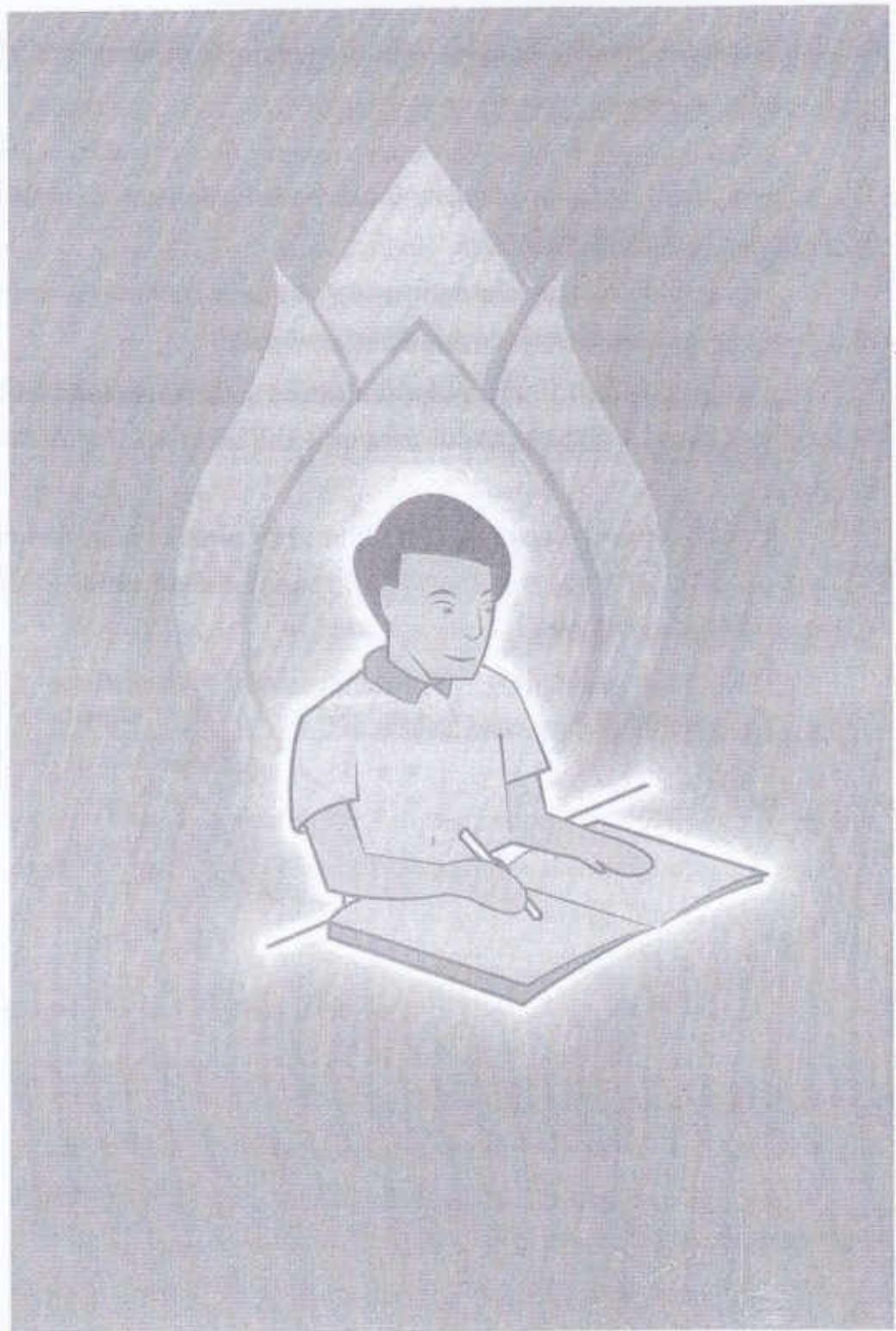
๕. กิตติกรรมประกาศ คือข้อความที่แสดงความขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการค้นคว้าข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ การเขียนกิตติกรรมประกาศให้ใช้ภาษาเดียวกันกับภาษาที่ใช้เขียนวิทยานิพนธ์

๖. สารบัญ เป็นรายการที่แสดงถึงส่วนประกอบสำคัญทั้งหมดของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ เรียงตามลำดับเลขหน้า ให้เขียนด้วยภาษาที่ใช้เขียนวิทยานิพนธ์

๗. สารบัญตาราง(ถ้ามี) เป็นส่วนที่แจ้งตำแหน่งหน้าของตารางทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ทั้งนี้รวมทั้งตารางในภาคผนวกด้วย (ให้เรียงสารบัญตารางนี้ไว้หลังสารบัญ)

๘. สารบัญภาพหรือสารบัญแผนภูมิ (ถ้ามี) เป็นส่วนที่แจ้งตำแหน่ง หน้าของภาพ (รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ กราฟ ฯลฯ) ทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ (ให้เรียงสารบัญตารางนี้ไว้หลังสารบัญตาราง)

๙. คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ เป็นส่วนที่อธิบายถึงสัญลักษณ์ และคำย่อต่างๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ตัวอย่างของคำย่อ มีดังต่อไปนี้

รูปแบบและตัวอย่างส่วนนำ
วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ภาคภาษาไทย
ระดับดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต

รูปแบบปกนอก

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย (๒๐ พ้ายท์)
ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ (๑๘ พ้อยท์)

ชื่อนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ (๑๘ พ้อยท์)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา (๑๘ พ้อยท์)

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต (๑๘ พ้อยท์)

สาขาวิชา ..... (๑๘ พ้อยท์)

บันทึกวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท์)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท์)

พุทธศักราช ๒๕..... (ระบุปีการศึกษา) (๑๘ พ้อยท์)

ตัวอย่างปกนอก

จิตตามาตรของนิกายโยคาระ: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาอยุคต้น

THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN ANALYTICAL
STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA IN EARLY BUDDHISM

พระมหาสมบูรณ์ วุฒิพิกร (พระรา)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต
สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

รูปแบบปกใน ๑

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย (๒๐ พ้อยท')

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ (๑๘ พ้อยท')

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ (๑๘ พ้อยท')

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา (๑๘ พ้อยท')

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต (๑๘ พ้อยท')

สาขาวิชา ..... (๑๘ พ้อยท')

บัณฑิตวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท')

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (๑๘ พ้อยท')

พุทธศักราช ๒๕..... (ระบุปีการศึกษา) (๑๘ พ้อยท')

(ติดสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) (๑๘ พ้อยท')

ตัวอย่างปกใน ๑

จิตตามาตรของนิกรายโภคอาจารย์ การศึกษาวิเคราะห์มนุษย์มนุษย์
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาสากลต้น

พระมหาสมบูรณ์ วุฒิลักษณ์ (พระราชา)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต
สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

(ถือวิธีเป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

รูปแบบปกใน ๒

ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ (๑๔ พ้อยท')

Researcher (๑๔ พ้อยท')

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of (๑๔ พ้อยท')

The Requirement for the Degree of (๑๔ พ้อยท')

Doctor of Philosophy/Master of Arts (๑๔ พ้อยท')

(.....) (๑๔ พ้อยท')

Graduate School (๑๔ พ้อยท')

Mahachulalongkornrajavidyalaya University (๑๔ พ้อยท')

Bangkok, Thailand (๑๔ พ้อยท')

C.E.....

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University) (๑๔ พ้อยท')

ตัวอย่างปกใน ๒

**The Cittamāra of Yogācāra Buddhism: An Analytical
Study Based on the Concept of Citta in Early Buddhism**

Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy/Master of Arts
(.....)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2006

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

รูปแบบหน้าอนุมัติ

บันทิดวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์เรื่อง “.....” เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิตสาขาวิชา.....

.....
(พระสุธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.)

คณบดีบันทิดวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

( )

..... กรรมการ

( )

..... กรรมการ

( )

..... กรรมการ

( )

..... กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย .....

(พิมพ์ชื่อผู้วิจัย)

รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาไทย

ชื่อวิทยานิพนธ์ : จิตความคิดของนิกายโยคอาจาร: การศึกษาเชิงวิเคราะห์บนฐาน
แนวคิดเรื่องจิตในพระพุทธศาสนาสูงคัตตน

ผู้วิจัย : พระมหาสมบูรณ์ วุฒิมิกโภ (พระณา)

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎี/มหาบัณฑิต (.....)

คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์

: พระมหาสมจินต์ สมมาปุญญ (วันจันทร์) ป.ธ.๙, พ.ธ.ม., Ph.D.
(Pali & Buddhist Studies)

: รศ.ดร.สมภาร พรมทา ป.ธ.๘, อ.ม., อ.ค. (ปรัชญา)

วันสำคัญการศึกษา : ..... / ..... / .....

บทคัดย่อ

รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Dissertation Title : The Cittamātra of Yogācāra Buddhism: An Analytical Study Based on the Concept of Citta in Early Buddhism

Researcher : Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

Degree : Doctor of Philosophy/Master of Arts (.....)

Dissertation Supervisory Committee

: Phramaha Sonjin Sammāpañño (Wanjan), Pali IX,
M.A., Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

: Assoc., Prof. Dr. Somparn Promta, Pali VIII, M.A.,
Ph.D. (Philosophy)

Date of Graduation : ..... /..... /.....

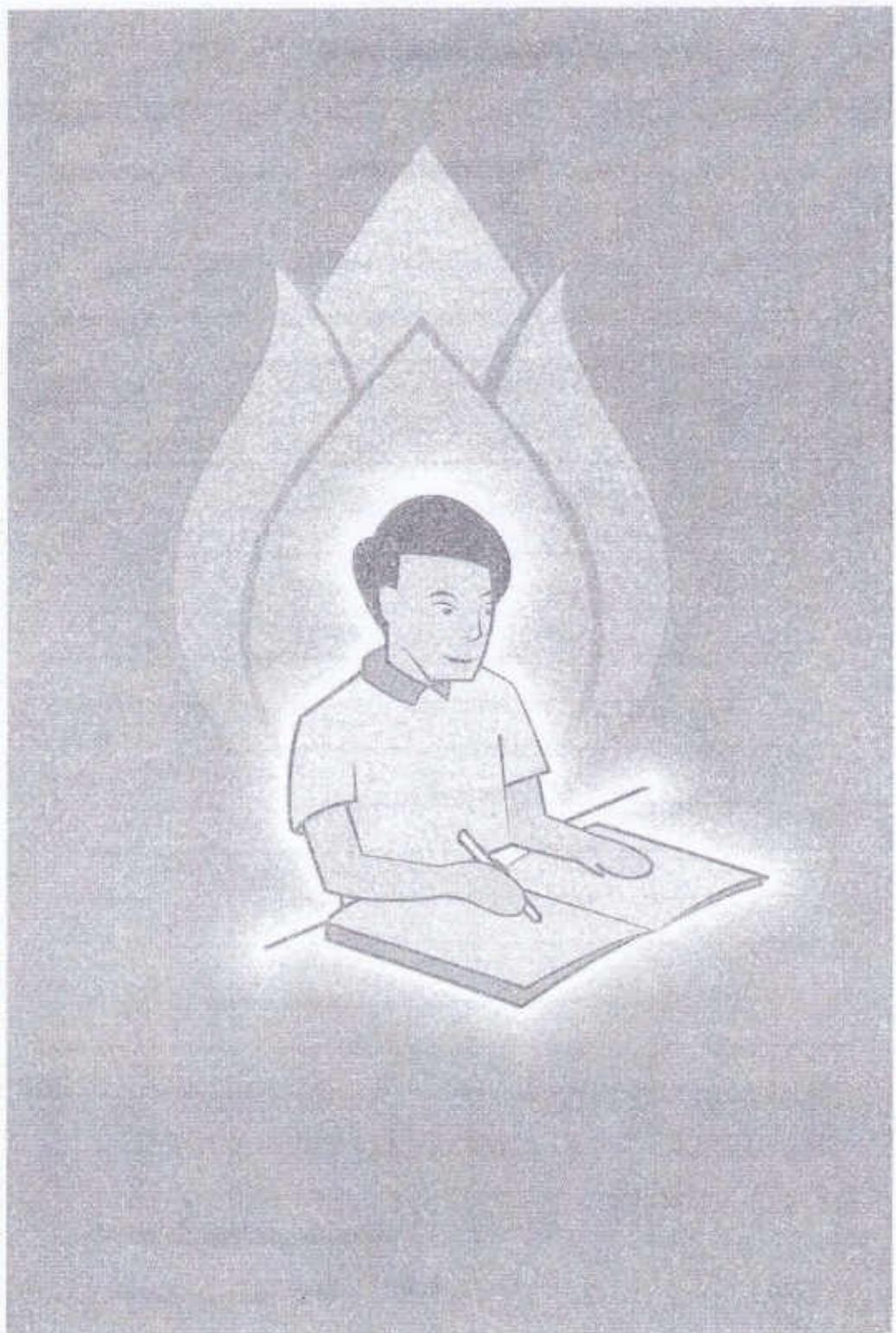
Abstract

รูปแบบกิตติกรรมประกาศ

กิตติกรรมประกาศ

พระมหาสมบูรณ์ วุฒิภิกร (พระราชน)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

รูปแบบและตัวอย่างส่วนนำ
วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบัลี ระดับมหาบัณฑิต

ตัวอย่างปกนอก

ปาลิตนฤศมูเห มาตรฐานชุยَاติกวิมล
การศึกษาเรื่องแม่ในวรรณคดีบาลี

พระมหาเกรียงไกร โกธิรตน (แก้วโกฐ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^๑
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสนามหาบัณฑิต
สาขาวิชาบาลี
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๙

ตัวอย่างปกใน ๑

การศึกษาเรื่องแม่ในวรรณคดีบาลี

พระมหาเกรียงไกร โกภิรัตน์ (แก้วโกญ)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^๑
ตามหลักสูตรบริญาณุภาพหอศิลปารามมหาบันทิต
สาขาวิชาบาลี
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๓๖

(ตีพิมพ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

ตัวอย่างปกใน ๒

ปาลิตคณฑ์สมูห์ มาดุภาวนายุชาติกวีม์สา

โภภิรัตนกิจชุนา รัชดา

อ. รженาวิสโย

พุทธศาสตร์มหาปณุพันธ์ภูมิตรดุษฎีวราทุตถาย ปาลิตภาษาลิเกชานปิ่นเกี้ยว

รัชดา

ทบุญรังษี

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย-มหาวิทยาลัยศรีสุรินทร์

ปณุพันธ์สภากาดี

รูปแบบหน้าอนุมติ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย-มหาวิชชายตนสุสปณฑิตสภาย อย รัจนาวิสโย^๑
พุทธสตอมหาปณฑิตภูมิธรรมด้วย ปาลิภาษาสิกขารัฐบาล อนุเมติ.

(พระมหาสมจินต์ สมมาปุโญ)

วิชชายตนปติ

รัจนาวิสโยมลาย สมปักษภภากสภาย ..... สาปติ
(พระเทพสุรี)

..... สามาชิก
(พระครรวิสุทธิอิวงศ์)

..... สามาชิก
(พระมหาสมจินต์ สมมาปุโญ)

..... สามาชิก
(ดร.สมิทธิพล เนตรนิมตร)

..... สามาชิก
(อาจารย์รังษี สุทนต์)

รัจนาวิสโยปริปักษภภากสภาย พระมหาสมจินต์ สมมาปุโญ สาปติ
ดร.สมิทธิพล เนตรนิมตร สามาชิก
อาจารย์รังษี สุทนต์ สามาชิก
รัจนาวิสຍนาม .....
(พิมพ์ชื่อเต็มของนิสิต)

รูปแบบบทคัดย่อภาษาบาลี

รายงานวิสัยทัศน์ : ปาลิคณดสมุห์ มาดุภาวาชญาติกวิมลสา

อนุวารโถ : โกภิรัตนภิกขุนา رجิตา

วุตติ : พุทธอสตดมหาปณฑ็โต (ปาลิ)

รายงานวิสัยทัศน์ปานามัย สมป่าหกสกา

: พระมหาสมจินต์ สมมาปณโญ, ป.ธ.๙, ศ.บ., พ.ธ.ม., Ph.D.

: ดร. สมิทธิพล เนตรนิมิตร, ป.ธ.๙, พ.ธ.บ., พ.ธ.ม., Ph.D.

: อาจารย์รังษี สุทนต์, ป.ธ.๙, พ.ธ.ม.

อุปนายิกาที่นี่ : ๒๕๔๖ พุทธอสต วิสาขมาสสูจตุหทุมทัน

สุเขปตุโถ

รูปแบบบทคัดย่อภาษาไทย

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาเรื่องแม่ในสตรณคดีบาลี

ผู้วิจัย : พระมหาเกรียงไกร โกภิรตโน (แก้วโกญ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (บาลี)

คณะกรรมการคุ้มครองวิทยานิพนธ์

: พระมหาสมจินต์ สมมาปัญโญ ป.ธ.๙, ทช.ม., พธ.ม., Ph.D.

: ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต ป.ธ.๙, พธ.บ., พธ.ม., Ph.D.

: อาจารย์รังษี สุขนต์ ป.ธ.๙, พธ.ม.

วันสำเร็จการศึกษา : ...../...../.....

บทคัดย่อ

รูปแบบกิตติกรรมประกาศ

อนุโมทนาบดี

โภภิรัตนกิจกุน่า ปากรสิตา^๑
๒๕๖๖ พุทธศก วิสาขบماสสสจตุททสมทบเน

ตัวอย่างสารบัญ

กิตตุณปตด

มาติภา	ปจจุ处境
สุเขปตโถ (๑)	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ภาษาบาลี)	(๓)
อนุโมทนาภกตา	(๔)
สุขิตตกรวิญญาปน	(๖)
กิตตุณปตด (๗)	
ปฐโน บริจเฉโล นิทานภกตา	๑
๑.๑ วิจารณ์	๑
๑.๒ วิจัยวิสโย	๒
๑.๓ วิจัยสหทตโถ	๓
๑.๔ รจิตปกรณานิ	๔
๑.๕ ศิจยวิธิ	๕
๑.๖ อธิปเปตพุทโถ	๖
ทุติโย บริจเฉโล ปาลิคุณสมูเห ปากງา ชนิกามาตด	๑๒
๒.๑	
๒.๒	
ฯลฯ	
ปณจโน บริจเฉโล นิคมนภกตาบริกปุปนภกตา	๑๒๐
๕.๑ นิคมนภกตา	๑๒๐
๕.๒ บริกปุปนภกตา	๑๒๙
ปณนาบุกโน	๑๓๓
ภาคผนวก (ถ้ามี)	๑๓๗
رجناวิสัยนาม	๑๔๐

ศัพท์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบ้าลี

ภาษาไทย	ภาษาบาลี
กิตติกรรมประภาค	อนุเมทนาภิทา
ขอบเขตของการวิจัย	วิจัยบริจุเดโห
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	วิจัยารมโน
คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	วิจัยส�ทตโถ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	สงขิตตอกชรวิฒัญาปน
ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	رجิศปกรณานิ
บท	ปริเจโถ
บทคัดย่อ	สุเขปตโถ
บทนำ	นิทานภิทา
บรรณานุกรม	ปณณาณูกโน
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	อธิปเปตพุพตโถ
วิจัย	อนุวิจารก
ชื่อผู้วิจัย	รจนาวิสิยนาม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย-มหาวิชัยดัน
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	วิจัยวิสิโย
วิทยานิพนธ์	รจนาวิสิโย
วิธีดำเนินการวิจัย	วิจัยวิธิ
สารบัญ	กิตติสนปฏด'
หน้า	ปภูเช
หมายเหตุ สาขาวิชาบ้าลี ถ้าเขียนเป็นภาษาบาลี ต้องสรุปเป็นภาษาไทยไม่น้อยกว่า ๑๐ หน้า กระดาษ ถ้าเขียนเป็นภาษาไทย ต้องสรุปเป็นภาษาบาลีไม่น้อยกว่า ๑๐ หน้า กระดาษ	

รูปแบบและตัวอย่างสารนิพนธ์

ตัวอย่างปักนก

การศึกษาวิเคราะห์มรรควิธีแห่งโภกาน (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการ禪

THE ANALYTICAL STUDY OF THE NOBLE METHOD OF
PRACTICING THE KOAN IN ZEN BUDDHISM

พระธรรมโมสี (ห้องอุปั ญาณวิสุทโธ)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ

รายวิชา .....

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๔๘

ตัวอย่างปกใน ๑

การศึกษาวิเคราะห์มรรคบริสิทธิ์แห่งโภอาน (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการเชน

พระธรรมโมลี (ทองอญี่ ญาณวิสุทธิ์)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบบัตรดุษฎีบัตร

รายวิชา .....

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสนาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๙

(ถือเป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

ตัวอย่างปกใน ๒

The Analytical Study of the Noble Method of
Practicing the Koan in Zen Buddhism

Phra Dhammamoli (Thongyoo Nānavisuddho)

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of Qualifying
Examination Related to the Subject .....

Degree of Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. ....

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

รูปแบบหน้าอนุมติ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสาร
นิพนธ์ เรื่อง ..... เป็นส่วนหนึ่งของการสอบวัดคุณสมบัติ
รายวิชา..... ตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา.....

(พระศุภีธรรมานุวัตร, พ.ศ.๒๕๖๐)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

(.....)

..... กรรมการ

(.....)

..... กรรมการ

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารานิพนธ์

พิมพ์ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ชื่อผู้วิจัย

.....

(พิมพ์ชื่อเต็มของนิสิต)

รูปแบบหน้าบทคัดย่อภาษาไทย

ชื่อสารนิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์มรรคภัยแห่งโภagan (ปริศนาธรรม) ในพระพุทธศาสนาในการเช่น

ผู้จัด : พระธรรมโมสี (วงศ์อยู่ ญาณวิสุทโธ)

บริษัท : พุทธศาสนาสตดดุษฎีบัณฑิต (.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารานิพนธ์

.....

วันเสรีจสมบูรณ์ : ..... / ..... / .....

บทคัดย่อ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

รูปแบบบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Thematic Paper Title : The Analytical Study of the Noble Method of Practicing the Koan in Zen Buddhism

Researcher : Phra Dhammamoli (Thongyoo Nānavisuddho)

Degree : Doctor of Philosophy (.....)

Thematic Paper Supervisor

Date of Completion : ..... / ..... / .....

Abstract

รูปแบบหน้ากิตติกรรมประกาศ

กิตติกรรมประกาศ

พระมหาสมบูรณ์ ญาณิกร (พระรา)

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

**Formats and Examples of Dissertation/Thesis
M.A. & PhD Program**

Example of External Cover

**THE CITTAMĀTRA OF YOGĀCĀRA BUDDHISM: AN ANALYTICAL
STUDY BASED ON THE CONCEPT OF CITTA IN EARLY BUDDHISM**

**จิตตามัตรของนิกายโยคagara: การศึกษาวิเคราะห์บนรูปแบบวิคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาอยุคต้น**

Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of

The Requirement for the Degree of

Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. ....

Example of Internal Cover 1

จิตตามาตรของนักศึกษา: การศึกษาวิเคราะห์บนฐานแนวคิด
เรื่องจิตในพระพุทธศาสนาอยุคดัน

พระมหาสมบูรณ์ วุฑิติกโร (ประธาน)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^{.....}
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต^{.....}
สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๘
(เลขที่อ้างเป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Example of Internal Cover 2

**The Cittamātra of Yocācāra Buddhism: An Analytical
Study Based on the Concept of Citta in Early Buddhism**

Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of

The Requirement for the Degree of

Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. .....

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

Example of Approval Page

The Graduate School of Mahachulalongkornrajavidyalaya University has approved this dissertation of “.....” in partial fulfillment of the Requirement for the Degree of Doctor of Philosophy in.....

.....
(Assist. Prof. Dr. Phra Suthithammanuwat)

Dean of Graduate School

Examination Committee: ..... Chairman

(.....)

..... Member

(.....)

..... Member

(.....)

..... Member

(.....)

..... Member

(.....)

Dissertation Supervisory Committee: ..... Chairperson

..... Member

..... Member

Researcher .....

(Full name)

Example of Abstract Page in Thai

ชื่อวิทยานิพนธ์ : จิตตมารตรของนิกายโยคอาจาร: การศึกษาเชิงวิเคราะห์บนฐาน
แนวคิดเรื่องจิตในพระพุทธศาสนาอยุคต้น

ผู้วิจัย : พระมหาสมบูรณ์ วุฒิมักโร (พระฉายา)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (.....)

คณะกรรมการคุ้มครองวิทยานิพนธ์

: พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา (วันจันทร์), ป.ธ.ส., พ.ร.ม., Ph.D.
(Pali & Buddhist Studies)

: รองศาสตราจารย์ พรหมา, ป.ธ.ส., อ.ม., อ.ด. (ปรัชญา)

วันสำหรับการศึกษา : ..... / ..... / .....

บทคัดย่อ

Example of Abstract Page in English

Dissertation Title : The Cittamātra of Yogācāra Buddhism: An Analytical Study Base on the Concept of Citta in Early Buddhism

Researcher : Phramaha Somboon Vuddhikaro (Phanna)

Degree : Doctor of Philosophy (.....)

Dissertation Supervisory Committee

: Phramaha Sonjin Sammāpañño (Wanjan), Pali IX, M.A.,
Ph.D. (Pali & Buddhist Studies)

: Assoc. Prof. Dr. Somparn Promta, Pali VIII, M.A.,
Ph.D. (Philosophy)

Date of Graduation : ..... / ..... / .....

Abstract

Format of Acknowledgement Page

Acknowledgement

Phramaha Sonjin Sammāpañño (Wanjan)

Dated ..... / ..... / .....

Formats and Examples of Thematic Paper
M.A. & PhD Program

Example of External Cover

THE ANALYTICAL STUDY OF THE NOBLE METHOD OF
PRACTICING THE KOAN IN ZEN BUDDHISM
การศึกษาวิเคราะห์มรรคไว้แห่งโภกาน (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการเช่น

Phra Dhammadoli (Thongyoo Nānavisuddho)

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of Qualifying
Examination Related to the Subject of .....

Degree of Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. .....

Example of Internal Cover 1

การศึกษาวิเคราะห์มรรคภีแห่งโภกาน (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการเช่น

พระธรรมไมลี (ทองออยู่ ญาณวิสุทโธ)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบบัตรวัดคุณสมบัติ

รายวิชา .....

ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสนาครดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา.....

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๘

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Example of Internal Cover 2

**The Analytical Study of the Noble Method of
Practicing the Koan in Zen Buddhism**

Phra Dhammamoli (Thongyoo Nānavisuddho)

A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of Qualifying
Examination Related to the Subject of .....

Degree of Doctor of Philosophy

(.....)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. .....

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

Example of Approval Page

The Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
has approved this thematic paper of "....." in partial
fulfilment of the qualifying examination related to the subject of .....,
....., the Degree of Doctor of
Philosophy in .....

.....
(Assist. Prof. Dr. PhraSuthithammanuwat)

Dean of Graduate School

Examination Committee: ..... Chairperson
.....
(.....)

..... Member
(.....)

..... Member
(.....)

Thematic Paper Supervisor .....
Researcher .....
(Full name)

Example of Abstract Page in Thai

ชื่อสารนิพนธ์ : การศึกษาวิเคราะห์มรรคภัยแห่งโภagan (ปริศนาธรรม)
ในพระพุทธศาสนาในการเช่น

ผู้วิจัย : พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุทโธ)

บริษัท : พุทธศาสตร์ดุษฎีบันฑิต (.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

: .....

วันสำเร็จการศึกษา : ..... / ..... / .....

บทคัดย่อ

Example of Abstract Page in English

Thematic Paper Title : The Analytical Study of the Noble Method of Practicing the Koan in Zen Buddhism

Researcher : Phra Dhammamoli (Thongyoo Nānāvisuddho)

Degree : Doctor of Philosophy (.....)

Thematic Paper Supervisory

Date of Completion : ...../...../.....

Abstract

Format of Acknowledgement Page

Acknowledgements

Phra Dhammadoli (Thongyoo Nānavisuddho)

Dated ...../...../.....

รูปแบบและตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงเอกสาร)

เรื่อง

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

สารบัญตาราง/ภาพ/แผนภูมิ (ถ้ามี)

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๗ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๘ วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)

๑.๑๐ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ ๒ ..... (ตามความเหมาะสม)

๒.๑ .....

๒.๒ .....

บทที่ ๓ ..... (ตามความเหมาะสม)

๓.๑ .....

๓.๒ .....

บทที่ ๔	(ตามความเหมาะสม)
๔.๑	
๔.๒.....	๕๓
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก (ถ้ามี)	
ประวัติผู้เขียน	

ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงคุณภาพภาคสนาม)

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง/ภาพ/ แผนภูมิ (ถ้ามี)	
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	
๑.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี)	
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
บทที่ ๒ หนทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง (พิยนแบบสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล)	
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง(พิยนแบบสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล)	
๒.๓ ข้อมูลพื้นที่ภาคสนาม	
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	
๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)	
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะ (เชิงทดลอง ยืดหยุ่น ขยาย เผื่องปฏิบัติการ
แนวทางการวิจัยครั้งต่อไป)

บรรณานุกรม

ภาคผนวก (ตัวมี)

ผนวก ก แนวคำถ้า

ผนวก ข รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

ผนวก ค หนังสือขอสัมภาษณ์

ประวัติผู้วิจัย

ตัวอย่างสารบัญวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ (เชิงปริมาณ)

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิจกรรมประจำภาค	
สารบัญ	
สารบัญตาราง/ภาพ/ แผนภูมิ (ถ้ามี)	
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	
๑.๖ นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในการวิจัย	
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
๒.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๓ กรอบแนวคิดในการวิจัย	
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	
๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

- ๔.๑ ข้อมูลทั่วไป
- ๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์
- ๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

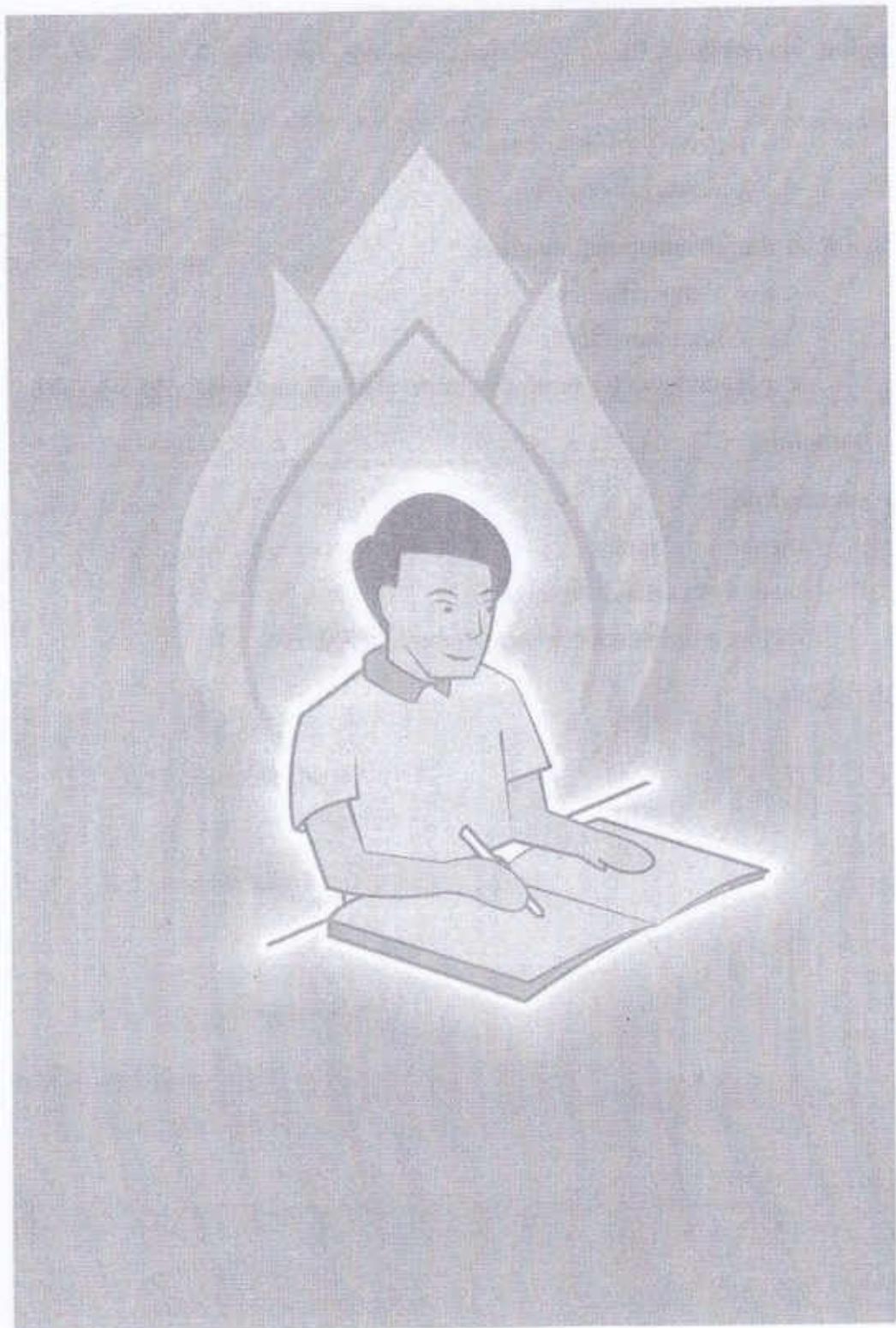
- ๕.๑ สรุปผลการวิจัย
- ๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย
- ๕.๓ ข้อเสนอแนะ (เชิงทฤษฎี เชิงนโยบาย เชิงปฏิบัติการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป)

บรรณานุกรม

ภาคผนวก (ถ้ามี)

- ผนวก ก แบบสอบถาม
- ผนวก ข รายนามผู้เขียนชากู (ถ้ามี)
- ผนวก ค หนังสือออกรึ่งบุคคล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประวัติผู้วิจัย

Formats and Examples of Table of Contents for Dissertation, Thesis, and Thematic Paper

---

Table of Contents (Documentary Research)

	Page
Abstract in Thai	
Abstract in English	
Acknowledgement	
Table of Contents	
Table of Charts/Figures/Graphs (If any)	
Abbreviations (If any)	
Chapter I Introduction	
1.1 Background and Significance of the Problem	
1.2 Objectives of the Research	
1.3 Statement of the Research Questions	
1.4 Scope of the Research	
1.5 Hypotheses of the Research (If any)	
1.6 Definition of the Terms Used in the Research	
1.7 Review Literature and Research Works Concerned	
1.8 Research Method	
1.9 Conceptual Framework (If any)	
1.10 Expected Benefits	
Chapter II	
2.1	
2.2	
Chapter III	
3.1	
3.2	

Chapter IV	.....
4.1	.....
4.2	.....
Chapter V Conclusion and Suggestion	.....
5.1 Conclusion	.....
5.2 Suggestion	.....
Bibliography	.....
Appendix (If any)	.....
Biography of Researcher	.....

Table of Contents (Qualitative/Field Research)

	Page
Abstract in Thai	
Abstract in English	
Acknowledgement	
Table of Contents	
Table of Charts/Figures/Graphs (If any)	
Abbreviations (If any)	
Chapter I Introduction	
1.1 Background and Significance of the Problem	
1.2 Objectives of the Research	
1.3 Statement of the Research Questions	
1.4 Scope of the Research	
1.5 Hypotheses of the Research (If any)	
1.6 Definition of the Terms Used in the Research	
1.7 Conceptual Framework (If any)	
1.8 Expected Benefits	
Chapter II Review Literature and Research Works Concerned	
2.1 Concerned Theories and Ideas	
2.2 Concerned Research Works	
2.3	
Chapter III Research Method	
3.1 Research Design	
3.2 Key Informants	
3.3 Research Tools	

3.4 Data Collection

3.5 Data Analysis

Chapter IV Results

4.1 .....

4.2 .....

Chapter V Conclusion, Discussion and Suggestion

5.1 Conclusion

5.2 Discussion

5.3 Suggestion

Bibliography

Appendix (If any)

Biography of Researcher

Table of Contents (Quantitative Research)

	Page
Abstract in Thai	
Abstract in English	
Acknowledgement	
Table of Contents	
Table of Charts/Figures/Graphs (If any)	
Abbreviations (If any)	
Chapter I Introduction	
1.1 Background and Significance of the Problem	
1.2 Objectives of the Research	
1.3 Statement of the Research Questions	
1.4 Scope of the Research	
1.5 Hypotheses of the Research	
1.6 Definition of the Terms Used in the Research	
1.7 Expected Benefits	
Chapter II Review Literature and Research Works Concerned	
2.1 Concerned Theories and Ideas	
2.2 Concerned Research Works	
2.3	
Chapter III Research Method	
3.1 Research Design	
3.2 Population and Sample	
3.3 Research Tools	
3.4 Data Collection	
3.5 Data Analysis	

Chapter IV Results

- 4.1 .....
4.2 .....

Chapter V Conclusion, Discussion and Suggestion

- 5.1 Conclusion
5.2 Discussion
5.3 Suggestion

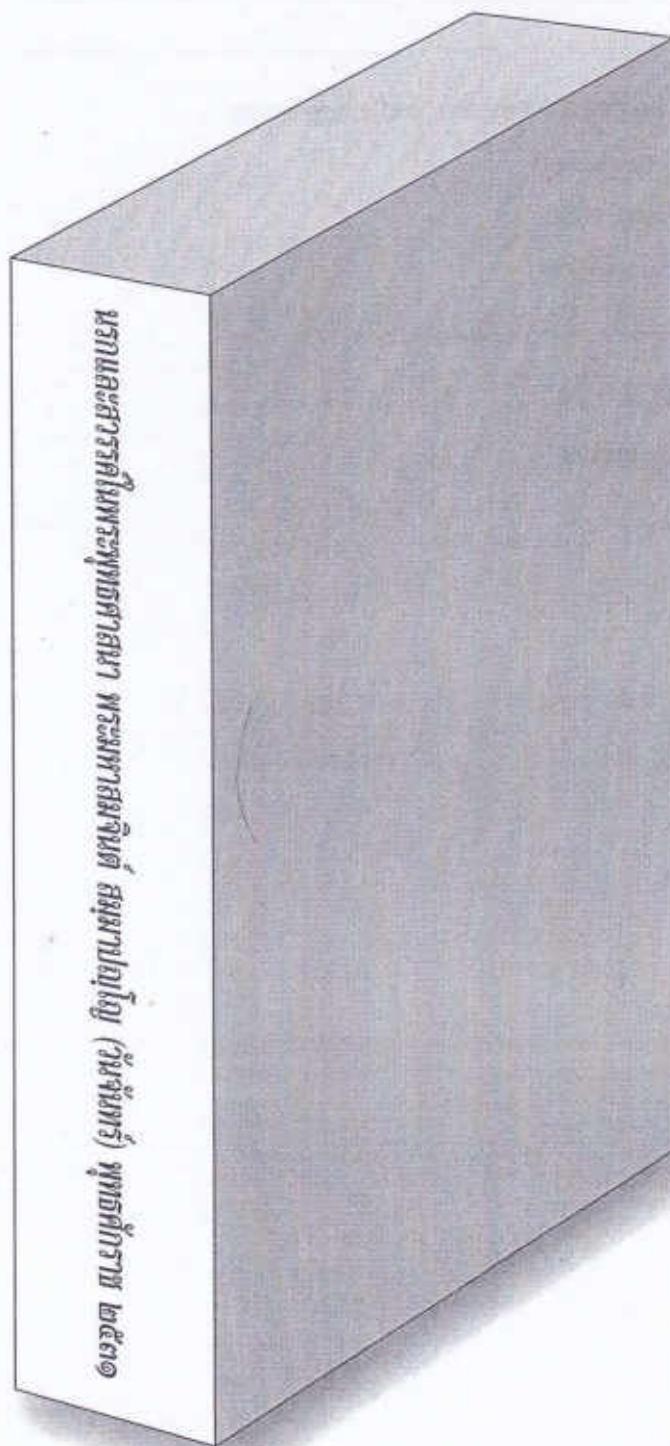
Bibliography

Appendix (If any)

Biography of Researcher

๑๐๒ ♦ คู่มือการท่องเที่ยวในพื้นที่และกรุงเทพฯ

รูปแบบสันปักวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

สัญลักษณ์/คำย่อ และการอธิบายสัญลักษณ์/คำย่อ

สัญลักษณ์และคำย่อ หมายถึงระบบสัญลักษณ์หรือคำย่อที่ใช้แทนข้อเต็มของคัมภีร์ หรือคำราออย่างโดยย่างหนึ่ง ส่วนใหญ่นิยมใช้กับคัมภีร์หรือหนังสือชุดที่มีจำนวนหลายเล่มต่อเนื่องกัน เช่น คัมภีร์พระไตรปิฎก คัมภีร์อรรถกถา คัมภีร์ในเบ็ด สารานุกรม เป็นต้น

การใช้คำย่อชื่อพระไตรปิฎก ให้เริ่มจากอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ตามด้วยวงเล็บฉบับที่ใช้แล้ว ตามด้วยเล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น

- ท.ส. (บาลี) ๘/๒๗๖/๔๗. หมายถึง ที่ญนิกาย สลักขันธรุคปali พระไตรปิฎกภาษาบาลีเล่มที่ ๘ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๔๗

- ท.ส. (ไทย) ๘/๒๗๖/๔๘. หมายถึง ที่ญนิกาย สลักขันธรุรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม ๘ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๔๘

การใช้คำย่อชื่อคัมภีร์ขึ้นรองจากพระไตรปิฎก เช่น อรรถกถา ปกรณิวเสส ภูกิ ให้ทำแนวเดียวกับพระไตรปิฎก คือ ให้เริ่มจากอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ตามด้วยวงเล็บฉบับที่ใช้ แล้วตามด้วยเล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น

- ว.มหา.อ. (บาลี) ๑/๑๐/๒๐. หมายถึง วินัยปิฎก สมนตป่าสาทิการ มหาวิจุกติ ภูกิ ฉบับภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๑๐ หน้า ๒๐

- ว.มหา.อ. (ไทย) ๑/๑๐/๒๐. หมายถึง วินัยปิฎก สมนตป่าสาทิการมหาวิจุกติ อรรถกถา ฉบับภาษาไทย เล่ม ๑ ข้อ ๑๐ หน้า ๒๐

- ท.ส.ภูกิ (บาลี) ๑/๒๗๖/๓๗๓. หมายถึง ที่ญนิกาย ลีนตตบุปกาสินี สลักขันธรุค ภูกิ ฉบับภาษาบาลี เล่ม ๑ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๓๗๓

การอธิบายบอกรอักษรย่อในวิทยานิพนธ์และสารานิพนธ์ให้ทําเฉพาะคัมภีร์ที่อ้างอิงในวิทยานิพนธ์หรือสารานิพนธ์เท่านั้น ไม่ต้องอธิบายคัมภีร์ที่ไม่ได้นํามาอ้างอิง

การอธิบายอักษรย่อพระวินัยปิฎก (บาลีและไทย)

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
๑-๒	ว.มหา. (บาลี) = วินัยปิฎก	มหาวิจุกติ	(ภาษาบาลี)
	ว.มหา. (ไทย) = วินัยปิฎก	มหาวิจุกติ	(ภาษาไทย)
๓	ว.ภิกขุนี. (บาลี) = วินัยปิฎก	ภิกขุนีวิจุกติ	(ภาษาบาลี)
	ว.ภิกขุนี. (ไทย) = วินัยปิฎก	ภิกขุนีวิจุกติ	(ภาษาไทย)
๔-๕	ว.ม. (บาลี) = วินัยปิฎก	มหาวิจุกติ	(ภาษาบาลี)
	ว.ม. (ไทย) = วินัยปิฎก	มหาวิจุกติ	(ภาษาไทย)

๖-๗ วิ.ส. (บาลี)	= วินัยปีฎิก จุฬาคุปปะลิ	(ภาษาบาลี)
วิ.ส. (ไทย)	= วินัยปีฎิก จุฬารรค	(ภาษาไทย)
๘ วิ.ป. (บาลี)	= วินัยปีฎิก บริหารคุปปะลิ	(ภาษาบาลี)
วิ.ป. (ไทย)	= วินัยปีฎิก บริหารรรค	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่อพระสูตตันตปีฎิก (บาลีและไทย)

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์		
๙	ท.ส. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	สีลอกขุนยวุคคุปปะลิ
	ท.ส. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	สีลขันธวรรค
๑๐	ท.ม. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	มหาคุปปะลิ
	ท.ม. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	มหาวรรค
๑๑	ท.ป. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	ปางวิกรคุปปะลิ
	ท.ป. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	ทีชนนิกาย	ปางวิกรรค
๑๒	ม.ม. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	มูลปณณาสกปปะลิ
	ม.ม. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	มูลปณณาสก
๑๓	ม.ม. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	มชัณມปณณาสกปปะลิ
	ม.ม. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	มชัณມปณณาสก
๑๔	ม.อ. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	อุบริปณณาสกปปะลิ
	ม.อ. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	มชัณมนิกาย	อุบริปณณาสก
๑๕	ส.ส. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	สัญคุตนิกาย	สคตวุคคุปปะลิ
	ส.ส. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	สังยุคตนิกาย	สคตวරรค
๑๖	ส.น. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	สัญคุตนิกาย	นิทานวุคคุปปะลิ
	ส.น. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	สังยุคตนิกาย	นิทานวรรค
๑๗	ส.ช. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	สัญคุตนิกาย	ขนธรรมวุคคุปปะลิ
	ส.ช. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	สังยุคตนิกาย	ขันธรรมวรรค
๑๘	ส.ส.พ. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	สัญคุตนิกาย	สพยตตวนวุคคุปปะลิ
	ส.ส.พ. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	สังยุคตนิกาย	สพยตตวนวรรค
๑๙	ส.ม. (บาลี)	= สุตตันตปีฎิก	สัญคุตนิกาย	มหาธรรมวุคคุปปะลิ
	ส.ม. (ไทย)	= สุตตันตปีฎิก	สังยุคตนิกาย	มหาธรรมวรรค

๒๐	อ.เอกก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.เอกก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.ทุก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.ทุก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทุกนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.ติก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.ติก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบัต	(ภาษาไทย)
๒๑	อ.จดก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จะตุกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.จดก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จะตุกนิบัต	(ภาษาไทย)
๒๒	อ.ปญจก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.ปญจก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.ฉก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.ฉก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิบัต	(ภาษาไทย)
๒๓	อ.สตตก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สตตอกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.สตตก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สตตอกนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.อภูชก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อภูชกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.อภูชก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย อภูชกนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.นวก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.นวก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย นวกนิบัต	(ภาษาไทย)
๒๔	อ.ทสก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.ทสก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบัต	(ภาษาไทย)
	อ.เอกาทสก. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกาทสกนิปัตปali	(ภาษาบาลี)
	อ.เอกาทสก. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกาทสกนิบัต	(ภาษาไทย)
๒๕	ข.ช. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย ขุททอกป้าชปali	(ภาษาบาลี)
	ข.ช. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย ขุททอกป้าช	(ภาษาไทย)
	ข.ร. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย ธรรมปทปali	(ภาษาบาลี)
	ข.ร. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย ธรรมบห	(ภาษาไทย)
	ข.อ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย อุทานปali	(ภาษาบาลี)
	ข.อ. (ไทย)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย อุทาน	(ภาษาไทย)
	ข.อติ. (บาลี)	= สุตตันตปิฎก ขุททอกนิกาย อิติวุตตอกปali	(ภาษาบาลี)

	ช.อติ. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ อิติวุตตากะ	(ภาษาไทย)
	ช.ส. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ สุตตบุตปีตปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ส. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ สุตตบุตปali	(ภาษาไทย)
๒๖	ช.ว. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ วิมานวตตุปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ว. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ วิมานวตตุ	(ภาษาไทย)
	ช.เปต. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ เปตตุตตุปali	(ภาษาบาลี)
	ช.เปต. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ เปตตุตตุ	(ภาษาไทย)
	ช.เดร. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ เจรคถาปali	(ภาษาบาลี)
	ช.เดร. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ เจรคถา	(ภาษาไทย)
	ช.เดร. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ เจรีคถาปali	(ภาษาบาลี)
	ช.เดร. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ เจรีคถา	(ภาษาไทย)
๒๗	ช.ชา.เอกก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ เอกกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.เอกก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ เอกกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.ทุก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ ทุกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.ทุก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ ทุกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.ติก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ ติกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.ติก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ ติกนิบารชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.จตุก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ จตุกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.จตุก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ จตุกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.ปญจก.(บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ ปญจกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.ปญจก.(ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ ปญจกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.อปก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ อปกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.อปก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ อปกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.สตตก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ สตตกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.สตตก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ สตตกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.อภรรก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ อภรรกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.อภรรก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ อภรรกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)
	ช.ชา.นวก. (บาลี)	= สุตตบุตปีภก ขุททกนิกาຍ นวกนิปัต ชาตกปali	(ภาษาบาลี)
	ช.ชา.นวก. (ไทย)	= สุดตันดปีภก ขุททกนิกาຍ นวกนิบातชาดก	(ภาษาไทย)

ชุ.ชา.ทสก.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ทสกนิปات ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ทสก.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ทสกนิบัตชาดก (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ເອກາທສກ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ເອກາທສກນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ເອກາທສກ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ເອກາທສກນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ທວາທສກ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ທວາທສກນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ທວາທສກ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ທວາທສກນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ເທຣສກ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ເທຣສກນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ເທຣສກ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ເທຣສກນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ປົກລຸ່ານກ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ປົກລຸ່ານກນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ປົກລຸ່ານກ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ປົກລຸ່ານກນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ວິສຕີ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ວິສຕີນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ວິສຕີ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ວິສຕີນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ຕືສຕີ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ຕືສຕີນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ຕືສຕີ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ຕືສຕີນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ຈົດຕາຣີສ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ຈົດຕາຣີສນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ຈົດຕາຣີສ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ຈົດຕາຣີສນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
๒๘ ชุ.ชา.ປັນຍາສ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูก ชุททอกนิกาย ປັນຍາສນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ປັນຍາສ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ປັນຍາສນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ສງູຫີ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูກ ชุททอกนิกาย ສງູຫີນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ສງູຫີ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ສົງຫຼີນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ສົດຕິ.	(บาลี) = สุตตนดปีภูກ ชุททอกนิกาย ສົດຕິນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ສົດຕິ.	(ไทย) = สุตตันตปีภูก ชุททอกนิกาย ສົດຕິນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ອສີຕີ.	(บาลี) = สุตตนดปีภົກ ชුත්තගනිකය ອສີຕິນີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ອສີຕີ.	(ไทย) = สุตตันตปีภົກ ชුත්තගනිකය ອສີຕິນີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
ชุ.ชา.ມ.	(บาลี) = สุตตนดปีภົກ ชුත්තගනිකය ມහานີປາຕ ชาตกปาลิ (ภาษาบาลี)
ชุ.ชา.ມ.	(ไทย) = สุตตันตปีภົກ ชුත්තගනිකය ມහานີບາຕชาດກ (ภาษาไทย)
๒๙ ชු.ມ.	(บาลี) = สุตตนดปීඩ ชුත්තගනිකය ມහานີຖເທේපාລි (ภาษาบาลี)
ชු.ມ.	(ไทย) = สุตตันตปීඩ ชුත්තගනිකය ມහานີຖເທේ

๓๐	ช.จ.	(บาลี) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	อุพนิทเทสปาลิ	(ภาษาบาลี)
	ช.จ.	(ไทย) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	อุพนิทเทส	(ภาษาไทย)
๓๑	ช.ป.	(บาลี) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	ปฏิสัมภิทามคุคปาลิ	(ภาษาบาลี)
	ช.ป.	(ไทย) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	ปฏิสัมภิทามรรค	(ภาษาไทย)
๓๒	ช.อป.	(บาลี) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	อปทานปาลิ	(ภาษาบาลี)
	ช.อป.	(ไทย) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
๓๓	ช.พุทธ.	(บาลี) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	พุทธวสปาลิ	(ภาษาบาลี)
	ช.พุทธ.	(ไทย) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	พุทธวงศ์	(ภาษาไทย)
	ช.จริยา.	(บาลี) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	จริยาปีภกปาลิ	(ภาษาบาลี)
	ช.จริยา.	(ไทย) = สุตดันดปีภก	ชุทหกนิกาย	จริยาปีภก	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่อพระอภิธรรมปีภก (บาลีและไทย)

เล่ม	คำย่อ	ชื่อคัมภีร์	
๓๓	อภิ.สจ. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	ธรรมสจคณี ปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.สจ. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	ธรรมสังคณี	(ภาษาไทย)
๓๔	อภิ.ว. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	วิภาวดีคปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ว. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	วิปัส	(ภาษาไทย)
๓๕	อภิ.รา. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	ชาตุกถาปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.รา. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	ชาตุกถา	(ภาษาไทย)
๓๖	อภิ.ปุ. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	ปุคคลปญดิปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ปุ. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	ปุคคลบัญญัติ	(ภาษาไทย)
๓๗	อภิ.ก. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	กถาวตุปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ก. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	กถัวตุ	(ภาษาไทย)
๓๘-๓๙	อภิ.ย. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	ยมกปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ย. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	ยมก	(ภาษาไทย)
๔๐-๔๑	อภิ.ป. (บาลี) = อภิธรรมปีภก	ปญฐานปาลิ	(ภาษาบาลี)
	อภิ.ป. (ไทย) = อภิธรรมปีภก	ปญฐาน	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่ออorrectกภาษาพราเวนัยปีງก (บาลีและไทย)

ว.ม.ห.อ. (บาลี) = วินัยปีງก	สมบุตป่าสาทิกา	มหาวิวัฒนคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ว.ม.ห.อ. (ไทย) = วินัยปีງก	สมันตป่าสาทิกา	มหาวิวัฒนคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ว.กิกขุนี.อ. (บาลี) = วินัยปีງก	สมบุตป่าสาทิกา	กิกขุนีวิวัฒนคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ว.กิกขุนี.อ. (ไทย) = วินัยปีງก	สมันตป่าสาทิกา	กิกขุนีวิวัฒนคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ว.ม.อ. (บาลี) = วินัยปีງก	สมบุตป่าสาทิกา	มหาวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ว.ม.อ. (ไทย) = วินัยปีງก	สมันตป่าสาทิกา	มหาวัคคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ว.จ.อ. (บาลี) = วินัยปีງก	สมบุตป่าสาทิกา	จุฬาวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ว.จ.อ. (ไทย) = วินัยปีງก	สมันตป่าสาทิกา	จุฬารัตนคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ว.ป.อ. (บาลี) = วินัยปีງก	สมบุตป่าสาทิกา	ปริวารวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ว.ป.อ. (ไทย) = วินัยปีງก	สมันตป่าสาทิกา	ปริวารวัตตคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
กงขา.อ. (บาลี) = กงขาวิตรณีญูฐกถา			(ภาษาบาลี)
ว.สุคห. (บาลี) = วินัยสุคหญูฐกถา			(ภาษาบาลี)
ว.นิจฉัย. (บาลี) = วินัยวินิจฉัย			(ภาษาบาลี)
อุตตรว. (บาลี) = อุตตรวินิจฉัย			(ภาษาบาลี)
ชุทหลิกขา (บาลี) = ชุทหลิกขา			(ภาษาบาลี)
มูลลิกขา (บาลี) = มูลลิกขา			(ภาษาบาลี)

การอธิบายอักษรย่ออorrectกภาษาพราเวสุดตันตปีງก (บาลีและไทย)

ท.ส.อ. (บาลี) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	สีลอกขันธวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ท.ส.อ. (ไทย) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	สีลอกขันธรัตนคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ท.ม.อ. (บาลี) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	มหาวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ท.ม.อ. (ไทย) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	มหาวัตตคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ท.ป.อ. (บาลี) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	ป้าภิกวัคคณญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ท.ป.อ. (ไทย) = ทีชนิกาย	สุมังคลวิลากสินี	ป้าภิกรรัตนคณญูฐกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ. (บาลี) = มัชณิมนิกาย	ปปัลจสุทัน尼	มูลปัณณาสกญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ. (ไทย) = มัชณิมนิกาย	ปปัลจสุทัน尼	มูลปัณณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ. (บาลี) = มัชณิมนิกาย	ปปัลจสุทัน尼	มัชณิปปัณณาสกญูฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ. (ไทย) = มัชณิมนิกาย	ปปัลจสุทัน尼	มัชณิปัณณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)

น.อ.อ.	(บาลี) = มัชณมนิกาย	ปปจสุท妮 อุปริปณณาสกอภูฐานกดา	(ภาษาบาลี)
น.อ.อ.	(ไทย) = มัชณมนิกาย	ปปจสุท妮 อุปริปณณาสกอภูฐานกดา	(ภาษาไทย)
ส.ส.อ.	(บาลี) = สំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង សកាសាគគគុណកោ	(ภาษาบาลี)
ส.ស.อ.	(ไทย) = สំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង សកាសាគគគុណកោ	(ภาษาไทย)
ស.និ.อ.	(บาลี) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង និទានវគគគុណកោ	(ภาษาบาลี)
ស.និ.อ.	(ไทย) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង និទានវគគគុណកោ	(ภาษาไทย)
ស.ខ.อ.	(บาลี) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង ខ្លួនខ្លាឯរារុគគុណកោ	(ภาษาบาลี)
ស.ខ.อ.	(ไทย) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង ខ្លួនខ្លាឯរារុគគុណកោ	(ภาษาไทย)
ស.សហ.อ.	(บาลี) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង សមាយធម្មនវគគគុណកោ	(ภาษาบาลี)
ស.សហ.อ.	(ไทย) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង សមាយធម្មនវគគគុណកោ	(ภาษาไทย)
ស.ម.อ.	(บาลี) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង មហាត្រូវគគុណកោ	(ภาษาบาลี)
ស.ម.อ.	(ไทย) = សំយុត្តិនិកាយ	សារធម៌ប្រព័ភាពីនឹង មហាត្រូវគគុណកោ	(ภาษาไทย)
ឧ.ເឡុក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ឡុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.ເឡុក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ឡុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.ទុក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ទុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.ទុក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ទុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.ពិក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ពិកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.ពិក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ពិកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.ចុកុក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ចុកុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.ចុកុក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ចុកុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.បលុក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	បលុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.បលុក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	បលុកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.ជក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ជកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.ជក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	ជកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.សុគ.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	សុគកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.សុគ.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	សុគកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.អូរុខ្សោក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	អូរុខ្សោកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)
ឧ.អូរុខ្សោក.អ.	(ไทย) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	អូរុខ្សោកកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาไทย)
ឧ.នគក.អ.	(บาลี) = ឧងគុត្តិនិកាយ និនុរោប្បនី	នគកិនបាត់អូរុខ្សោកា	(ภาษาบาลี)

อ.นวก.อ.	(ไทย) = อังคุตตรนิกาย มโนรถปูรณี	นาคนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อ.ทสก.อ.	(บาลี) = อังคุตตรนิกาย มโนรถปูรணี	หสกนิปัตตอภูฐานกถา	(ภาษาบาลี)
อ.ทสก.อ.	(ไทย) = อังคุตตรนิกาย มโนรถปูรணี	หสกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อ.เอกาทสก.อ.(บาลี)	= อังคุตตรนิกาย มโนรถปูรணี	ເອກທສກນີປາຕອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
อ.เอกาทสก.อ.(ไทย)	= อังคุตตรนิกาย มโนรถปูรணี	ເອກາທສກນີບາຕອරรถກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ช.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปรมตดใชติกา	ขุททอกປາຫຼອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ช.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตดใชติกา	ขุททอกປາຫຼອງຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ร.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ຂມູນປາຫຼອງວູຫຼຸກຄາ		(ภาษาบาลี)
ข.ร.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ຂຣມບາຫຼອງຮຣດກຄາ		(ภาษาไทย)
ข.อ.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ອຸຫານອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.อ.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ອຸຫານອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.อิต.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ອິດືວຸດທກອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.อิต.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ອິດືວຸດທກອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ส.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດໃຫຕิกາ	ສຸດຕິນີປາຕອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ส.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດໃຫຕิกາ	ສຸດຕິນີບາຕອරรถກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ว.อ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ວິມານວັດຊອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ว.อ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ວິມານວັດຊອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ເປ.ຕ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດໃຫຕກາ	ເປ່ວວັດຊອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ເປ.ຕ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດໃຫຕກາ	ເປ່ວວັດຊອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ແຕ.ຮ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ເຕຣຄາດາອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ແຕ.ຮ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ເຕຣຄາດາອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ແຮ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ເຮົ້ວຄາດາອງວູຫຼຸກຄາ	(ภาษาบาลี)
ข.ແຮ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ปرمตດທີປນີ	ເຮົ້ວຄາດາອຮຣດກຄາ	(ภาษาไทย)
ข.ชา.ເອກ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ເອກນີປາຕ່າທກອງວູຫຼຸກຄາ		(ภาษาบาลี)
ข.ชา.ເອກ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ເອກນີບາຕ່າທກອຮຣດກຄາ		(ภาษาไทย)
ข.ชา.ທຸກ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ທຸກນີປາຕ່າທກອງວູຫຼຸກຄາ		(ภาษาบาลี)
ข.ชา.ທຸກ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ທຸກນີບາຕ່າທກອຮຣດກຄາ		(ภาษาไทย)
ข.ชา.ຕິ.ກ.ອ.	(บาลี) = ขุททอกนิกาย ຕິກນີປາຕ່າທກອງວູຫຼຸກຄາ		(ภาษาบาลี)
ข.ชา.ຕິ.ກ.ອ.	(ไทย) = ขุททอกนิกาย ຕິກນີບາຕ່າທກອຮຣດກຄາ		(ภาษาไทย)

ขุ.ชา.จตุก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	จตุกนิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.เจตุก.ก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ตุกนิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ปณจก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ปณจกนิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ปณจก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ปณจกนิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ฉก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ฉกgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ฉก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ฉกgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.สตดก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	สตดกนิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.สตดก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	สตดกนิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.อภูก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	อภูกgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.อภูก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	อภูกgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.นวก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	นาgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.นวก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	นาgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ทสก.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ทสกgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ทสก.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ทสกgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ເອກາທສກ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ເອກາທສກgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ເອກາທສກ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ເອກາທສກgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ත්වරສກ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ත්වරສກgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ත්වරສກ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ත්වරສກgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ເຕ්රසກ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ເຕ්රසgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ເຕ්රසກ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ເຕ්රසgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.පිජුණກ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	පිජුණgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.පිජුණກ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	පිජුණgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ວේສි.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	වේසිgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ວේສි.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	වේසිgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ຈตຕරීສ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ຈตຕරීສgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ຈตຕරීສ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ຈตຕරීສgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ප්‍රසුෂාສ.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	ප්‍රසුෂාສgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)
ขุ.ชา.ප්‍රසුෂාສ.อ.	(ไทย) = ขุททกนิการย	ප්‍රසුෂාສgnิบातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.සුෂ්‍රි.อ.	(บาลี) = ขุททกนิการย	සුෂ්‍රිgnิปातชาตกอญ្យอกถ่า	(ภาษาบาลี)

๑๘๔ ◆ ศูนย์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และภารีพินช์

ข.ชา.สกูช.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย ลังกูชินีบาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ข.ชา.สตดต.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย สตดตินีปาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ข.ชา.สตดต.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย สตดตินีบาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ข.ชา.อสีติ.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย อสีตินีปาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ข.ชา.อสีติ.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย อสีตินีนาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ข.ชา.ม.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย มหาโนปาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาบาลี)
ข.ชา.ม.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย มหาโนนาตชาดกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ข.น.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย สาหะมุมปปชิโชคิกา มหาโนทเทสอญ្យகถา	(ภาษาบาลี)
ข.น.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย สักจัมมปปชิโชคิกา มหาโนทเทสอญ្យกถา	(ภาษาไทย)
ข.ช.ช.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย สาหะมุมปปชิโชคิกา จุพนิทเทสอญ្យกถา	(ภาษาบาลี)
ข.ช.ช.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย สักจัมมปปชิโชคิกา จุพนิทเทสอญ្យกถา	(ภาษาไทย)
ข.ป.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย สาหะมุมปปกาสีนี ปฏิสัมภิทางคุคօญ្យกถา	(ภาษาบาลี)
ข.ป.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย สักธรรมปปกาสีนี ปฏิสัมภิทางธรรมคุคօญ្យกถา	(ภาษาไทย)
ข.อ.ป.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย วิสุทธชนวิลาสินี อปปทานอญ្យกถา	(ภาษาบาลี)
ข.อ.ป.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย วิสุทธชนวิลาสินี อปปทานอญ្យกถา	(ภาษาไทย)
ข.พ.พ.ธ.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย นธรดตวิลาสินี พุทธวัสดุญ្យกถา	(ภาษาบาลี)
ข.พ.พ.ธ.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย นธรดตวิลาสินี พุทธวัสดุญ្យกถา	(ภาษาไทย)
ข.จร.ยา.อ.	(บาลี) = ขุทอกนิเกย ปรมตถทีปนี จริยาปฎกอญ្យกถา	(ภาษาบาลี)
ข.จร.ยา.อ.	(ไทย) = ขุทอกนิเกย ปรมตถทีปนี จริยาปฎกอญ្យกถา	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่ออրรถกถาพราหมณ์ปีฎก (บาลีและไทย)

อภิ.สง.อ.	(บาลี) = อภิဓมปีฎก ธรรมสังคณ อญ្យສາລີનોય્યકતા	(ภาษาบาลี)
อภิ.สง.อ.	(ไทย) = อภิဓرمปีฎก ธรรมสังคณ อญ្យສາລີનોરรถกถา	(ภาษาไทย)
อภิ.ว.อ.	(บาลี) = อภิဓมปีฎก વિગં સમાનોહરણનોય્યકતા	(ภาษาบาลี)
อภิ.ว.อ.	(ไทย) = อภิဓرمปีฎก વિગં સમાનોહરણનોરรถกถา	(ภาษาไทย)
อภิ.ปญ.จ.อ.	(บาลี) = อภิဓมปีฎก પણજપ્રણનોય્યકતા	(ภาษาบาลี)
อภิ.ปญ.จ.อ.	(ไทย) = อภิဓرمปีฎก પણજપ્રણનોરรถกถา	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่ออักษรนิพนธ์ (บาลีและไทย)

เนตติ. (บาลี) =	เนตติปกรณ์	(ภาษาบาลี)
เนตติ. (ไทย) =	เนตติปกรณ์	(ภาษาไทย)
เปญโก. (บาลี) =	เปญโกเพส	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (บาลี) =	มิลินทปัญหปกรณ์	(ภาษาบาลี)
มิลินท. (ไทย) =	มิลินทปัญหปกรณ์	(ภาษาไทย)
วิสุทธิ. (บาลี) =	วิสุทธิมคคปกรณ์	(ภาษาบาลี)
วิสุทธิ. (ไทย) =	วิสุทธิมรรคปกรณ์	(ภาษาไทย)

การอธิบายอักษรย่ออักษรประกอบการนิพนธ์และอื่นๆ (บาลีและไทย)

เนตติ.อ. (บาลี) =	ขุททกนิกาย	เนตติอภูติกถา	(ภาษาบาลี)
เนตติ.อ. (ไทย) =	ขุททกนิกาย	เนตติออรรถกถา	(ภาษาไทย)
สุคห. (บาลี) =	อภิธรรมดุสุคห		(ภาษาบาลี)
สุคห. (ไทย) =	อภิธรรมมัตถสังคಹ		(ภาษาไทย)
อภิ.ว.หาร. (บาลี) =	อภิธรรมวาราหาร		(ภาษาบาลี)
อภิ.ว.หาร. (ไทย) =	อภิธรรมมานวาราหาร		(ภาษาไทย)

อักษรประกอบพิธีกรรมภาษาไทย ฉบับมหา庠ภูราษฎร์วิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่ออักษร
๑	๑	๑	-	ว.ม.หา.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวิจังค์ออรรถกถา
๒	๑	๒	-	ว.ม.หา.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวิจังค์ออรรถกถา
๓	๑	๓	-	ว.ม.หา.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวิจังค์ออรรถกถา
๔	๒	-	-	ว.ม.หา.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวิจังค์ออรรถกถา
๕	๓	-	-	ว.วิ.ก.ข.นี.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา วิกขุนีวิจังค์ออรรถกถา
๖	๔	๑	-	ว.ว.น.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวรรณค์ออรรถกถา
๗	๔	๒	-	ว.ว.น.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา มหาวรรณค์ออรรถกถา
๘	๕	-	-	ว.ว.จ.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา จุฬารคค์ออรรถกถา
๙	๗	-	-	ว.ว.จ.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา จุฬารคค์ออรรถกถา
๑๐	๘	-	-	ว.ว.ป.อ. (ไทย)	สมันตป่าสาทิกา ปริวรรตออรรถกถา

อรรถกถาพระสูตรด้นดีปึก ภาษาไทย ฉบับมหากรุณาราชวิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่ออรรถกถา
๑๑	๑	๑	-	ท.ส.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสินี สีลขันธวรรณคหรรถกถา
๑๒	๑	๒	-	ท.ส.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสินี สีลขันธวรรณคหรรถกถา
๑๓	๒	๑	-	ท.ม.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสินี มหาวรรณคหรรถกถา
๑๔	๒	๒	-	ท.ม.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสินี มหาวรรณคหรรถกถา
๑๕	๓	๑	-	ท.ป.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสินี ปางภิกรรมคหรรถกถา
๑๖	๓	๒	-	ท.ป.อ.	(ไทย) สุเมงคลวิลาสิน ปางภิกรรมคหรรถกถา
๑๗	๓	๓	-	ม.ม.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน นุคลปัณณاسกอรรถกถา
๑๘	๓	๔	-	ม.ม.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน นุคลปัณณاسกอรรถกถา
๑๙	๓	๕	-	ม.ม.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน นุคลปัณณасกอรรถกถา
๒๐	๒	๑	-	ม.ม.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน มัชณิปัณณасกอรรถกถา
๒๑	๒	๒	-	ม.ม.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน มัชณิปัณณасกอรรถกถา
๒๒	๓	๑	-	ม.อ.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน อุบริปัณณасกอรรถกถา
๒๓	๓	๒	-	ม.อ.อ.	(ไทย) ปปญจสุทัน อุบริปัณณасกอรรถกถา
๒๔	๓	๓	-	ส.ส.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี ศคากธรรมคหรรถกถา
๒๕	๓	๔	-	ส.ส.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี ศคากธรรมคหรรถกถา
๒๖	๒	-	-	ส.น.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี นิทานวรรณคหรรถกถา
๒๗	๓	๑	-	ส.ช.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี ขันธวรรณคหรรถกถา
๒๘	๔	๑	-	ส.สพ.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี สายพันธุ์วรรณคหรรถกถา
๒๙	๔	๒	-	ส.ส.หา.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี สายพันธุ์วรรณคหรรถกถา
๓๐	๕	๑	-	ส.ม.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี มหาวรรณคหรรถกถา
๓๑	๕	๒	-	ส.ม.อ.	(ไทย) สารตตปกาสินี มหาวรรณคหรรถกถา
๓๒	๑	๑	-	อ.เงอกก.อ.	(ไทย) มโนรตนปูรณี เอกกนิบาทอรรถกถา
๓๓	๑	๒	-	อ.เงอกก.อ.	(ไทย) มโนรตนปูรณี เอกกนิบาทอรรถกถา
				ทุก.อ.	(ไทย) มโนรตนปูรณี ทุกนิบาทอรรถกถา
๓๔	๑	๓	-	อ.ติก.อ.	(ไทย) มโนรตนปูรณี ติกนิบาทอรรถกถา
๓๕	๒	-	-	อ.จตุก.อ.	(ไทย) มโนรตนปูรณี จตุกนิบาทอรรถกถา

๓๖	๓	-	-	อ.ป.ป.จก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	ปัญจกนิบำาดอรรถกถา
				อ.ฉ.ฉก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	ฉักกนิบำาดอรรถกถา
๓๗	๔	-	-	อ.ส.สต.ศก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	สัตตอกนิบำาดอรรถกถา
				อ.อ.อภ.ธก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	อภ.ธกนิบำาดอรรถกถา
				อ.น.นว.ก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	นวนกนิบำาดอรรถกถา
๓๘	๕	-	-	อ.ท.ศก.อ.	(ไทย)	น.โนรรถปูรณี	ทสกนิบำาดอรรถกถา
				อ.ເ.ເກ.ທສ.ກ.อ.	(ไทย)	ນ.โนรรถปูรณี	ເກ.ທສກນิบำาดอรรถกถา
๓๙	๑	-	-	ช.ช.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ชุทธกปาฐูอรรถกถา
๔๐	๑	๒	๑	ช.ช.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	คากาธรรมบท
๔๑	๑	๒	๒	ช.ช.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	คากาธรรมบท
๔๒	๑	๒	๓	ช.ช.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	คากาธรรมบท
๔๓	๑	๒	๔	ช.ช.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	คากาธรรมบท
๔๔	๑	๓	-	ช.อ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	อุทานอรรถกถา
๔๕	๑	๔	-	ช.อ.อต.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	อิติวุตตอกอรรถกถา
๔๖	๑	๕	-	ช.ส.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	สุตตนิบำาดอรรถกถา
๔๗	๑	๖	-	ช.ส.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	สุตตนิบำาดอรรถกถา
๔๘	๒	๑	-	ช.ว.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	วินามวัตถุอรรถกถา
๔๙	๒	๒	-	ช.เป.ต.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	เปตวัตถุอรรถกถา
๕๐	๒	๓	๑	ช.ເ.ເ.ຮ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ເ.ເ.ຮ.คากາอรรถกถา
๕๑	๒	๓	๒	ช.ເ.ເ.ຮ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ເ.ເ.ຮ.คากາอรรถกถา
๕๒	๒	๓	๓	ช.ເ.ເ.ຮ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ເ.ເ.ຮ.คากາอรรถกถา
๕๓	๒	๓	๔	ช.ເ.ເ.ຮ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ເ.ເ.ຮ.คากາอรรถกถา
๕๔	๒	๔	-	ช.ເ.ເ.ຮ.อ.	(ไทย)	ประมัคต์โซติกา	ເ.ເ.ຮ.คากາอรรถกถา
๕๕	๓	๑	-	ช.ชา.อ.	(ไทย)	น.บำาดชาดกอรรถกถา	
๕๖	๓	๒	-	ช.ชา.ເ.ອກ.อ.	(ไทย)	ເ.ອກນิบำาดชาดกอรรถกถา	
๕๗	๓	๓	-	ช.ชา.ທຸກ.อ.	(ไทย)	ທຸກນิบำาดชาดกอรรถกถา	
๕๘	๓	๔	-	ช.ชา.ຕິ.ກ.อ.	(ไทย)	ຕິກນิบำาดชาดกอรรถกถา	
				ช.ชา.ຈ.ຕຸກ.อ.	(ไทย)	ຈຕຸກນิบำาดชาดກอรรถกถา	
				ช.ชา.ປ.ญ.ຈ.อ.	(ไทย)	ປ.ญ.ຈกนิบำาดชาดกอรรถกถา	

๑๙๔ ♦ ្សីមិត្តការទំនើបិយាប័ណ្ណនៃគោលការណ៍ពាណិជ្ជកម្ម

៥៥	៣	៥	-	ខ្ញុ.ខាងក្រោម.ខ. (ไทย) ដែកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ខ. (ไทย) ស៊តិដកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ខ. (ไทย) អ៊ូរូកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ខ. (ไทย) នាក់នាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ខ. (ไทย) ទសកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
៦០	៣	៦	-	ខ្ញុ.ខាងក្រោមសក.ខ. (ไทย) ខេកអេកសកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងក្រោមសក.ខ. (ไทย) ទុវាទសកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងក្រោមសក.ខ. (ไทย) ទេរសកនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងក្រោមសក.ខ. (ไทย) បកិនុណនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
៦១	៣	៧	-	ខ្ញុ.ខាងតុ.វ. (ไทย) វិស៊ិតនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.វ. (ไทย) ពិងស៊ិតនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.វ. (ไทย) ចំតាចីសនើបាតមាត្រាគររោគភាព
៦២	៤	១	-	ខ្ញុ.ខាងតុ.បញ្ចុម.ខ. (ไทย) ប៉ែញ្ចុមនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ស្វែង.ខ. (ไทย) ស្វែងនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ស៊ិត.ខ. (ไทย) ស៊ិតនាំបាតមាត្រាគររោគភាព
			-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ស៊ិត.ខ. (ไทย) ស៊ិតនើបាតមាត្រាគររោគភាព
៦៣	៤	២	-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ម.ខ. (ไทย) មហានាំបាតមាត្រាគររោគភាព
៦៤	៤	៣	-	ខ្ញុ.ខាងតុ.ម.ខ. (ไทย) មហានាំបាតមាត្រាគររោគភាព
៦៥	៤	៤	-	ខ្ញុ.ម.ខ. (ไทย) ស៊ិទិមមប៉ែមិទិកា មហានិទេសរោគភាព
៦៦	៤	៥	-	ខ្ញុ.ម.ខ. (ไทย) ស៊ិទិមមប៉ែមិទិកា មហានិទេសរោគភាព
៦៧	៥	-	-	ខ្ញុ.ឃ.ខ. (ไทย) ស៊ិទិមមប៉ែមិទិកា ឲ្យុនិទេសរោគភាព
៦៨	៥	១	-	ខ្ញុ.ប.ខ. (ไทย) ស៊ិទិមមប៉ែមិទិកា ប្រិសំភាពនរគរោគភាព
៦៩	៥	២	-	ខ្ញុ.ប.ខ. (ไทย) ស៊ិទិមមប៉ែមិទិកា ប្រិសំភាពនរគរោគភាព
៧០	៥	៣	-	ខ្ញុ.ប.ខ. (ไทย) វិសុទិនិវិត្តិនី ធបាតនរោគភាព
៧១	៥	៤	-	ខ្ញុ.ប.ខ. (ไทย) វិសុទិនិវិត្តិនី ធបាតនរោគភាព
៧២	៥	-	-	ខ្ញុ.ប.ខ. (ไทย) វិសុទិនិវិត្តិនី ធបាតនរោគភាព
៧៣	៥	៥	-	ខ្ញុ.បុរុទ.ខ. (ไทย) ធបុរុទិនិវិត្តិនី បុរុទិនិវិត្តិនី ធបាតនរោគភាព
៧៤	៥	៦	-	ខ្ញុ.ជីរិយ.ខ. (ไทย) ប្រន័តកិនិវិត្តិនី ធបាតនរោគភាព

วรรณคดีพะร่องกิธรรมปีก ภาษาไทย ฉบับมหากรุษวิทยาลัย

เล่มที่	เล่ม	ภาค	ตอน	คำย่อ	ชื่อวรรณคดี
๗๕	๑	๑	-	อภิ.ส.อ. (ไทย)	อัมมังสังคณี อัญญาลินีวรรณคดี
๗๖	๑	๒	-	อภิ.ส.อ. (ไทย)	อัมมังสังคณี อัญญาลินีวรรณคดี
๗๗	๒	๑	-	อภิ.ว.อ. (ไทย)	วิภังค์ สัมโนห์วินท์วรรณคดี
๗๘	๒	๑	-	อภิ.ว.อ. (ไทย)	วิภังค์ สัมโนห์วินท์วรรณคดี
๗๙	๓	-	-	อภิ.รา.อ. (ไทย)	ราศุกดา ปัญจปรัณวรรณคดี
				อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปุคคลบัญญัติ ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๐	๔	๑	-	อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาเวตดุ ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๑	๔	๒	-	อภิ.ก.อ. (ไทย)	กถาเวตดุ ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๒	๔	๓	๑	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๓	๔	๓	๒	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๔	๖	๒	-	อภิ.ย.อ. (ไทย)	ยมก ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๕	๗	๑	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๖	๗	๒	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๗	๗	๓	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๘	๗	๔	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๘๙	๗	๕	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๙๐	๗	๖	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี
๙๑	๗	๗	-	อภิ.ป.อ. (ไทย)	ปัฏฐาน ปัญจปรัณวรรณคดี

การอธิบายอักษรบໍอถีภาษาพะร่องปีก

วชิร.ภ.ก	(บาลี)	=	วชิรพุทธิภ.ก	(ภาษาบาลี)
สารตุด.ภ.ก	(บาลี)	=	สารตุดทึบปน.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
สารตุด.ภ.ก	(ไทย)	=	สารตุดทึบปน.ภ.ก	(ภาษาไทย)
วินติ.ภ.ก	(บาลี)	=	วินติวโนท.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
กงข้า.ภ.ก	(บาลี)	=	กงข้าวตระณีปุราณ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
กงข้า.อภินว.ภ.ก	(บาลี)	=	วินยตถุมณช.ก กงข้าวตระณี อภินว.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
วินย.ภ.ก	(บาลี)	=	วินยาลงการ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)

ว.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= วินัยวินิจฉัยภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อุตตร.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= อุตตรวินิจฉัยภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ขุท.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ขุทหลิกขาปุราณภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ขุท.อภินว.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ขุทหลิกขารอภินว.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
มูล.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= มูลสิกขาภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)

การอธิบายอักษรย่อภ.ภ.ก

ท.ส.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ที่ชนิดนี้ กาย ลีนดถบปุปกาสนี สีลกขนธวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ท.ม.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ที่ชนิดนี้ กาย ลีนดถบปุปกาสนี มหาวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ท.ป.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ที่ชนิดนี้ กาย ลีนดถบปุปกาลีนี ปญ্জิกาคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ท.ส.อภินว.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ที่ชนิดนี้ กาย สาธวิลากลีนี สีลกขนธวคคօภินว.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= មช.ณิมณิกาย ลีนดถบปุปกาสนี มูลปณณมาสก.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ม.ม.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= មช.ณิมณิกาย ลีนดถบปุปกาสนี មช.ณิมปณณมาสก.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ม.อ.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= មช.ณิมณิกาย ลีนดถบปุปกาสนี อุปริปณณมาสก.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ส.ส.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ส.ยุตตโนภ.ภ.ก ลีนดถบปุปกาสนี ศาคาวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ส.น.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ส.ยุตตโนภ.ภ.ก ลีนดถบปุปกาสนี นิทานวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ส.ข.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ส.ยุตตโนภ.ภ.ก ลีนดถบปุปกาสนี ขนธวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ส.ส.ห.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ส.ยุตตโนภ.ภ.ก ลีนดถบปุปกาสนี สนายดวนวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ส.ม.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= ส.ยุตตโนภ.ภ.ก ลีนดถบปุปกาสนี มหาวคคภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อง.เอกก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก เอกกนิปปต.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อง.ทุก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก ทุกนิปปต.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.ต.ติก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก ติกนิปปต.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.จ.จตุก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก จตุกgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.บ.ปญจก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก ปญจgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.ฉ.ฉก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก ฉกgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.ส.สตดก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก สตดกgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.อ.อญธก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก อญธกgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.น.นว.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก นวgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อ.ท.สก.ภ.ภ.ก	(บาลี)	= องคุตตโนภ.ภ.ก ทสกgnipppat.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)

อ.เอกาทศ.ภ.ภ.ก (บาลี) = อัคคูตรนิกาย เอกาทศกนิปัตตภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ช.ร.ภ.ภ.ก (บาลี) = ธรรมปทุมมหาภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)

การอธิบายอักษรย่อภ.ภ.กพ.ภ.กธรรมป.ภ.ก

อภ.ส.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก ธรรมสุขคณ์น.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อภ.ว.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก วิภาคน.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อภ.ป.ป.จ.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก ป.ป.จ.ปกรณ์น.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อภ.ส.อ.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก ธรรมสุขคณ์อ.น.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อภ.ว.อ.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก วิภาคน.อ.น.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
อภ.ป.ป.จ.อ.น.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมป.ภ.ก ป.ป.จ.ปกรณ์อ.น.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
น.ภ.ภ.ก (บาลี) = นิติที่ป.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
ม.ภ.ภ.ก (บาลี) = มธุสารดูถือป.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)

การอธิบายอักษรย่อภ.ภ.กพ.ภ.กธรรมว.ภ.ส

เนตต.ภ.ภ.ก (บาลี) = เนตต.ภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
เนตต.ว. (บาลี) = เนตต.วิภาวนี	(ภาษาบาลี)
มลินห.ภ.ภ.ก (บาลี) = มธุรดุปกาลินี	มลินห.ป.ภ.ภ.ก (ภาษาบาลี)
วสุทธิ. ภ.ภ.ก (บาลี) = ปรมตตมณฑลช.สา	วสุทธิอมคุณมหาภ.ภ.ก (ภาษาบาลี)
วสุทธิ. ภ.ภ.ก (ไทย) = ปรมตตมณฑลช.สา	วสุทธิอมรรคมหาภ.ภ.ก (ภาษาไทย)
อภ.ว.ต.ภ.ภ.ก (บาลี) = อภิธรรมตติภ.ภ.ก	อภิธรรมมาตต.ภ.ภ.ก (ภาษาบาลี)
วิภาวนี. (บาลี) = อภิธรรมตติภ.ภ.ก	(ภาษาบาลี)
วิภาวนี. (ไทย) = อภิธรรมตติภ.ภ.ก	(ภาษาไทย)

การอธิบายคำย่อภาษาอังกฤษ
บัญชีคำย่อที่สำคัญเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
chap.	chapter	บทที่	พูดจนใช้ chaps.
	cited by	กล่าวถึงใน	
	citing	กล่าวจาก	
col.	column	คอลัมน์	พูดจนใช้ cols.
comp.	compiler	ผู้รวบรวม	พูดจนใช้ comps.
ed.	editor	บรรณาธิการ, ผู้จัดพิมพ์	พูดจนใช้ eds.
	edited by	จัดพิมพ์โดย	
et.al.	and other	และคนอื่นๆ	
etc.	et cetera	และอื่นๆ อีก	
ibid.	ibidem	เรื่องเดียวกัน	
illus.	illustrator	ผู้วาดภาพประกอบ	
illus. by	illustrated by	จัดพิมพ์โดย	
n.d.	no date	ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ป.
n.p.	no place	ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์	ภาษาไทยใช้ ม.ป.ท.
no. (s)	number (s)	ฉบับที่	
op.cit.	opere citato/as refered	อ้างแล้ว	
p.	page	หน้า	พูดจนใช้ pp.
par.	paragraph	ย่อหน้า	พูดจนใช้ pars.
pt.	part	ส่วนที่	พูดจนใช้ pts.
	quoted in	อ้างใน	
	quoting	อ้างจาก	
rev.	revised (by)	แก้ไข	ใช้กับฉบับพิมพ์ที่มี การแก้ไข เช่น ev.ed.
sec.	section	ตอนที่	พูดจนใช้ secs.

tr.	translator	ผู้แปล
tr. by	translated by	แปลโดย
vol.	volume	เล่มที่ พูพจน์ใช้ vols.

๑.๒ ส่วนเนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

ส่วนเนื้อความแบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ บทนำ ตัวเรื่อง และสรุปและข้อเสนอแนะ
บทนำ (Introduction) เป็นส่วนที่ปรับปรุงหรือพัฒนามาจากโครงร่างวิจัย กล่าวถึง
ภูมิหลังความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย วัดถูกประสงค์ของการวิจัย ปัญหาที่
ต้องการทราบ ขอบเขตการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย การสำรวจเอกสารและงาน
วิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย กระบวนการคิดการ
วิจัย รวมทั้งประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

ตัวเรื่อง (Body) หมายถึง เนื้อหาในบทต่างๆ ที่อยู่ระหว่างบทนำกับบทสรุปของ
วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จะแบ่งเป็นกี่บทก็ได้ตามความจำเป็น โดยมากจะไม่เกิน ๕ บทและบท
ต่างๆ ของตัวเรื่องจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของเนื้อหาและแบบแผนการดำเนินการวิจัย
ตลอดจนการเสนอผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ตัวเรื่องของวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ เป็นส่วนของการนำเสนอหลักฐานข้อมูลและ
เหตุผลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบโจทย์หรือปัญหาการวิจัย
หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ในส่วนบทนำ ปัญหาการวิจัยจะได้
รับการคลี่คลายอย่างมีน้ำหนักกว่ารับฟังหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้วิจัยที่จะนำเสนอ
หลักฐานและเหตุผลมาสนับสนุนได้เพียงพอหรือไม่

กรณีงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ลงเก็บข้อมูลภาคสนามและงานวิจัยเชิงปริมาณ ให้ใช้บทที่ ๒
สำหรับบททวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือบททวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
ประเด็นที่กำลังทำวิจัย ให้ใช้บทที่ ๓ สำหรับเขียนวิธีดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และให้ใช้บท
ที่ ๔ สำหรับเขียนรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปและข้อเสนอแนะ (Conclusion and Suggestion) ส่วนสุดท้ายของเนื้อเรื่อง
วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ เป็นส่วนของการย้อนกลับไปบททวน (Restatement) ประเด็นคำถาม
วิจัยและวัดถูกประสงค์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดเอาไว้ในส่วนนำ (Introduction) ของวิทยานิพนธ์/
สารนิพนธ์ จากนั้นให้นำเสนอให้เห็นว่า จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาทั้งหมดได้รับคำตอบของ
การวิจัยหรือมีข้อค้นพบใหม่น่าสนใจ (Findings)โดยให้สรุปย่อหลักฐานและเหตุผลเฉพาะที่เป็น

สาระสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้สนับสนุนค่าตอบของตน ให้เขียนสรุปด้วยสำนวนภาษาจียาฯ ที่ คนทั่วไปสามารถอ่านเข้าใจได้ ห้ามไปคัดลอก (copy) ข้อความในหน้าใดหน้าหนึ่งมาวางไว้ใน ส่วนสรุปจากนั้น ให้เสนอแนะหรือซื้อซองทางว่า องค์ความรู้ใหม่ที่วิจัยค้นพบจะสามารถนำไป แก้ไขเปลี่ยนแปลงในเชิงทฤษฎีหรือความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องได้อย่างไร สามารถ นำไปปรับปรุงและพัฒนาในเชิงปฏิบัติได้อย่างไร รวมทั้งการเสนอประเด็นที่สมควรทำวิจัยให้ ยิ่งๆ ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าอย่างคงเป็นประเด็นปัญหาที่ค้างคาหรือยังไม่มีโครงศึกษาหาค่าตอบ

๓.๔ ส่วนท้ายของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

ส่วนท้ายของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ประกอบด้วย (๑) บรรณานุกรม (๒) ภาคผนวก และ (๓) ประวัติผู้วิจัย

บรรณานุกรม (Bibliography) ได้แก่ ส่วนที่แสดงรายการหนังสือ เอกสาร หรือสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยใช้ประกอบในการเขียนวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ การเขียนบรรณานุกรมนิยมแยกประเภทเอกสารออกเป็นกลุ่ม เช่น เอกสารปฐมภูมิ เอกสารทุติยภูมิ เอกสารภาษาไทย เอกสารภาษาอังกฤษ เป็นต้น ในแต่ละกลุ่มนั้น ให้วางลำดับตามด้วยอักษร เหตุผลของการมีบรรณานุกรม คือเพื่อให้เห็นว่าหลักฐานข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาอ้างอิงนั้นมีอยู่จริงๆ สามารถตรวจสอบได้และสามารถถอดตามไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ (รายละเอียดการเขียนบรรณานุกรม ดูภาคที่ ๕)

ภาคผนวก (Appendix) เป็นส่วนที่เพิ่มเติมเพื่อช่วยเสริมความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ให้ดีขึ้น หรือเพิ่มความสมบูรณ์ของงานนั้นๆ อาจมีหรือไม่มีก็ได้ เช่น อภิธานศัพท์ (Glossary) หรือรายละเอียดทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ทั้งสิ่งการถึงบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ส่วนภาคผนวกนี้จะอยู่ต่อจากบรรณานุกรม โดยจะต้องมีหน้าตั้นแบ่งตอนที่ปรากฏคำว่า “ภาคผนวก” หรือ “Appendix” อยู่ก่อนกลางหน้ากระดาษ และภาคผนวกนี้อาจจะมีมากกว่า ๑ ภาค ก็ได้ กรณีที่มีมากกว่า ๑ ภาค จะใช้เป็นภาคผนวก ก. ภาคผนวก ข. ภาคผนวก ค. แต่ละภาคผนวกให้เขียนหน้าใหม่

ประวัติผู้วิจัย (Biography) ประวัติผู้วิจัย ให้เขียนประวัติการศึกษาของตนไว้ มีรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ฉายา นามสกุล พร้อมคำนำหน้าชื่อ ถ้ามีสมณศักดิ์ ก็ให้เขียนสมณศักดิ์พร้อมใส่ชื่อและฉายา ไว้หลังสมณศักดิ์ด้วย พร้อม วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด วุฒิการศึกษา อื่นๆ ตั้งแต่ขึ้นปริญญาบัณฑิตหรือเทียบเท่าขึ้นไป สถานศึกษาและปีที่สำเร็จการศึกษา รวมทั้งประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ รางวัลหรือทุนการศึกษาเฉพาะที่สำคัญ ตำแหน่ง และ สถานที่ทำงานของผู้เขียน

บทที่

การพิมพ์วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

เมื่อนำสิ่งได้เขียนวิทยานิพนธ์ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในบทที่ ๓ เสร็จเรียบร้อยและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์แล้ว ให้จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ ตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

๔.๐ กระดาษสำหรับใช้พิมพ์

ให้ใช้กระดาษปอนด์ไม่มีบรรทัด ขนาด เอ ๔ หนา ๘๐ แกรม โดย พิมพ์ลงบนกระดาษนั้น เพียงหน้าเดียว

๔.๑ ตัวพิมพ์

ต้นฉบับวิทยานิพนธ์ใช้พิมพ์จากคอมพิวเตอร์ และใช้ตัวพิมพ์ แบบเดียวกันตลอดทั้งเล่ม ให้ใช้แบบอักษรที่อ่านง่าย ไม่เป็นลวดลาย หรือตัวทึบ ห้องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เช่น แบบอักษร TH Sarabun หรือ Angsana หรือ Browallia หรือ Cordia หรือ Dillenia เพียงแบบใดแบบหนึ่งตลอดทั้งเล่ม โดย มีขนาด ๑๖ ไม่เกิน ๑๗ พ้อยท์ ส่วน

บทที่ และ ชื่อบท ใช้ตัวหนาขนาด ๒๐ พ้อยท์

หัวข้อใหญ่/หลักขัตข้อมูลข้อมูล ใช้ตัวหนาขนาด ๑๘ พ้อยท์

หัวข้ออย่าง ใช้ตัวหนาขนาด ๑๖ ไม่เกิน ๑๗ พ้อยท์ (เท่ากับเนื้อหาที่พิมพ์)

ยกเว้นกรณีตัวพิมพ์ในภาพประกอบ ตาราง และแผนภูมิ อาจใช้ตัวพิมพ์ที่เล็กลงหรือ
ย่อส่วนเพื่อให้อ่ายในการอ่านของการวางแผนกราฟทางเดินที่กำหนด

หมายเหตุ: กรณีวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ สามารถใช้แบบอักษร Times New Roman ได้ แต่ให้ลักษณะตัวอักษรลงสองระดับจากที่กำหนด เช่น ๑๖ พ้อยท์ ให้ลดเป็น
๑๒ พ้อยท์ ฯลฯ และเพิ่มระยะห่างระหว่างบรรทัดจาก ๑ เท่าเป็น ๑.๕ เท่า

๔.๓ การวางรูปหน้ากระดาษและการขึ้นบรรทัดใหม่

๔.๓.๑ ขอบกระดาษด้านบน (หัวกระดาษ) และ ขอบด้านซ้ายมือ ให้เว้นว่างไว้
ประมาณ ๑.๕ นิ้ว (๓.๘๑ ซม.)

๔.๓.๒ ขอบกระดาษด้านล่าง และขอบด้านขวา มือ ให้เว้นที่ว่างไว้ประมาณ ๑ นิ้ว
(๒.๕๕ ซม.)

๔.๓.๓ หัวกระดาษหน้าแรกของแต่ละบท ให้เว้นที่ว่างตอบสนองประมาณ ๒ นิ้ว

๔.๓.๔ หากพิมพ์ข้อความไม่จบในบรรทัดนั้นๆ ให้ยกคันนั้นทั้งคำไปพิมพ์ในบรรทัด
ต่อไป ไม่ควรตัดแยกคำไปพิมพ์ในบรรทัดต่อไป (ห้ามแยกคำที่ต่อกัน เช่น คำสนธิ หรือคำสมนาส)
ตัวอย่าง เช่น มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้ามแยกเป็น มหาจุฬา-ลงกรณราชวิทยาลัย หรือ
ญวนศักดิ์ ห้ามแยกเป็น สมณ-ศักดิ์

ตัวอย่างการพิมพ์หน้ากระดาษ (กระดาษ เอ ๔)

๑.๙๕ นิ้ว / ๓.๗๙ ซม.

๑.๙๕ นิ้ว / ๓.๗๙ ซม.

ช่วงเนื้อหาในการพิมพ์

๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.

๑ นิ้ว / ๒.๕๔ ซม.

๔.๔ ระยะการพิมพ์

ระยะห่างระหว่างบรรทัด ให้จัดตามความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ โดยให้อ่านง่าย ไม่ห่างหรือชิดจนเกินไป

๔.๕ การย่อหน้า

การย่อหน้าปกติ ให้ย่อจากขอบซ้ายไป ๘ ตัวอักษร โดยเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙ (๐.๗ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม.) และต้องเว้นระยะห่างบรรทัด โดยกำหนดก่อนหน้าไว้ที่ ๖ พอยท์

๔.๖ การขึ้นหน้าใหม่

ถ้าพิมพ์มาถึงบรรทัดสุดท้ายของหน้ากระดาษ ตามปกติเว้นขอบล่างประมาณ ๑ นิ้ว และจะต้องขึ้นหน้าใหม่ หากมีข้อความเหลืออีกเพียงบรรทัดเดียว ก็จะจบย่อหน้าเดิม ให้พิมพ์ต่อไปในหน้าเดิมจนจบย่อหน้านั้น แล้วจึงขึ้นย่อหน้าใหม่ในหน้าต่อไป

ถ้าจะต้องขึ้นย่อหน้าใหม่ แต่มีเนื้อที่เหลือให้พิมพ์ได้อีกเพียงบรรทัดเดียวในหน้านั้น ให้ยกย่อหน้านั้นไปพิมพ์ในหน้าต่อไป

ข้อความที่ยกมาอ้างอิง (Quotations) ยาวไม่เกิน ๓ บรรทัด ให้พิมพ์แทรกต่อเนื่องไปเลย โดยไม่ต้องขึ้นบรรทัดใหม่ แต่ให้ใส่เครื่องหมาย “.....” (อัญประกาศ) ปิดท้ายปิดท้ายข้อความนั้นไว้ ถ้าข้อความที่ยกมาอ้างอิงยาวเกิน ๓ บรรทัด ไม่ต้องใช้เครื่องหมายอัญประกาศ ให้ขึ้นบรรทัดใหม่ โดยย่อจากขอบซ้าย ๔ ตัวอักษร ให้เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ (หมายถึงเว้น ๕ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ หรือ ๐.๙ ซม.) ส่วนด้านขวา มีอิฐข้อบดความแนวปกติ ถ้ามีการย่อหน้าภายในข้อความที่ยกมาอ้างอิง ให้ย่อหน้าเพิ่มอีก ๒ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์อักษรตัวที่ ๓ หรือเริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๗ หากนับตามการย่อหน้าปกติ (๑.๓ ซม.)

หัวข้อย่างการพิมพ์ข้อความที่ยกมาอ้างยานเดิน ๓ บรรทัด

ย่อหน้าเพิ่มอีก ๒ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๓ (หรือตัวอักษรที่ ๗ นับตามการย่อหน้าปกติ)

ย่อจากขอบซ้าย ๒ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ (๐.๙ ซม.)

ในเมื่อสิ่งทั้งหลาย เกิดจากการประชุมกันเข้าขององค์ประกอบต่างๆ ที่เป็นส่วนย่อย ลงไปและองค์ประกอบเหล่านี้ แต่ละอย่าง ล้วนไม่เที่ยง กำลังตกอยู่ในอาการเกิดขึ้น แปรไป และสายตัวตามหลักอนิจจตา อยู่ด้วยกันทั้งสิ้น สิ่งที่เป็นหน่วยรวมนั้นจึงเท่ากับเป็นที่รวมของความปราวนแปรและความขัดแย้งต่างๆ และแฟงเอวภาระที่ พร้อมจะแตกแยกและเสื่อมสายเข้าไว้ในตัวด้วยอย่างเต็มที่... โดยนำเอาตัวเข้าไปผูกมัดให้สิ่งเหล่านั้นเป็นคัน ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความทุกข์แก่ตนเองแล้ว ก็ไม่ช่วยให้เกิดผลดีอย่างใดๆ ขึ้นมา

ถ้าต้องการเว้นข้อความที่คัดลอกมาบางส่วน ให้พิมพ์เครื่องหมายจุด (Ellipsis dots) สามครั้ง โดยพิมพ์เว้นระยะ ๑ ช่วงตัวอักษร เช่น “ในที่นี่เมื่อสังเกตอย่างหนึ่งว่า คนในประเทศไทยตระเวนดกจำนวนมากแปลจุดหมายชีวิตของชาวพุทธผิดไป ชีวิตไม่มีอะไรร่มแค่ความทุกข์และทรมาน . . . แต่พระพุทธศาสนาของทุกอย่างในสภาพที่เป็นจริง โดยปราศจากอุปทานแห่งชีวิตและโลก”

หากต้องการจะเพิ่มข้อความของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ลงในข้อความที่คัดลอกมา ให้ใช้เครื่องหมายวงเล็บเหลี่ยม [.....] กำกับ เพื่อให้แตกต่างจากวงเล็บซึ่งอาจปรากฏในข้อความที่คัดลอกมาโดยตรงนั้น

๔.๗ การลำดับหน้าและการพิมพ์เลขหน้า

๔.๗.๑ ในส่วนนำทั้งหมด การลำดับหน้าให้เป็นไปดังนี้

สำหรับวิทยานิพนธ์ภาษาไทย ให้ใช้ตัวอักษรเรียงตามพยัญชนะภาษาไทย (ก, ข, ค, ...) หรือใช้ตัวเลขไทยในเครื่องหมายวงเล็บ เช่น (๑), (๒), (๓), ... หรือ (1), (2), (3), ... จะใช้ตัวเลขไทยหรือเลข阿拉伯ก็ได้ แต่ต้องใช้อักษรเดียวกันตลอดเดิม

สำหรับวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ ให้ใช้เลขโรมันเล็ก (I, II, III, ...)

การนับหน้าในส่วนนำ ให้เริ่มนับตั้งแต่หน้าบทด้วย หน้าแรกของสารบัญไม่ต้องใช้เลข หรืออักษรกำกับ แต่ให้นับหน้ารวมไปด้วย

๔.๗.๒ ในส่วนเนื้อหาเป็นต้นไป ให้ลำดับหน้าโดยใช้หมายเลข 1, 2, 3, ..., หรือ ๑, ๒, ๓, ... สำหรับหน้าแรกของแต่ละบท หน้าแรกของส่วนอ้างอิง และหน้าแรกของภาคผนวกแต่ละภาค ไม่ต้องใส่เลขหน้า แต่ต้องนับจำนวนหน้ารวมไปด้วย

เลขหน้าทั้งส่วนนำและส่วนเนื้อหาทั้งหมด ให้พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้านบน ๑ นิ้ว (๒.๕๕ ซม.) และให้อยู่ในแนวเดียวกับขอบด้านขวามือ (อักษรสุดท้ายของบรรทัด) หรือห่างจากขอบกระดาษด้านขวามือ ๑ นิ้ว (๒.๕๕ ซม.)

๔.๘ การพิมพ์บทหรือภาคและหัวข้อในบท

๔.๘.๑ บท (Chapter)

เมื่อเขียนบทใหม่ ต้องเขียนหน้าใหม่ทุกครั้ง และต้องมีเลขลำดับบท จะใช้เลขไทยหรือเลข阿拉伯ก็ได้ในวิทยานิพนธ์ภาษาไทย และเลขโรมันใหญ่ในวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่น โดยพิมพ์ บทที่... ไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ ห่างจากขอบบนสุด ๒ นิ้ว (๕.๐๘ ซม.) พิมพ์ชื่อบทไว้กลางหน้ากระดาษในบรรทัดต่อมา โดยพิมพ์ขนาด ๒๐ พ้อยท์

หากชื่อบทที่ยาวเกิน ๑ บรรทัดหรือมากกว่า ๕๘ ตัวอักษร ให้แบ่งออกเป็น ๒ หรือ ๓ บรรทัดตามความเหมาะสม โดยพิมพ์เรียงให้บรรทัดเรียงรูปลงมาในลักษณะสามเหลี่ยมหัวกลับ (หรือพิรามิดหัวกลับ) ทั้งนี้โดยเว้นบรรทัดบน ๑ บรรทัด และไม่ต้องขีดเส้นใต้ชื่อบท

๔.๘.๒ หัวข้อใหญ่ หรือหัวข้อสำคัญ (Main Title)

หัวข้อใหญ่หรือหัวข้อสำคัญของแต่ละบท ให้พิมพ์ขึดขอบกระดาษด้านซ้าย ตัวอักษรขนาด ๑๖ พ้อยท์ โดยให้ทำตัวหนาที่หัวข้อสำคัญนั้นๆ และการพิมพ์บรรทัดต่อไปให้เว้นระยะห่างระหว่างบรรทัด ๖ พ้อยท์

วิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ อักษรตัวแรกของคำทุกๆ คำในหัวข้อใหญ่หรือหัวข้อสำคัญต้องพิมพ์ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่เสมอ (Capital Letter) นอกจากคำบุรพาท (preposition) คำสันฐาน (conjunction) และคำนำหน้านาม (article) เท่านั้น ที่ไม่ต้องพิมพ์ด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ยกเว้นคำบุรพาท คำสันฐาน และคำนำหน้านามตั้งกล่าว เป็นคำแรกของหัวข้อสำคัญนั้นๆ

อนึ่ง ถ้าจะเขียนหัวข้อใหม่อีก แต่มีที่ว่างสำหรับพิมพ์ข้อความต่อไปได้ไม่เกินหนึ่งบรรทัดในหน้านั้นแล้ว ให้เขียนต้นหัวข้อใหม่ในหน้าต่อไป

๔.๔.๓ หัวข้อย่อย (Subordinate Title)

ถ้าในหัวข้อใหญ่มีหัวข้อย่อย ให้พิมพ์หัวข้อใหญ่ชิดขอบกระดาษด้านซ้าย แล้วพิมพ์หัวข้อย่อยโดยย่อหน้าจากขอบกระดาษด้านซ้าย ๕ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕ (๐.๙ นิ้ว หรือ ๑.๗๕ ซม.) ตัวอักษรขนาด ๑๖ พ้อยท์

การพิมพ์หัวข้อย่อย ผู้เขียนอาจใช้ระบบตัวอักษรสลับตัวเลข หรือระบบตัวเลขสลับตัวเลข ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แบบ ก ตัวอักษรสลับกับตัวเลข (ภาษาไทย)

————— ย่อหน้าจากขอบด้านซ้ายมือ ๕ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๕

สมรภูมิเมือง

ก. สมคุรากลางเมือง ๑๘๖๑-๑๘๖๕ .....

๑. สถานที่ .....

ก) ท่าส .....

ก) การประนีประนอม .....

ก) การประนีประนอมมิสซูรี .....

ก) การประนีประนอมแห่งปี ๑๘๕๐ .....

แบบ ก ตัวอักษรกำกับกลับกันด้วยเส้น (ภาษาอังกฤษ)

United States

A. Civil War, 1861-1865 .....

.....
1. Causes .....

.....
a) Slavery .....

.....
1) Compromise .....

.....
2) Missouri Compromise .....

.....
b) Compromise of 1860 .....

แบบ ข ตัวเลขกลับกันด้วยเส้น

ย่อหน้าจากขอบด้านซ้ายมือ ๕ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙

สหรัฐอเมริกา

๑. สังคրามกลางเมือง ๑๘๖๑-๑๘๖๕ .....

.....
๑.๑ สถาเหตุ .....

.....
๑.๑.๑ ท่าม.

๑.๑.๑.๑ การประนีประนอม .....

๑.๑.๑.๒ การประนีประนอมมิสซูรี .....

๑.๑.๒ การประนีประนอมแห่งปี ๑๘๕๐ .....

แบบ ॥ ตัวเลขสลับกับตัวเลข (ภาษาอังกฤษ)

United States.

1. Civil War, 1861-1865 .....

1.1 Causes .....

1.1.1 Slavery .....

1.1.1.1 Compromise .....

1.1.1.2 Missouri Compromise .....

1.1.2 Compromise of 1860 .....

หมายเหตุ: หากเลือกแบบใด ให้ใช้เหมือนกันทั้งเล่ม

รูปแบบการพิมพ์หัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย

๒ น้ำ/๔.๐๘ ซม.

บทที่ ๓ (๒๐ พ้อຍ່າ)

(ເງັນ ອ ບຣຫັດ)

ກາຮເພຍແຜກກາຮປົງບົດອານາປານສສຕິເພື່ອພັນນາຄຸນກາພຊີວິດ

ຕາມຫລັກອານາປານສສຕິ (๒๐ พ้อຍ່າ)

(ເງັນ ອ ບຣຫັດ)

ເຮີມຄໍາອີບາຍ (ດ້ວຍອັກສຽງເຮີມຕັນພິມພົດວ່າທີ່ ๙) ..... (๑๖ ພ້ອຍ່າ)

๓.๐ ຫັວຂ້ອໃຫຍ່ໂຮ້ອຫັວຂ້ອສໍາຄັງ (๑๖ ພ້ອຍ່າ)

๓.๐.๑ ຫັວຂ້ອຍ່ອຍ (๑๖ ພ້ອຍ່າ) .....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

๓.๒ ຫັວຂ້ອໃຫຍ່ໂຮ້ອຫັວຂ້ອສໍາຄັງ (๑๖ ພ້ອຍ່າ)

๓.๒.๑ ຫັວຂ້ອຍ່ອຍ (๑๖ ພ້ອຍ່າ) .....

๔.๗ ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบต่างๆ

ตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบจะต้องมีหมายเลขอประจำและเรียงลำดับไปต่อไป โดยให้พิมพ์เลขลำดับที่และชื่อของตาราง กราฟ แผนภูมิ และรูปประกอบ พร้อมทั้งข้อความและที่มาไว้ในหน้าเดียวกันทั้งหมด

กรณีที่ตารางนั้นมีความยาวมากจนไม่สามารถพิมพ์ให้จบในหน้าเดียวได้ ให้พิมพ์ส่วนที่เหลือในหน้าถัดไป แต่ทั้งนี้จะต้องมีลำดับที่และชื่อของตารางและมีส่วนของข้อความในตารางรวมอยู่ด้วยในแต่ละหน้าอย่างน้อย ๒ บรรทัด ในกรณีที่ส่วนข้อความของตารางสิ้นสุดลง และจำเป็นจะต้องอ้างถึงที่มาของตารางในหน้าถัดไป จะต้องยกข้อความบางส่วนของตารางไปรวมไว้หน้าใหม่อย่างน้อย ๒ บรรทัด โดยยอมปล่อยให้มีหัวว่างในตารางหน้าเดิม ขนาดของตารางไม่ควรเกินกรอบของหน้าวิทยานิพนธ์ สำหรับตารางขนาดใหญ่ ควรพยายามลดขนาด โดยใช้เครื่องถ่ายย่อส่วน หรือวิธีอื่นๆ ตามความเหมาะสม แต่จะต้องซัดเจนพอที่จะอ่านได้ง่าย สำหรับตารางที่กว้างเกินกว่าความกว้างของหน้าวิทยานิพนธ์ ก็อาจจะจัดให้ส่วนขาวของตารางนั้นหันเพื่อหาขอบของหน้า

สำหรับภาพประกอบหากเป็นภาพถ่ายที่อ้างอิงมาจากที่อื่นอาจใช้ภาพถ่ายสำเนาได้ แต่ถ้าเป็นภาพถ่ายของผลการวิจัย ให้ใช้ภาพจริงทั้งหมดจะเป็นภาพสีหรือขาวดำก็ได้

ดัวอย่างการพิมพ์ตารางที่มีความหมายเกินหนึ่งหน้า

ตารางแสดงการใช้หลักสารนิยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตมัธยม
ตารางที่..... การใช้หลักสารนิยธรรมต่อตนของนักเรียนโรงเรียนราชวินิตมัธยม

ลำดับ ที่	คำสัมภาษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็น เปอร์ เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวน ผู้ตอบ	
๑.	เมตตาภัยกรรม คิดว่าตัวเองควรปรับปรุงการ รักษาสุขภาพร่างกายตนเอง อย่างไรบ้าง	๒๘	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กินเยอะ และนอนดึก	๑๕	๕๓.๕๗
			ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลัง กาย	๖	๒๑.๔๓
			เหมาะสมแล้ว	๗	๒๕.๐๐
๒.	เมตดาวีกรรม คนอื่นบอกว่าเราพูดจาไฟเราะ และมีหลักการน่าเชื่อถือหรือ ไม่	๒๘	พูดคำหยาบเย่อร่าย	๒	๗.๑๔
			ไม่เพรำมาก พูดตรงๆ	๑๒	๔๒.๘๖
			แล้วแต่กາลเทศ	๑๒	๔๒.๘๖
			พูดเพราะ และน่าเชื่อถือ	๒	๗.๑๔
๓.	เมตตามโนกรรม เวลาเครียด มีวิธีจัดการตัวเอง ยังไง	๒๘	หากิจกรรมอื่นมาทำ	๒๒	๗๘.๕๗
			คิดหาสาเหตุแล้วแก้ไข	๖	๒๑.๔๓

ลำดับ ที่	คำสัมภาษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็น เปอร์ เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวน ผู้ตอบ	
๔.	สาธารณูปโภคทางเรานี้ชื่อหนังสือพิมพ์เล่มนึงยังไม่ได้อ่านเลย หอบเข้ามา ปรากฏว่ามีเพื่อนในห้องคนนึงร่วงเข้ามาขออ้อมไปอ่าน จะให้เขายืนใหม่	๒๕	ไม่ให้	๒	๗.๑๔
			ต้องดูว่าคนนั้นนำไว้ใจหรือเปล่า	๑๖	๕๗.๗๔
			ขอเรารอ่านให้จบก่อนนะแล้วจะให้	๖	๒๑.๕๓
			ให้เพื่อนยืนไปก่อน เพราะยังไงก็เป็นของเราราอ่านเน้อไหร่ก็ได้	๔	๑๔.๒๙
๕.	สือสามัญญาติคือ ๕ ข้อ เราบกพร่องหรือเปล่า	๒๕	บกพร่อง	๒๕	๑๐๐
๖.	ทึบชี้สามัญญาติคิดว่าการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชีวิตที่ผ่านมาเราได้ตัดสินไปได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือยัง	๒๕	ไม่เหมาะสม	๑	๓.๔๗
			เหมาะสมบ้าง ไม่เหมาะสมบ้าง	๑๔	๖๔.๒๕
			เหมาะสมแล้ว	๔	๑๒.๓๕

ตัวอย่างการพิมพ์ตารางที่ง่ายในหน้าเดียวกันเนื้อเรื่อง

ตารางที่..... ปัญหามุขย์สัมพันธ์ของนักเรียนตามหลักสารนิยธรรมต่อตนเอง

ลำดับ ที่	หลักสารนิยธรรม	พฤติกรรม	จำนวนนักเรียน (คน)
๑.	เมตตาภัยกรรม	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กินเยอะ และนอนดึก	๑๕
		ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลังกาย	๖
๒.	เมตตาวิจกรรม	พูดคำหยาบบ่อยครั้ง	๒
๓.	เมตตามโนกรรม	-	-
๔.	สาธารณโภคิตา	ห่วงทรัพย์สินของตน	๒
๕.	สีลสามัญญา	ตีล ๕ บกพร่อง	๒๔
๖.	ทิภรรยาสามัญญา	คิดว่าตนตัดสินใจแก้ไขปัญหาซึ่งไม่เหมาะสม	๑

ตารางที่.....ปัญหามุขย์สัมพันธ์ของนักเรียนตามหลักสารนิยธรรมต่อเพื่อน

ลำดับ ที่	หลักสารนิยธรรม	พฤติกรรม	จำนวนนักเรียน (คน)
๑.	เมตตาภัยกรรม	-	-
๒.	เมตตาวิจกรรม	ชื่นชมเพื่อนในใจแต่ไม่แสดงออก	๓
๓.	เมตตามโนกรรม	ໂกรธเมื่อเพื่อนพูดจาไม่ดีกับตน	๑๕
๔.	สาธารณโภคิตา	ไม่เคยแบ่งปันอุปกรณ์การเรียน/ขนมกับเพื่อน	๖
๕.	สีลสามัญญา	ไม่รักษาเวลาเมื่อนัดกับเพื่อน	๒๔
๖.	ทิภรรยาสามัญญา	-	-

กรณีที่เนื้อหาในตารางไม่สามารถนัก สามารถลดขนาดตัวอักษรได้ (จาก ๑๖ เป็น ๑๔ พ้อยท์ และไม่ควรมีขนาดเล็กกว่านี้) เพื่อให้ตารางนั้นอยู่ในหน้าเดียวกัน ดังนี้

ตารางแสดงการใช้หลักการเมืองร่วมเรียนโรงเรียนราชวินิต มัธยม
ตารางที่.....การใช้หลักการเมืองร่วมเรียนของนักเรียนโรงเรียนราชวินิต มัธยม

ลำดับ ที่	คำลักษณ์	ผลจากการสัมภาษณ์			คิดเป็น เปอร์เซ็นต์
		ผู้ตอบ	การปฏิบัติ	จำนวน ผู้ตอบ	
๑.	เมตตาภัยกรรม คิดว่าตัวเองควรปรับปรุงการ รักษาสุขภาพร่างกายตนเอง อย่างไรบ้าง	๒๘	ปัจจุบันกินไม่เป็นเวลา กิน怏ห้อ และนอนตีก	๑๕	๕๓.๕๗
			ปัจจุบันไม่ค่อยออกกำลังกาย	๖	๒๑.๔๓
			เหมาสามแล้ว	๗	๒๕.๐๐
๒.	เมตตาเจิกรรน คนอื่นบอกว่าเราหุ่งจากเพื่อน และมีหลักการน่าเชื่อถือหรือไม่	๒๘	พูดค้ายานเสือดู	๒	๗.๑๔
			ไม่พยายามมาก หุ่งตรงๆ	๑๒	๔๒.๘๖
			แล้วแต่กalemเทศ	๑๒	๔๒.๘๖
			พูดเพราะ และน่าเชื่อถือ	๒	๗.๑๔
๓.	เมตตามโนกรรม เวลาเหตุยิด มีวิธีดัดการตัวเองยัง ไง	๒๘	หาภาระอื่นมาทำ	๒๒	๗๘.๕๗
			คิดหาสาเหตุแล้วแก้ไข	๖	๒๑.๔๓
๔.	สารณ์โภคitta หากเราไปซื้อหนังสือ พื้นที่เกิดบุญมาใหม่เล่นนึงยังไม่ ได้อ่านเลย หยันเข้ามาน่า ปรากฏ ว่ามีเพื่อนในห้องคนนึงร่วงเข้ามา ขออีมไปอ่าน จะให้เขายืนใหม่	๒๘	ไม่ให้	๒	๗.๑๔
			ต้องครุ่วคุนนั่นนำให้ใจหรือเปล่า	๑๖	๕๗.๑๔
			ขอเราร่อนให้จบก่อนนะแล้วจะให้	๖	๒๑.๔๓
			ให้เพื่อนอีมไปก่อน เพราะยังไม่เก็ เป็นของเราระอ่อนเมื่อไหร่ก็ได้	๔	๑๔.๒๙
๕.	สือสามัญญาดา ศีล ๕ ข้อ เรานอกพร่องหรือเปล่า	๒๘	บกพร่อง	๒๘	๑๐๐
๖.	ทึญชีสามัญญาดา คิดว่าการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ในชีวิตที่ผ่านมาเราได้ตัดสินใจ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมหรือยัง	๒๘	ไม่เหมาะสม	๑	๓.๕๗
			เหมาะสมบ้าง ไม่เหมาะสมบ้าง	๑๘	๖๔.๒๙
			เหมาะสมแล้ว	๙	๓๒.๑๔

๔.๐๐ การเว้นระยะการพิมพ์หลังเครื่องหมายวรรคตอน

หลังเครื่องหมาย

- น้ำหน้า “ . ” (period) เว้น ๒ ช่องตัวอักษร ใช้แสดงว่า จบความ
  - จุลภาค “ , ” (comma) เว้น ๑ ช่วงตัวอักษรใช้แยกกลุ่มหรืออนุประโยคเพื่อกันความเข้าใจสับสน
  - อัมภาค “ ; ” (semicolon) เว้น ๑ ช่วงตัวอักษร ใช้คั่นบทนิยามของคำที่มีความหมายหลายอย่าง แต่ความหมายนั้น มีนัยเนื่องกับความหมายเดิม
  - ทวีภาค “ : ” (colons) เว้น ๑ ช่วงตัวอักษรใช้แทนคำว่า คือ
- วิธีการใส่เครื่องหมายวรรคตอน
๑. ต้องพิมพ์เครื่องหมายวรรคตอนไว้ท้ายข้อความเสมอ เช่น กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
  ๒. หลังตัวย่อเว้น ๑ ช่วงตัวอักษร เช่น น. ๙. หรือ p. ๕.
  ๓. คำย่อที่มีมากกว่า ๑ ตัวอักษรไม่ต้องเว้น เช่น น.ป.ท. น.ป.ป. พร.ม. ก.ด. pp.

ในกรณีที่มีเอกสารอ้างอิงจำนวนไม่มาก จะใช้ธีเรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่องโดยไม่แยกประเภทเอกสารก็ได้

ถ้ามีบรรณานุกรมภาษาต่างประเทศด้วย ให้พิมพ์แยกต่างหากจากภาษาไทย โดยถือหลัก เช่นเดียวกันกับบรรณานุกรมภาษาไทย คือแยกประเภทและเรียงลำดับอักษรชื่อของผู้แต่ง ในกรณีที่มีจำนวนไม่มากจะไม่แยกประเภทก็ได้

การพิมพ์บรรณานุกรมให้เริ่มพิมพ์แต่ละรายการ โดยพิมพ์ข้อดูบกรະดาษด้านซ้าย ถ้ารายการใดไม่จบลงใน ๑ บรรทัด ให้พิมพ์ในบรรทัดต่อมาโดยย่อหน้า ๔ ช่วงตัวอักษร เริ่มพิมพ์อักษรตัวที่ ๕ จนกว่าจะจบรายการนั้นๆ

ตัวอย่าง

ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ: (คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาภาษาบาลีและภาษาไทย)

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ: (หนังสือ และ/หรือ บทความในหนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความ และ/หรือ บทความในสารสาร, หนังสือพิมพ์, สารานุกรม และเอกสารอื่นๆ รวมทั้งจุลสาร, เอกสารอัสดงเนาต่าง ๆ และการสัมภาษณ์)

ภาษาอังกฤษ

A. Primary Sources: ใช้หลักการเดียวกับภาษาไทย

B. Secondary Sources:

หมายเหตุ: รายละเอียดการอ้างอิงแต่ละประเภท ให้ทำตามแบบที่จะนำเสนอต่อไป

(๖) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้ส่ง (ที่อยู่ทางอีเมล) เรื่องที่ส่ง, ผู้รับหรือ e-mail to ชื่อผู้รับ (ที่อยู่ทางอีเมล), (วัน เดือน ปี).

ตัวอย่าง

“วรุณี อรชุน (woot_rmut@hotmail.com), ระบบการจัดเก็บเอกสารอิเล็กทรอนิกส์,
ผู้รับ พนิตนันต์ อุดมทรัพย์ (panitnan@yahoo.com), (๕ ต.ค.๕๑).

๕.๒ การทำบรรณานุกรม

บรรณานุกรม (Bibliography) หมายถึง บัญชีรายชื่อหนังสือที่ใช้ประกอบการค้นคว้า หรือบัญชีรายชื่อหนังสือในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ยุคใดยุคหนึ่ง หรือ ของผู้เขียนคนใดคนหนึ่ง มักมีรายละเอียดหรือบทวิจารณ์สั้นๆ ประกอบ โดยให้พิมพ์คำว่า บรรณานุกรม ไว้ตรงกลาง บรรทัดบนสุดของหน้าแรกของบรรณานุกรม โดยพิมพ์ห่างจากขอบบน ๑.๕ นิ้ว (๓.๘๑ ซม.) ต่อจากนั้นให้วีนระยะห่าง ๑ บรรทัด หรือ ๖ พอยท์ แล้วพิมพ์โดยแยกตามประเภทของ เอกสารดังต่อไปนี้

- คัมภีร์พระไตรปิฎก
- หนังสือทั่วไป
- หนังสือแปล
- บทความต่างๆ (บทความในวารสารหนังสือพิมพ์ สารานุกรม หนังสือรวมบทความ และบทวิจารณ์หนังสือ)
- เอกสารอื่นๆ (วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย รายงานการประชุมทางวิชาการ จุลสาร เอกสารอัสดง ฯลฯ และเอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์)
- ศัมภាយณ์
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้พิมพ์บรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิงในแต่ละประเภท โดยแยกประเภทหนังสือเป็น ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ และพิมพ์แยกตามประเภทดังกล่าวข้างต้น โดยจัดเรียงบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิงในแต่ละประเภทตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง (กรณีที่ไม่ปรากฏ นามผู้แต่ง)

(๓) บทความ/สาระสังเขปออนไลน์

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, [ประเภทของสื่อ], แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง ข้อมูล].

ตัวอย่าง

“วิทยากร เชียงกูร, คิดถูกทำถูก: ปฏิรูปการศึกษาและสื่อสารมวลชน, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.rsu.ac.th/thai/Opinion-think-default.html\[๑ ก.ค.๒๕๕๓\]](http://www.rsu.ac.th/thai/Opinion-think-default.html[๑ ก.ค.๒๕๕๓]).

(๔) บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง, (วัน เดือน ปี), “ชื่อบทความ”, ชื่อวารสาร, [ประเภทของสื่อ], ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าหรือความยาวของเนื้อเรื่อง, แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง ข้อมูล].

ตัวอย่าง

“ปราณ แสนสุข, (๒ มี.ค. ๔๔), “การจัดองค์กรเทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมองค์กร”, KU Electronic Magazine, [ออนไลน์], ๓(๒): ๗ ย่อหน้า, แหล่งที่มา: <http://www.ku.ac.th/e-magazine/march44/it/organize.html> [๒ มีนาคม ๒๕๔๖].

(๕) บทความในหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง, (วัน เดือน ปี), “ชื่อบทความ”, ชื่อหนังสือพิมพ์, [ประเภทของสื่อ], ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าหรือความยาวของเนื้อเรื่อง, แหล่งที่มา: ชื่อแหล่งข้อมูล [วัน เดือน ปี ที่เข้าถึง ข้อมูล].

ตัวอย่าง

“ลง เปเลี่ยนทิศ, (๑๙ ธ.ค. ๔๔), “หมายเหตุประเทศไทย: สังคมไทยกำลังป่วยหนัก”, ไทยรัฐ, [ออนไลน์], ๑๖ย่อหน้า, แหล่งที่มา: http://www.thairath.co.th/thairath1/2548/column/remark/dec/19_12_48.php [๒๐ธันวาคม ๒๕๔๘].

๕.๐.๔ เริ่งอราตประเกาสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่บันทึกอยู่ในสื่อที่คอมพิวเตอร์อ่านได้ เช่น แผ่นดิสก์ ซีดี-รอม ฐานข้อมูลต่างๆ ในระบบสายตรง (Online) อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การลงรายการบรรณานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ใช้ข้อกำหนดเดียวกันกับการลงรายการบรรณานุกรมของหนังสือและวัสดุอ้างอิงประเภทต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่อาจจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะเฉพาะที่ต้องการลงรายการแตกต่างออกไปเช่น

(๑) แผ่นดิสก์ และซีดี-รอมที่เป็นผลงานเดียว

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง,[ประเภทของสื่อ], สถานที่ผลิต: ชื่อแหล่งผลิต, ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

*ปราณี แสนทวีสุข, การแสดงพื้นบ้านไทย, [ซีดี-รอม], กรุงเทพมหานคร: ไทย อินฟอร์เมชั่นพับลิชิ่งชีสเด็น, ๒๕๔๐.

(๒) สาระสังเขปบนซีดี-รอม

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง,[ประเภทของสื่อ], สาระสังเขปจาก: ชื่อฐานข้อมูล / ชื่อแฟ้มข้อมูล / หมายเลขข้อมูล (ถ้ามี), ปีที่ผลิต.

ตัวอย่าง

*ปราณี แสนทวีสุข, การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาษาผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง, [ซีดี-รอม], สาระสังเขปจาก: ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย (๒๕๔๖) แผ่นที่ ๒, ๒๕๔๗.

ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาอังกฤษ

¹P. Prayoon Mererk, *Selflessness in Sartres Existentialism and Early Buddhism*, (Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University, 1988), p. 93.

²Chinda Chandrkaew, *Nibbana the Ultimate Truth of Buddhism*, (Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University, 1979), p. 88.

³P. Prayoon Mererk, *Selflessness in Sartres Existentialism and Early Buddhism*, p.102.

⁴Ibid., p. 99.

⁵Op.cit.

ตัวอย่างเชิงอรรถในกรณีอ้างข้อความไม่เกิน ๓ บรรทัด

กล่าวโดยย่อจริยธรรมหรือการรู้จักถือเอาประโยชน์จากหลักอนิจจามี ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่หนึ่ง เมื่อประสบความเปลี่ยนแปลงที่ไม่ประณาน ก็บรรเทาหรือกำจัดทุกข์โศกได้ เมื่อประสบความเปลี่ยนแปลงที่พึงใจ ก็ไม่หลงใหลมัวเม้า เพราะรู้เท่าทันกฎธรรมชาติ ขั้นตอนที่สอง เรื่องขวนขวยทำกิจที่ควรทำต่อไปให้ดีที่สุดและทำด้วยจิตใจที่เป็นอิสระ เพราะรู้ว่าความเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่ใช่เป็นไปเองหรือเลือนลอย หรือตามความประนานาของเรา ผู้ที่เห็นว่าสิ่งทั้งหลาย ไม่ยั่งยืนย่อหน เปเลี่ยนแปลงไป จะทำอะไรไปทำไม่ และปล่อยชีวิตให้เลือนลอย ปล่อยอะไรๆ ไปตามเรื่องแสดงถึงความเข้าใจผิดและปฏิบัติผิดต่อหลักอนิจจตา ขัดกับพุทธธรรมที่เป็นปัจฉิมว่าจ้าว่า “สังขารทั้งหลาย มีความเสื่อมไปเป็นธรรมชาติ เเรอทั้งหลายจะทำหน้าที่ให้สำเร็จด้วยความไม่ประมาณเด็ด”^๙

^๙ ท.ม. (บาลี) ๑๐/๒๕๔๘/๑๖๖, ท.ม. (ไทย) ๑๐/๒๕๔๘/๑๖๖.

การอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกันหรือข้อความเดียวกันช้า อีก โดยมีเอกสารอื่นมาคั่น ให้ลงรายการอย่างย่อ คือ ลงชื่อผู้แต่งและชื่อเรื่อง สรุวนรายการเกี่ยวกับสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ ให้ด้วย ก็ และให้เดิมเลขหน้าต่อจากชื่อเรื่องกำกับด้วย เช่น

^๗ พระเมธิธรรมภรณ์, ปรัชญากรีกโบราณ, หน้า ๑๕-๒๐.

หรือ

^๘ Phra Medhidhammaphorn (Prayoon Dhammaditto), An Ancient Greek Philosophy, pp. 15-20.

ในกรณีที่ชื่อเรื่องยาวเกินหนึ่งบรรทัดแล้วอ้างถึงหลายครั้ง ให้อัญญิคตุลยพินิจของผู้เขียน ที่จะย่อชื่อเรื่องให้สั้นลง แต่จะต้องไม่ให้เสียใจความสำคัญ และใช้รูปแบบเดียวกันทั้งเล่ม

ตัวอย่างเชิงอรรถภาษาไทย

^๙ พระเทพเวท (ประยุทธ์ ปัญโต), กรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๒๙), หน้า ๒๗.

^{๑๐} พุทธศาสนาพิกุล, อิทัปปัจจยคา(ฉบับย่อ), (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สุขภาพใจ, ๒๕๓๓), หน้า ๑๒๔.

^{๑๑} วิทย์ วิเทศเวทย์, ความคิดเรื่องอนตตาในพระสูตร, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘), หน้า ๒๐.

^{๑๒} พระเทพเวท (ประยุทธ์ ปัญโต), กรรมตามนัยแห่งพุทธธรรม, หน้า ๓๓.

^{๑๓} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕.

^{๑๔} อ้างแล้ว.

ตัวอย่าง

^๓พระมหาสมชาย ถุสโลจิตโต, “ทัศนะเรื่องจิตในพระพุทธประชญา”, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓) (อัดสีเนา).

^๔P. Prayoon Dhammacitto (Mererk), “Buddhism and World Peace”, Paper Presented at the 16th General Conference of the World Fellowship of Buddhists, (Los Angeles: November 19-26, 1988) (Mimeoographed).

๙. สัมภาษณ์ (Interviews)

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์, ตำแหน่ง (ถ้ามี), วัน เดือน ปี (ที่สัมภาษณ์).

Interview with the name of one who gives an interview, position (if any), day, month, year.

ตัวอย่าง

^๑สัมภาษณ์ พระธรรมโภคอาจารย์, ศ.ดร. อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.

^๒Interview with Prof. Dr. Phra Dharmakosajarn Rector of Mahachula longkornrajavidyalaya University, 16 July, 2007.

๕.๐.๗ การลงเขิงอรรถ เมื่ออ้างถึงเอกสารข้า

ในกรณีที่มีการอ้างเอกสารเรื่องเดียวกันข้าอก ให้ลงรายการอย่างย่อตั้งต่อไปนี้

การอ้างเอกสารเขิงอรรถโดยไม่มีเอกสารอื่นมาคั่นชึ่งเป็นการอ้างถึงเอกสารเรื่องเดียวกัน แต่ต่างหน้ากันให้ใช้คำว่า เรื่องเดียวกัน สำหรับภาษาไทย และใช้คำว่า Ibid. สำหรับภาษาอังกฤษ พร้อมลงเลขหน้าหรือจำนวนหน้ากำกับด้วย เช่น เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓. หรือ Ibid., p. 13. หรือ Ibid., pp. 5-20. ถ้าต้องการอ้างข้าขอความที่ได้อ้างแล้วโดยไม่มีเอกสารอื่นมาคั่น ให้ใช้คำว่า อ้างแล้ว หรือ Op.cit.

ตัวอย่าง

“พระครูประคุณสรกิจ (สุชาติ ชีโนรโถ), “การศึกษาวิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวทางของสำนักวิปัสสนาวิเวกอาครม”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๖Phramaha Apinyawat Phosan, “A Comparative Study of Woman’s Socio-familial Life-ways in Vedic Hinduism and Theravada Buddhism”, Ph.D Dissertation, (Department of Philosophy: University of Madras, 2001), p. 30.

ญ. ร่างหนังสือ

รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย (และคณะ), “ชื่อหัวข้อรายงานการวิจัย”, รายงานวิจัย, (ชื่อแผนกวิชาหรือ คณะ และมหาวิทยาลัย หรือ ส่วนงานอื่นๆ, ปีที่พิมพ์), หน้า.

ตัวอย่าง

^๗ นายมนัส ภาคภูมิ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”, รายงานวิจัย, (กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๐), หน้า.

ถ. เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้พิมพ์ (Other Unprinted Documents)

ให้ใช้แบบอย่างเหมือนการลงเชิงอรรถ ยกเว้นชื่อเรื่องใส่ไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศ และระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัดสำเนา หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเด็บตอนสุดท้ายของรายการ

ก. บทความนักวิจารณ์หนังสือ (The Critic of Books)

รูปแบบ

ผู้เขียนบันทึกวิจารณ์, “วิจารณ์เรื่อง”, ชื่อหนังสือที่วิจารณ์, โดยผู้แต่งหนังสือที่วิจารณ์, ในชื่อวารสาร, ปีที่หรือเล่มที่ (เดือน ปี): เลขหน้า.

Author of the Critics, “Title of Criticized Book”, written by the Name of Author of criticized books, in Name of Journal, Volume Number (month, year): page (s).

ตัวอย่าง

^๘พระมหาอินศร จันดราปุญโญ, “วิเคราะห์พระเทพเวที”, กรณีสันติอโศก, โดย ว. ชัยภัค, ใน พุทธจักร, ปีที่ ๔๔ เล่มที่ ๔ (เมษายน ๒๕๓๓): ๒๔-๒๖.

^๙Peter Harvey, “The Five Aggregates: Understanding Theravada Psychology and Soteriology”, by Mathieu Boisvert, Journal of Buddhist Ethics, Vol. 3 (1996): 91-97.

ก. วิทยานิพนธ์ (Thesis)

รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย, “ชื่อวิทยานิพนธ์”, ระดับของวิทยานิพนธ์, (ชื่อสาขาวิชาหรือคณะหรือบัณฑิตวิทยาลัย: ชื่อมหาวิทยาลัย, ปีที่สำเร็จ).

Name of Researcher, “Title of Thesis”, Level of Thesis, (Place: Name of Faculty or Department and University which is a Copyright-holder of the Thesis, Year of Graduation/Publication), Page (s).

Or

Name of Researcher, Title of Thesis, (Place: Name of Faculty or Department and University which is a Copyright-holder of the Thesis, Year of Graduation/Publication), Page (s).

๙. บทความในหนังสือพิมพ์ (Columns in the Newspaper)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, ชื่อหนังสือพิมพ์, (วัน เดือน ปี): เลขหน้า.

Authors, “Title of Column”, Name of Newspaper, (day month, year):
page (s).

ตัวอย่าง

๙ พระเมธีธรรมารณ์ (ประยูร ธรรมจิตโถ), “สังคมคุกเวด”, สยามรัฐ, (๒๑ สิงหาคม
๒๕๓๓): ๒.

๙ Sommart Noimarerung, “Buddhist to Protest Changes in Curriculum”, The
Nation, (2 September, 1990): A 2.

๑๐. บทความในสารานุกรม (Articles in the Encyclopedia)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, ชื่อสารานุกรม, เล่มที่ (ปีที่พิมพ์): เลขหน้า.

Author, “Title of Article”, Name of Encyclopaedia, Volume Number
(Year of Publication): page (s).

ตัวอย่าง

๙ เกย์ม บุญศรี, “ทุกช่วงที่”, สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๑ (๒๕๒๙-๓๐):
๑๗๗๘-๑๗๗๙.

๙ Charles Landesman, Jr., “Consciousness”, The Encyclopedia of
Philosophy, Vol. 2 (1967): 191-195.

ตัวอย่าง

^๓พระเทพโสกน (ประยูร ธรรมจิตโต), “โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อสังคมไทย”, ใน รวมบทความ
ทางวิชาการพระพุทธศาสนา, รวบรวมจัดพิมพ์โดย พระศรีธรรมเมธี (ชนะ ป.ร.ล), (กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘); ๖๒.

^๔W.T. Stace, “Survival after death”, *Philosophical Issue*, ed. by James
Rachels, (London: Harper & Row Publishers, 1972): 87-91.

๗. บทความในวารสาร (Articles in the Journals)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, ชื่อวารสาร, เล่มที่หรือปีที่ (เดือน ปี); เลขหน้า.

Author, “Title of Article”, Name of Journal, Volume Number (month,
year): page (s).

ตัวอย่าง

^๕ธีรวิทย์ ลักษณะกิจ, “ปรัชญาศาสนา”, พุทธจักร, ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๒ (มกราคม ๒๕๕๓):
๒๖-๒๗.

^๖K.N., Jayatilleke, “The Buddhist Theory of Causality”, *The Maha Bodhi*, vol.
77 No.1: 10-15.

การอ้างหนังสือทั่วไป คือเขียนแบบสรุปความจากหนังสือนั้น ให้อ้างอย่างอ้างสรุปพระไตรปิฎกที่กล่าวข้างต้น คือใช้คำว่า “ดูรายละเอียดใน...”

๓. หนังสือแปล (Translated Books)

รูปแบบ

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, แปลโดย ชื่อผู้แปล, ชื่อชุดและลำดับที่ (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (ถ้ามีหลายเล่มจบ), ครั้งที่พิมพ์ (ในกรณีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์), หน้าหรือจำนวนหน้าที่อ้างถึง.

Author, Title, tr. by Translator, (Place: Publisher, Year), Page (s).

ตัวอย่าง

^๑ พระ ดร.ดับบลิว ราหุล, พระพุทธเจ้าสอนอะไร, แปลโดย วศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกรสรและคณะ, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๙๗.

^๒ Piyadassi Thera, Buddhism-The Immoral Teaching, tr. by Chinavudh Sunthornsimha, 17th Edition, (Bangkok: Ruankaew Press, 2532/1989), pp. 31-32.

๔. บทความจากหนังสือรวมบทความ (Articles from the Books Edited)

รูปแบบ

ผู้เขียน, “ชื่อบทความ”, ใน ชื่อเรื่อง, รวบรวมโดย ชื่อผู้รวบรวม, ชื่อชุด (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (กรณีมีหลายเล่มจบ), ครั้งที่พิมพ์ (กรณีพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์): หน้าหรือจำนวนหน้าที่อ้างถึง.

Author, “Name of Article”, Title, Name of the Editor (ed), (place: Publisher, Year): Page (s).

Author, Title, (Place: Publisher, Year), page (s).

ตัวอ้างอิง

^๑ พระเทพไสกณ (ประยูร ธรรมจิตโต), ทิศทางการศึกษาไทย, พิมพครั้งที่๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๔-๕.

^๒ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช, ความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย หน่วยที่ ๑-๗, พิมพครั้งที่ ๕, (นนทบุรี: สำนักพิมพมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช, ๒๕๔๕), หน้า ๑๗-๒๓.

^๓ Phramedhidhammaphorn (Prayoon Dhammacitto), An Ancient Greek Philosophy, (Bangkok: The Council of Graduate School's Monk Students, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2532 B.E./ 1989), pp. 38-45.

^๔ Walpola Rahula, What the Buddha Taught, (New York: Grove Press, 1962), p. 69.

หากการอ้างอิงนั้น เป็นการนำข้อความจากวิทยานิพนธ์ของผู้อื่นมาใช้ ให้ใช่คำว่า “อ้างใน...”

ตัวอ้างอิง

วินัยบัญญัติมีเป็นจำนวนมาก สมัยแรกๆ ยังไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ อักษร พระสาวกได้ท่องจำกันมา ผู้ที่เขียนขายนี้คือพระวินัย ก็ทรงจำพระวินัย ผู้ที่เขียนขายนี้คือพระสูตร ก็ทรงจำพระสูตร ผู้ที่เขียนขายนี้คือภิกธรรม ก็ทรงจำพระภิกธรรม ภิกษุและภิกษุณีผู้ทรงจำพระวินัย เขียนขายนี้ทางด้านพระวินัย เรียกว่า พระวินัยธร หมายถึง ผู้รู้ และเขียนขายนี้ทางพระวินัยโดยท่องจำไว้ได้^๕

^๕ T.W. Rhys Davids and William Stede, Pali English Dictionary, (Delhi: Motilal Banarsi das, 1977), p. 23, อ้างใน แม่ชีกฤตญาณ รักษาโฉน, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์บทบาทของพระวินัยธรในพระวินัยปีฎก: กรณีศึกษาพระอุบาลีและพระป្រោះរាជរាជ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๓.

ตัวอย่าง

พระมหาวิหาร ๕ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกษา^๙ พระมหาวิหาร คือธรรมเครื่องอัญญาย่างประเสริฐ เป็นธรรมประจำใจและปฏิบัติดนต่อเพื่อนมนุษย์โดยชอบ

เมตตา ความรัก ประธานาดีอยากให้เขามีสุข มีจิตอันแฝงไม่ตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

กรุณา ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ไฟใจในอันจะปลดเปลี่ยนบำบัดความทุกข์ ยกเดือดร้อนของปวงสัตว์

มุทิตา ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอบปรดดวยอาการแฮ่นชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญกอกงามยิ่งขึ้น

อุเบกษา ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราซึ่ง ไม่ลำเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมที่จะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางแผน สงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เช่นสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขากล่าวได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน^{๑๐}

^๙ อ.ป.ปณจก.(บาลี) ๒๖/๑๘๒/๒๕๒.

^{๑๐}พระธรรมปีฎก (ป.อ.ปยุตโต), พจนานุกรมพุทธศาสนา ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๑๒๔.

๙. หนังสือทั่วไป (General Books)

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ชื่อชุดและลักษณะ (ถ้ามี) หรือ เล่มที่ (ถ้ามีหลายเล่ม), ครั้งที่พิมพ์ (กรณีที่พิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), (สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์), หน้าหรือจำนวนหน้าที่อ้างถึง.

ตัวอย่าง

^๑ ท.ช. (บารี) ๒๗/๘๙/๕๓, ช.ช. (ไทย) ๒๗/๘๙/๕๓.

การอ้างพระไตรปิฎก ด้วยแบบสรุปข้อความจากพระไตรปิฎก ซึ่งเมื่อไปเปิดพระไตรปิฎกที่อ้างอิง จะไม่พบข้อความที่เป็นคำสรุป ให้เขียนคำว่า “ดูรายละเอียดใน...” แล้วต่อด้วยคัมภีร์

ตัวอย่าง

มีกิจกรรมสร้างภูมิคุณด้วยตนเอง^๑ แต่เนื่องจากกิจกรรมผู้สร้างภูมิคุณเองไปขออุปกรณ์การสร้างจากชาวบ้าน การสร้างเองจึงต้องมีข้อจำกัด^๒

^๑ ดูรายละเอียดใน วิ.มหา.(บารี) ๑/๘๔-๘๖/๕๕-๕๗, วิ.มหา.(ไทย) ๑/๘๔-๘๖/๗๔-๗๖.

^๒ ดูรายละเอียดใน วิ.มหา (บารี) ๑/๓๔๙-๓๗๔/๒๕๗-๒๕๙, วิ.มหา.(ไทย) ๑/๓๔๙-๓๗๔/๒๕๗-๒๕๙.

การอ้างพระไตรปิฎกที่เป็นข้อธรรมซึ่งมีเฉพาะหัวข้อ แล้วมีคำอธิบายในหนังสืออื่น อันเป็นความเห็นของผู้เรียนเรียงหนังสือ ซึ่งเมื่อดูพระไตรปิฎกที่อ้าง จะพบแต่ข้อธรรมเนื้อหาสั้นๆ เช่น พจนานุกรม ให้อ้างอิงเป็น ๒ ช่วง คืออ้างช่วงข้อธรรมตอนหนึ่ง อ้างช่วงคำอธิบายตอนหนึ่ง

ตัวอย่างการพิมพ์เชิงօรรถ

ตามหลักกิจในอธิบัณฑุ์ หน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อทุกชิ้น ให้แก่ ปริญญา คือ การกำหนดครุ หรือ ทำความเข้าใจ หมายความว่าเรื่องทุกชิ้นบุคคลมีหน้าที่เกี่ยวข้องเพียงแค่ กำหนดครุหรือทำความเข้าใจเท่านั้น การปฏิบัติต่อทุกชิ้นโดยถูกต้องตามหลักในอธิบัณฑุ์ เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งแต่เป็นเรื่องที่มักถูกมองข้ามไป พุทธธรรมสอนให้ปฏิบัติต่อทุกชิ้น ด้วยการศึกษาให้รู้ว่าอะไรเป็นอะไร ให้รู้จักทุกชิ้น

^๙พระพรหนคุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตตโต), พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๗๗.

๑ นิว

ย่อหน้าเข้ามา ๘ ตัวอักษร เริ่มพิมพ์อักษรตัวที่ ๙ (๑.๗๕ ซม.)
เช่นเดียวกับการย่อหน้าในส่วนเนื้อหา

๔.๐.๒ การทำเชิงօรรถประเพณท์เอกสาร

ให้เริ่มเชิงօรรถแรกของแต่ละบท ตั้งแต่ ๑ ต่อเนื่องกันไปจนจบบท รูปแบบการลง เชิงօรรถนั้น แตกต่างกันไปตามชนิดของหลักฐานของการอ้างอิง เช่น หนังสือ บทความใน หนังสือ บทความในวารสาร บทความในหนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์ เอกสารที่ยังไม่พิมพ์ และ การสัมภาษณ์ ในการพิมพ์เชิงօรรถนั้น สำหรับหนังสือที่อ้างถึงเป็นครั้งแรก ในแต่ละบท ให้ลง รายการอย่างสมบูรณ์ ตามแบบอย่างเอกสารประเพณท์ต่างๆ ดังนี้

หนังสือ

รูปแบบ

ก. คัมภีร์พระไตรปิฎกหรือหนังสือสำคัญพิมพ์เป็นพุทธ

ให้อ้างข้อย่อคัมภีร์ เล่ม/ช้อ/หน้า และให้วงเล็บ คำว่า (บาลี) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้ พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี หรือ วงเล็บคำว่า (ไทย) ไว้หลังคำย่อ ในกรณีที่ใช้พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย

การทำเชิงอրรถ บรรณานุกรม และภาคผนวก

เนื้อหาของบทนี้มี ๓ ส่วน คือ การทำเชิงอรรถ (Footnote)
การทำบรรณานุกรม (Bibliography) และการทำภาคผนวก (Appendix)

๕.๐ การทำเชิงอรรถ (Footnote)

วิธีอ้างอิงให้ใช้ระบบเชิงอรรถ ได้แก่ ข้อความที่พิมพ์ไว้ที่ส่วนล่าง
ของหน้ากระดาษ เพื่ออธิบายที่มาของแหล่งค้นคว้าหรือข้อมูลที่มีหลักฐาน
อ้างอิงได้ หรืออธิบายข้อความเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อเรื่องบางตอน

๕.๐.๐ การพิมพ์เชิงอรรถ

ให้พิมพ์เชิงอรรถไว้ที่ส่วนล่างของแต่ละหน้าที่จะอ้างอิง และให้
แยกจากเนื้อเรื่อง วิธีการพิมพ์เชิงอรรถ ให้เข้าไปที่รายการ “แทรก” แล้ว
คลิกเลือก อ้างอิง – เชิงอรรถจากโปรแกรมของ Microsoft Word โดยใช้
ขนาดตัวอักษรขนาด ๑๔ พ้อยท์ และให้พิมพ์อยู่หน้าเข้ามา ๔ ตัวอักษร
(๑.๗๕ ซม.) เริ่มพิมพ์ตัวอักษรที่ ๙ เช่นเดียวกันกับการย่อหน้าในส่วน
เนื้อหา หากข้อความยาวเกิน ๑ บรรทัด บรรทัดต่อมาให้พิมพ์ชิดขอบ
ข้ายมือทุกบรรทัด และให้บรรทัดสุดท้ายของข้อความในเชิงอรรถอยู่ห่าง
จากขอบกระดาษด้านล่าง ๑ นิ้ว

รูปแบบการทำบรรณานุกรม

การลงบรรณานุกรมหรือเอกสารอ้างอิง ให้ทำตามรูปแบบซึ่งกำหนดไว้ตามประเภทของเอกสาร ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือทั่วไปและคัมภีรพระไตรปิฎก

รูปแบบ

ผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ชื่อชุดหนังสือและลำดับที่ (ถ้ามี) และ/หรือ จำนวนเล่ม (ถ้ามีหลายเล่มจบ), ครั้งที่พิมพ์ (ถ้าพิมพ์มากกว่า ๑ ครั้ง), สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่างภาษาไทย

พระราขรวมนี (ประยุทธ์ ปญญา). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๖.

กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ตัวอย่างภาษาอังกฤษ

Phramaha Prayoon Mererk. *Selflessness in Sartes Existentialism and Early Buddhism*. Bangkok: Mahachulalongkorn Buddhist University Press, 1988.

Rahula, Walpola. *What the Buddha Taught*. New York: Grove Press, 1963.

หมายเหตุ:

บรรณานุกรมในหนังสือภาษาไทย ให้เรียงชื่อ ตามด้วยนามสกุล และ/หรือฐานันดรศักดิ์ และ/หรือ ตัวแหน่งวิชาการ ของผู้แต่ง (ถ้ามี) เช่น ศึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว., สมการ พรมหา, ศ.ดร. ฯลฯ ส่วนบรรณานุกรมในหนังสือภาษาอังกฤษ ให้เรียงนามสกุลขึ้นก่อน แล้วตามด้วยชื่อ

ของผู้แต่ง เช่น Rahula, Walpola. ในกรณีที่ผู้แต่งเป็นพระภิกษุ ให้พิมพ์ชื่อ – ฉายา ตามจริง เช่น พระมหาราชัน จิตปาราโล หากมีสมณศักดิ์ ให้ใส่สมณศักดิ์ตามชื่อท่าน โดยไม่ต้องแยกคำว่า พระ / พระมหา ออก ตามด้วยชื่อ-ฉายาในวงเล็บ เช่น พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร มี ถุกษ์)พระพรหมคุณภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) หากมีตำแหน่งทางวิชาการ ให้นำมาต่อท้ายชื่อ เช่น พระศรีคัมภีรญาณ (สมจินต์ สมมาปณิโญ), รศ.ดร.

(๒) บทความในสารสาร

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”, ชื่อสารสาร. ปีที่ ฉบับที่ (เดือน ปี): เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ธีรวิทย์ ลักษณะกิจ. “ปรัชญาศาสนา”, พุทธจักร. ปีที่ ๔๓ ฉบับที่ ๖ (มกราคม ๒๕๓๓): ๒๖-๒๙.

Jayatilleke, K.N. “The Buddhist Theory of Causality”, The Maha Bodhi, Vol. 77.
No. 1: 10-15.

(๓) บทความในหนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”, ชื่อหนังสือพิมพ์. (วัน เดือน ปี): หน้า.

ตัวอย่าง

พระเนตรธรรมภรณ์ (ประยูร รุ่มจิตโต). “สงกรรมดูเวท”, สยามรัฐ. (๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๓): ๒.
Noimarerng, Sommart. “Buddhist to Protest Changes in Curriculum”, The Nation. (2 September, 1990): A 2.

(๔) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”, ชื่อสารานุกรม. เล่มที่ (ปีที่พิมพ์): เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เกย์ม บุญศรี. “พุทธวงศ์”,สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. เล่มที่ ๒๑ (๒๕๒๙-๓๐):
๑๓๗๘๔-๑๓๗๘๕.

Landesman, Charles. “Consciousness”,The Encyclopedia of Philosophy.

Vol. 2. (1967): 191-195.

(๕) หนังสือแปล

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ชื่อเรื่อง. แปลโดย ชื่อผู้แปล. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

พระดับบลิว ราหุล, ดร.พระพุทธเจ้าสอนอะไร. แปลโดย รศ.ชูศักดิ์ ทิพย์เกรียงและคณะ. พิมพ์
ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

Kant, Immanuel. Critique of Pure Reason. tr. by Narman Kemp Smith. London:
The Macmillan Press, 1978.

(๖) บทความจากหนังสือรวมบทความ

รูปแบบ

ผู้เขียน. “ชื่อบทความ”, ใน ชื่อเรื่อง. หน้า. ชื่อบรณาธิการหรือผู้รวม. สถานที่
พิมพ์: สำนักพิมพ์, ปีที่พิมพ์.

ตัวอย่าง

พระเทพไสกณ (ประยูร ธรรมจิตโต). “โรงเรียนวิถีพุทธเพื่อสังคมไทย”, ใน รวมบทความทาง
วิชาการพระพุทธศาสนา. หน้า ๑๐-๑๕. รวบรวมขั้ดพิมพโดย พระครีรัชวัฒน์ (ขนะ
ป.ร.๙). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

(๗) บทความนักวิจารณ์

รูปแบบ

ผู้เขียนบทความนักวิจารณ์. “ชื่อเรื่องที่วิจารณ์”, ชื่อหนังสือที่วิจารณ์. โดยผู้แต่งหนังสือที่
วิจารณ์ใน ชื่อวารสาร. ปีที่หรือเล่มที่พิมพ์ (เดือน ปี); เลขหน้า.

ตัวอย่าง

พระมหาอินศร จินดาปัญโญ. “วิเคราะห์พระเทพเวท”, กรณีสันติอโศก. โดย ว. ชัยภัก. ใน
พุทธจักร. ปีที่ ๔๔ เล่มที่ ๔ (เมษายน ๒๕๓๓); ๒๕-๒๖.

Peter Harvey. The Five Aggregates: Understanding Theravada Psychology and
Soteriology, by Mathieu Boisvert. Journal of Buddhist Ethics. Vol.3
(1996): 91-97.

(๘) วิทยานิพนธ์

รูปแบบ

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. “ชื่อวิทยานิพนธ์” ระดับของวิทยานิพนธ์. ชื่อแผนกวิชาหรือคณะ
และมหาวิทยาลัย, ปีที่สำเร็จ.

ตัวอย่าง

พระครูประคุณสรกิจ (สุชาติ จิโนริส). “การศึกษาวิธีการสอนวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวทาง
ของสำนักวิปัสสนาวิเวกօภาครม”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๗.

(๙) เอกสารอื่นๆ ที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ให้ใช้รูปแบบเดียวกันกับการลงเชิงอรรถ ยกเว้นชื่อเรื่องให้ใส่ไว้ในเครื่องหมายอัญ
ประภาค และต้องระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัสดง หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด
หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บตอนสุดท้ายของรายการ

ตัวอย่าง

พระมหาสมชาย ภู่สอดจิตโต. “ธรรมคนะเรื่องจิตในพุทธปรัชญา”. กรุงเทพมหานคร: บ้านจิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒. (อัสดง)

Phramaha Prayoon Mererk. “Buddhism and World Peace”, Paper at the 16th
General Conference of the World Fellowship of Buddhist, Los Angeles,
November 19-26, 1988. (Mimeographed).

(๑๐) บทสัมภาษณ์

รูปแบบ

สัมภาษณ์ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง (ถ้ามี), วันที่ เดือน ปี.

ตัวอย่าง

สัมภาษณ์ พระธรรมโภศอาจารย์, ศ.ดร. (ประยูร ธรรมจิตโต), อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬา^{ลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.}

Prof. Dr. Phra Dharmakosajarn (Prayoon Dhammacitto Mererk), Rector
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Interview, 16 July, 2007.

(๑๑) จุลสาร เอกสารอัดสำเนา และเอกสารที่ไม่ได้พิมพ์อิ่นๆ

ให้ใช้รูปแบบเดียวกันกับหนังสือ ยกเว้นชื่อเรื่องให้ใส่ไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศ และต้องระบุลักษณะของเอกสารนั้น เช่น อัดสำเนา หรือ Mimeographed พิมพ์ดีด หรือ Typewriter แล้วแต่กรณี ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บตอนสุดท้ายของรายการ

ตัวอย่าง

พระมหาสมชาย กุศลจิตโต. "ทรงคนะเรื่องจิตในพุทธปรัชญา". กรุงเทพมหานคร: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒. (อัดสำเนา)

(๑๒) ตัวอย่างการทำบรรณานุกรม

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาเตปภก ๒๕๐๐. กรุงเทพ-
มหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

_____ . พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

_____ . อรหอกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาอภิญญา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬา-
ลงกรณราชวิทยาลัย, โรงพิมพ์วิจัยญาณ, ๒๕๓๖.

_____ . ภีกิภาษากาลี ฉบับมหาจุฬาภีกิ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____ . ปกรณวิเสสภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาปกรณวิเสส. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
วิจัยญาณ, ๒๕๓๙.

มหามหาจุฬาราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับสุยามรภูษเตปภก ๒๕๑๕.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๒๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

๖. ข้อมูลที่ดึงดูด

(๑) หนังสือ:

จำนำจักร ทองประเสริฐ. ประวัติพระพุทธศาสนาในເອເຊີຍອາຄແນ່ງ. พระนคร: ມຸລືນິອິກິດຮົມ

มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.

ເສື້ອຍໝາຍ ພັນຈະງົມ. ສາສາໂບຮານ. กรุงเทพมหานคร: ແພນກວິຊາການ ຄະນະກຽມການບວກເທິກ
ກຽມການນິສິຕ ມາຈຸພາລົງກຽມຮາຊີວິທາລັບ, ๒๕๑๐.

ເສື້ອຍໝາຍ ວິໄລ. ພຸທະຈົນໃນອຣມບທ. กรุงเทพมหานคร: ສ້ານກົມພໍ່ຂ່ອມະໄຟ, ๒๕๓๑.

ແສງ ຈັນທະງານ. ພຣະພູທະຄາສນາຈາກພຣະໂອໝູ້. กรุงเทพมหานคร: ສ້ານກົມພໍ່ບຣະນາຄາຣ,
๒๕๒๒.

(๒) บทความ:

ສມເຕີຈພຣະຄາລົມສັງວົງ (ເຈົ້າຍ ສຸວະພຸນ). “ຫລັກພຣະພູທະຄາສນາ”, ສມາຖີປີທີ ۴ ຈັບທີ ۴۰
(ມ.ປ.ປ.): ๔๙ - ๕๒.

ເຮືອວິທີ່. ສັກໜະນະກົງ. “ປຣະຄາລົມສັງວົງ”, ພຸທະຈັກ. ປີທີ ۲۳ ຈັບທີ ۲ (ມັງກອນ ۲۵๓๓):
๒๖-๒๗.

(๓) ວິທານິພນົດ:

ນາງສາວອຸ້າ ໂຄທະຈຸງ. “ກາຮົດການສັງລັບສິນ ເພື່ອການພຣະພູທະຄາສນາມຫາຍານ
ຂອງສມຜະ ເລວຍີ່ນັ້ນ (ພຣະຕັ້ງສັນນັ້ນ)”. ວິທານິພນົດຫຼຸກພູທະຄາສຄຽມຫາບັນຫິດ. ບັນຫິດ
ວິທາລັບ: ມາວິທາລັບມາຈຸພາລົງກຽມຮາຊີວິທາລັບ, ๒๕๔๙.

(๔) ເອກສາຣ໌ໄມໄດ້ດີພິມພໍເພີ່ມພໍ:

ພຣະນາສມຈິນທີ. ວັນຈັນທີ, ແປດລະເຮົບເຮົາງ. ພຣະພູທະຄາສນາມຫາຍານ. ບັນຫິດວິທາລັບ
ມາວິທາລັບມາຈຸພາລົງກຽມຮາຊີວິທາລັບ, ๒๕๓๖. (ຄ່າຍເອກສາຣ໌ເປັນເລີ່ມ)

ພຣະນາສມຫັຍ ກຸສລຈິດໂດ. “ທຣຣຄະເຮືອງຈິດໃນຫຼຸກປຣະຄາລົມ”. ກຽມການບວກເທິກ
ວິທາລັບ ມາວິທາລັບມາຈຸພາລົງກຽມຮາຊີວິທາລັບ, ๒๕๔๒. (ອັດສໍາເນາ)

(๕) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ลุม เปเลี่ยนทิศ (๑๙ ร.ศ. ๔๘). “หมายเหตุประเทศไทย: สังคมไทยกำลังป่วยหนัก”, ไทยรัฐ [ออนไลน์]. ๑๖ย่อหน้า. แหล่งที่มา: http://www.thairath.co.th/thairath1/2548/column/remark/dec/19_12_48.php [๒๐ธันวาคม ๒๕๔๘].

วิทยากร เพียงกุล. คิดถูกทำถูก: ปฏิรูปการสื่อสารและสื่อสารมวลชน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.rsu.ac.th/thai/Opinion-think-default.html> [๑ ก.ค.๒๕๕๓].

(๖) สัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พรหธรรมโกศาจารย์, ศ.ดร. (ประยูร ธรรมจิตโต), อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐.

๒. ภาษาอังกฤษ:

1. Primary Sources:

T.W. Rhys Davids. Abhidhammatthasangaha. tr. by S.Z. Aung and C.E.F. Rhys Davids. London: PTS., 1884.

C.E.F. Rhys Davids. Compendium of Philosophy. tr. by Narada Mahathera. London: PTS., 1910.

Narada Mahathera. A Manual of Abhidhamma. Kandy: BPS., 1975.

T.W. Rhys Davids, J.E. Carpenter and W. Stede. Digha - Nikaya Atthakatha: Sumangalavilasini. 3 Vols. London: PTS., 1886-1932.

E. Windisch. Itivuttaka. London: PTS., 1889.

2. Secondary Sources:

(I) Books

Bapat, P.V. 2500 Years of Buddhism. New Delhi: Govt. of India, 1956.

Collins, S. Selfless Persons: Imagery and Thought in Theravada Buddhism. London: Cambridge University Press, 1981.

Hiriyanna, M. *Outlines of Indian Philosophy*. London: George Allen and Unwin, 1967.

Stcherbatsky, Th. *The Soul Theory of The Buddhists*. Delhi: Bharatiya Vidya Prakashan, 1976.

(II) Articles

Bhattacharya, Kalidas. "The Concept of Self in Buddhism", *The Philosophical Quarterly (India)*, Vol.34, No.2 (1961): 18-29.

Jayatilleke, K.N. "The Buddhist Theory of Causality", *The Maha Bodhi*, Vol.77. No.1 (2969): 20-25.

Tulkun, L.T.D. "Atman: The Basis of Debate between the Buddhists and the Hindus", *Bodhi-Rashmi*.(n.d.): 65-69.

(III) Report of the Research

Peter Masefield. A critical edition, and translation, of the Pali text known as the *Sotabbam_lin*.Graduate School Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2008.

Veerachart Nimanong. *The Educational Inequality of Buddhist Monks and Novices in Thailand*.Graduate School of Philosophy and Religious Studies, Assumption University, 2003.

(IV) Electronics

Gretchen, Walsh. "REPLY: Using African newspapers in teaching", in H-AFRICA. <ch-afreca@msu.edu> (18 October, 2006).

Miller, M.E. *The Interactive Tester (version 4.0)* [Computer Software]. Westminster, CA: Psytek Services, 2005.

๔.๑ การทำภาคผนวก

ภาคผนวก คือข้อความที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์กล่าวถึงในเนื้อหาโดยย่อ แต่ต้องการให้ผู้ศึกษาได้ทราบรายละเอียด จึงนำรายละเอียดมาแนบในภาคผนวก เช่น

เหตุที่ทำให้ตั้งครรภ์ ๗ ประการ

เหตุที่ทำให้ตั้งครรภ์ มีประการ ๑ คือ การใช้มือลูกที่อุทธร กล่าวถึงในงานวิจัยนี้ หน้า ๑๑๔ หัวหมุดมี ๗ ประการคือ

๑. ด้วยถูกต้องร่างกายกัน เช่น สตรีบางคน ช่วงที่พร้อมจะตั้งครรภ์ ถูกบุรุษจับมือหรือจับนวยผมแล้วตั้งครรภ์

๒. ด้วยการจับผ้า เช่น ภิกษุณีติดภารบาทของพระอุทัย จับผ้าสบงที่เบื้องอนสุจิของพระอุทัย สองเข้าองค์กำเนิดของตนแล้วตั้งครรภ์

๓. ด้วยการดื่มน้ำอสุจิ เช่น แม่เนื้อมารดาของมิคสิงค์ดาบส ช่วงที่พร้อมจะตั้งครรภ์ ได้ดื่มน้ำปัสสาวะซึ่งมีน้ำอสุจิเจือปนของด้าบทเข้าไปแล้วตั้งครรภ์

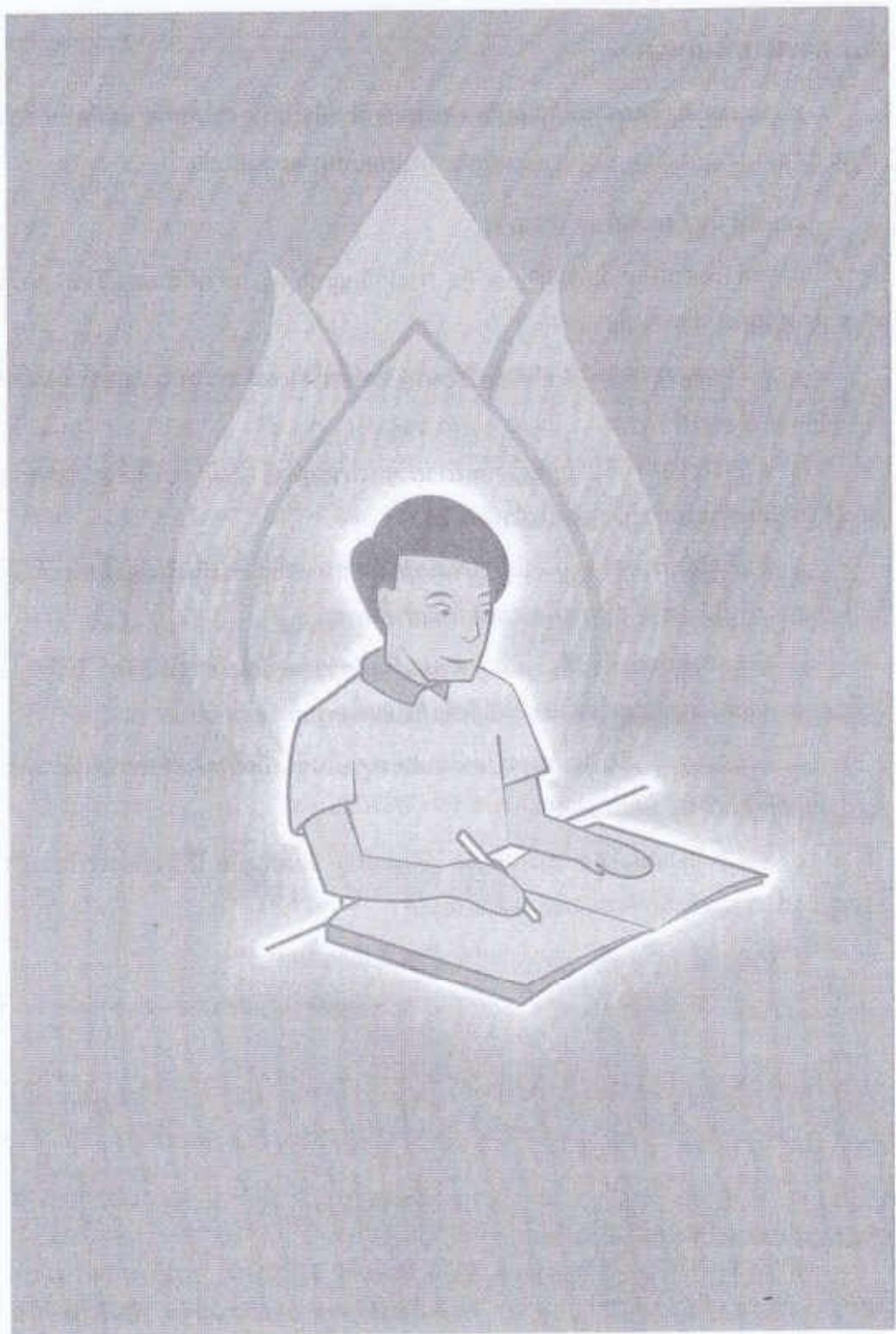
๔. ด้วยการถูบคลำที่สะตื้อ เช่น ที่ด้าบทเป็นบิดาของสุวัณณสามโลธิสัตว์ ใช้มือถูบสะตื้อของด้าบทนีมารดาของสุวัณณสามโลธิสัตว์แล้วนางตั้งครรภ์

๕. ด้วยการดูรูป เช่น พวกรางสมมแอบมองบุรุษในช่วงที่พร้อมจะตั้งครรภ์ แล้วเกิดตั้งครรภ์โดยไม่ได้มีการถูกต้องกายบุรุษ

๖. ด้วยการฟังเสียง เช่น พวกรกยาง ไม่มีนกตัวผู้ มีแต่ตัวเมีย ได้ฟังเสียงท่าร้องแล้วตั้งครรภ์ หรือพวกรแม่ไก่ได้ฟังเสียงพ่อไก่แล้วตั้งครรภ์

๗. ด้วยการดมกลิ่น เช่น พวกรแม่โคได้กสิ่นพ่อโคแล้วตั้งครรภ์^๙

^๙วิ.มหา.อ. (บาล) ๑/๓๖/๒๒๒-๒๒๓, อ้างใน นางไฟลิน องค์สุวรรณ, “การศึกษาวิเคราะห์การสร้างบารมีของพระนางพิมพาที่ปรากฏในชาดก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนาสมมานบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๒๐๐.

ภาคพนวก

ขั้นตอนการเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๑. เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์จำนวน ๑ ชุด ต่อ บันทิตวิทยาลัยเพื่อขอตรวจรูปแบบ
๒. เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้สมควร เป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคนลงลายมือชื่อบนปกโครงการฯ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. ขอแบบคำร้องเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ (บท.๔) จากบันทิต วิทยาลัย
๔. กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนแล้วนำเสนอขอความเห็นชอบ จากผู้สมควรเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
๕. ยื่นแบบคำร้องเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ (บท.๔) ที่ผ่านความเห็นชอบจากกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๒ ชุด ต่อบันทิตวิทยาลัย เพื่อขอสอบ อนุมัติ
๖. วิทยานิพนธ์เขิงปริมาณ นิสิตต้องส่งระเบียบวิธีวิจัยและ แบบสอบถามชี้คราวก่อนวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓ วัน ต่อบันทิตวิทยาลัย

๗. เมื่อผ่านการสอบแล้วแก้ไขแล้ว ขอใบนำส่งโครงสร้างวิทยานิพนธ์ (บพ.ด.๑) กรอกรายละเอียดครบถ้วนแล้ว เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ และจากประธานกรรมการพิจารณาทั่วไปและโครงสร้างวิทยานิพนธ์ตามลำดับ

๘. เสนอใบนำส่งโครงสร้างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบันทึกวิทยาลัย

๙. บันทึกวิทยาลัยประการอนุมัติทั่วไปและโครงสร้างวิทยานิพนธ์แล้ว ขอแบบฟอร์ม การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ (บพ.๙) จากบันทึกวิทยาลัย และลงทะเบียนภายในกำหนด ๓๐ วัน นับจากวันที่ประกาศ

ขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์

๑. ขอแบบคำร้องทั่วไป (บพ.๖) จากบันทึกวิทยาลัย

๒. กรอกรายละเอียดตามแบบคำร้องนั้น ขอลายเซ็นจากประธานกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ และขอลายเซ็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๓. ส่งเอกสารแก่บันทึกวิทยาลัย ดังนี้

- วิทยานิพนธ์ที่เรียบร้อยเสร็จแล้ว ๑ ฉบับ

- แบบคำร้องขอตรวจรูปแบบ (บพ.๖)

- ในสีคำรักษาสถานภาพของภาคการศึกษาล่าสุด

- ข้อและโครงสร้างวิทยานิพนธ์เล่มเดิมที่ได้รับอนุมัติให้ทำวิจัย

๔. รอรับทราบการแก้รูปแบบเจ้าหน้าที่จะแจ้งให้มารับไปแก้ไข

๕. แก้ไขเสร็จแล้ว นำมาให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ๑ ครั้ง เสร็จสิ้นการตรวจรูปแบบ เริ่มกระบวนการขอสอบต่อไป

ขั้นตอนการเสนอขอสอบวิทยานิพนธ์

๑. ขอแบบคำร้องเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ (บพ.๔) จากบันทึกวิทยาลัย

๒. กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน แล้วนำเสนอขอความเห็นจากประธานคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์

๓. ส่งเอกสารแก่บันทึกวิทยาลัยเพื่อขอสอบ ดังนี้

- แบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ (บท.๙)
- วิทยานิพนธ์จำนวน ๖ ชุด
- แจ้งสถานที่ติดต่อ (เบอร์โทรศัพท์) ให้ขัดเจน เพื่อนัดสอบ

ขั้นตอนการสอนและส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑. สอนตามวันและเวลาที่บันทึกวิทยาลัยกำหนด

๒. แก้ไขวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการ

๓. ให้คณะกรรมการลงนามที่หน้าอนุมัติ จำนวน ๑๒ แผ่น

๔. คณบดีบันทึกวิทยาลัยลงนามที่หน้าอนุมัติ ๑๒ แผ่น วันสำคัญการศึกษา คือ วันที่คณบดีลงนาม

๕. ส่งเอกสารต่อบันทึกวิทยาลัย ดังนี้

- วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ เล่ม
- สำเนาหน้าปก/หน้าอนุมัติ/บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เย็บรวมกัน ๖ ชุด
- แผ่น CD บรรจุข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ชุด
- บท.๑๒ (ใบนำส่งวิทยานิพนธ์)

๖. ส่ง บท.๑๓

- นิสิตกรอกข้อความในแบบคำร้องเกี่ยวกับการจบการศึกษา (บท.๑๓)

- นิสิตนำ บท.๑๓ ไปให้เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยลงความเห็น ดังนี้

เจ้าหน้าที่กองทะเบียนและวัดผล

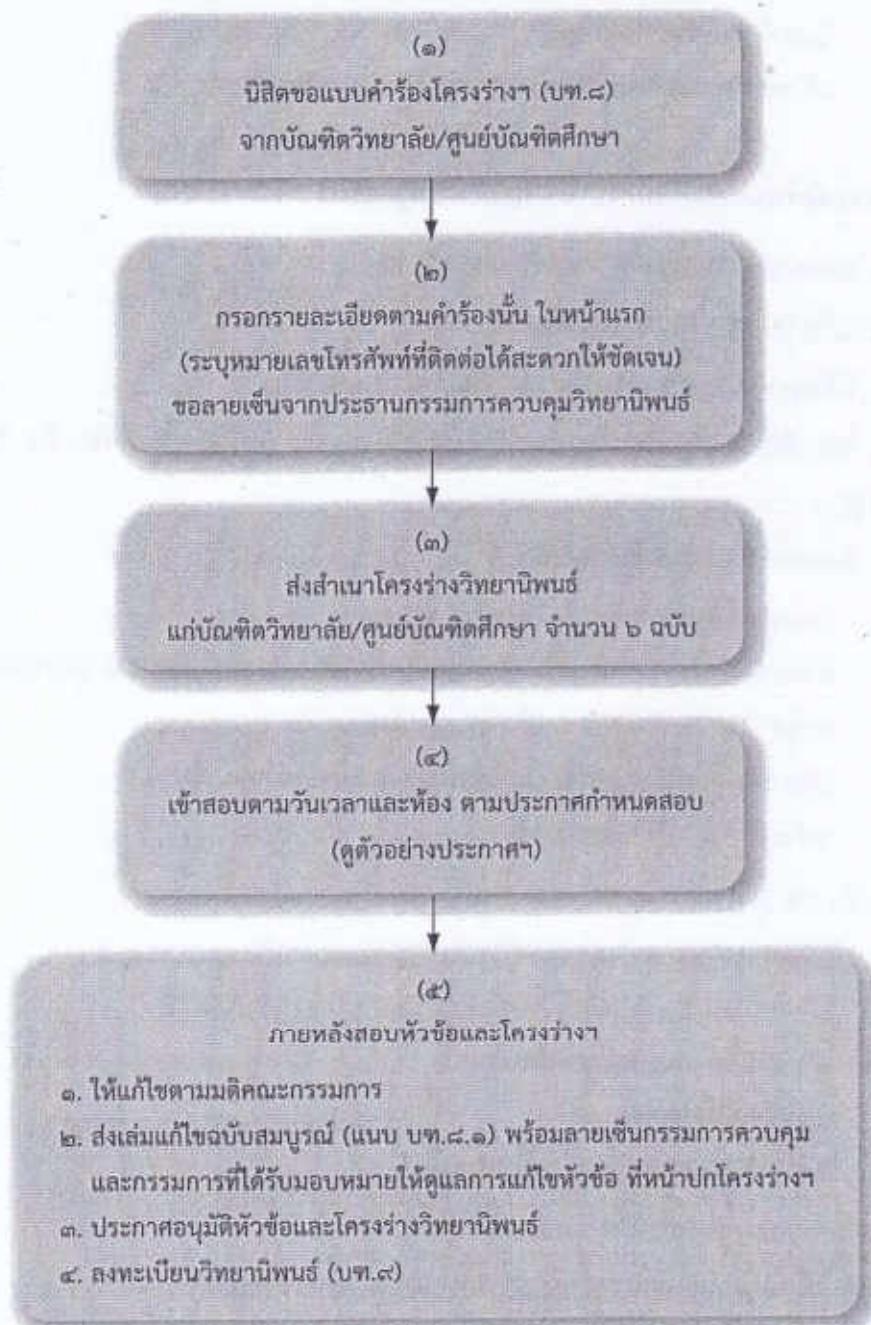
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๗. ส่ง บท.๑๓ ที่สำนักงานคณบดีบันทึกวิทยาลัย

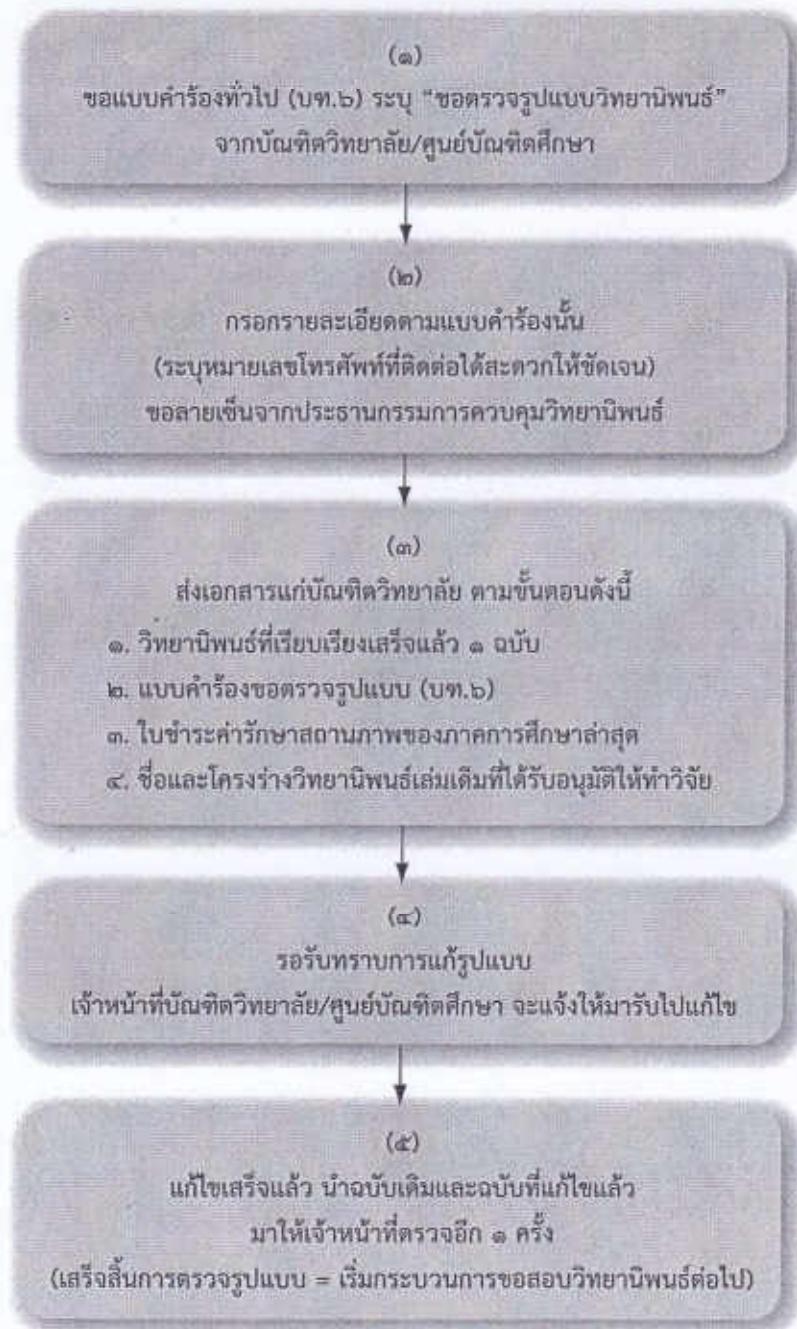
๘. ติดต่อกองทะเบียนและวัดผล เพื่อรับปริญญาและทราบศุริป

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอสอบโครงสร้างวิทยานิพนธ์

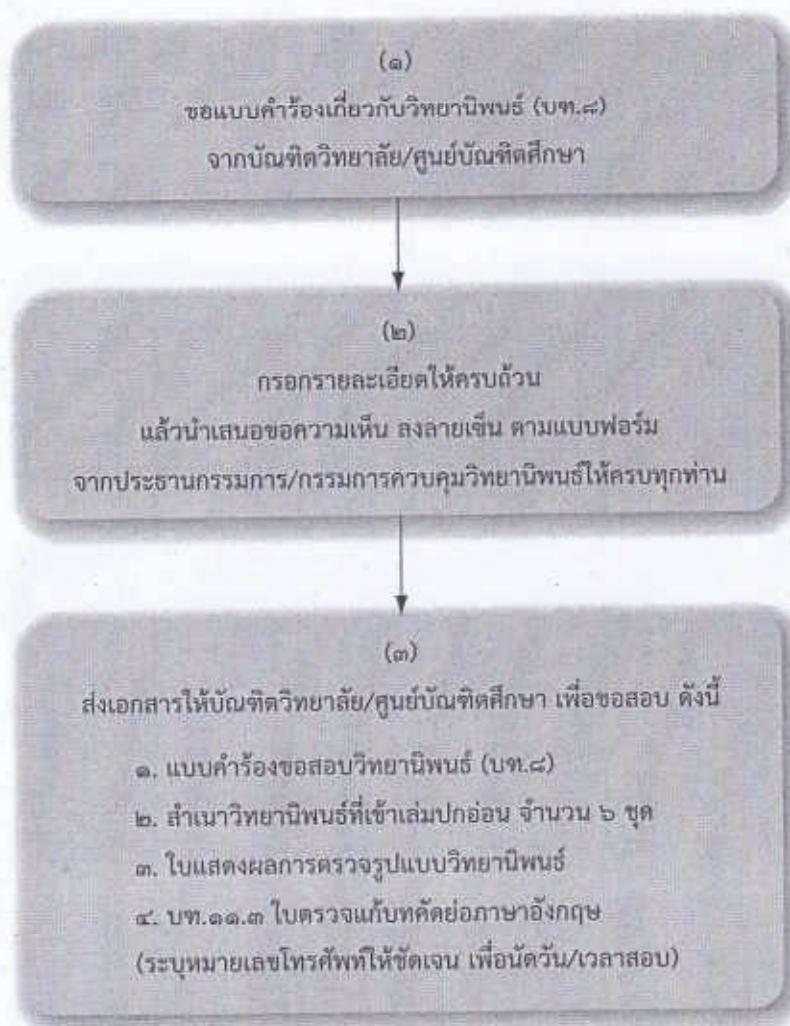
เมื่อนิสิตได้เรียนเรียงวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยความเห็นชอบของกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ก่อนจะขอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์

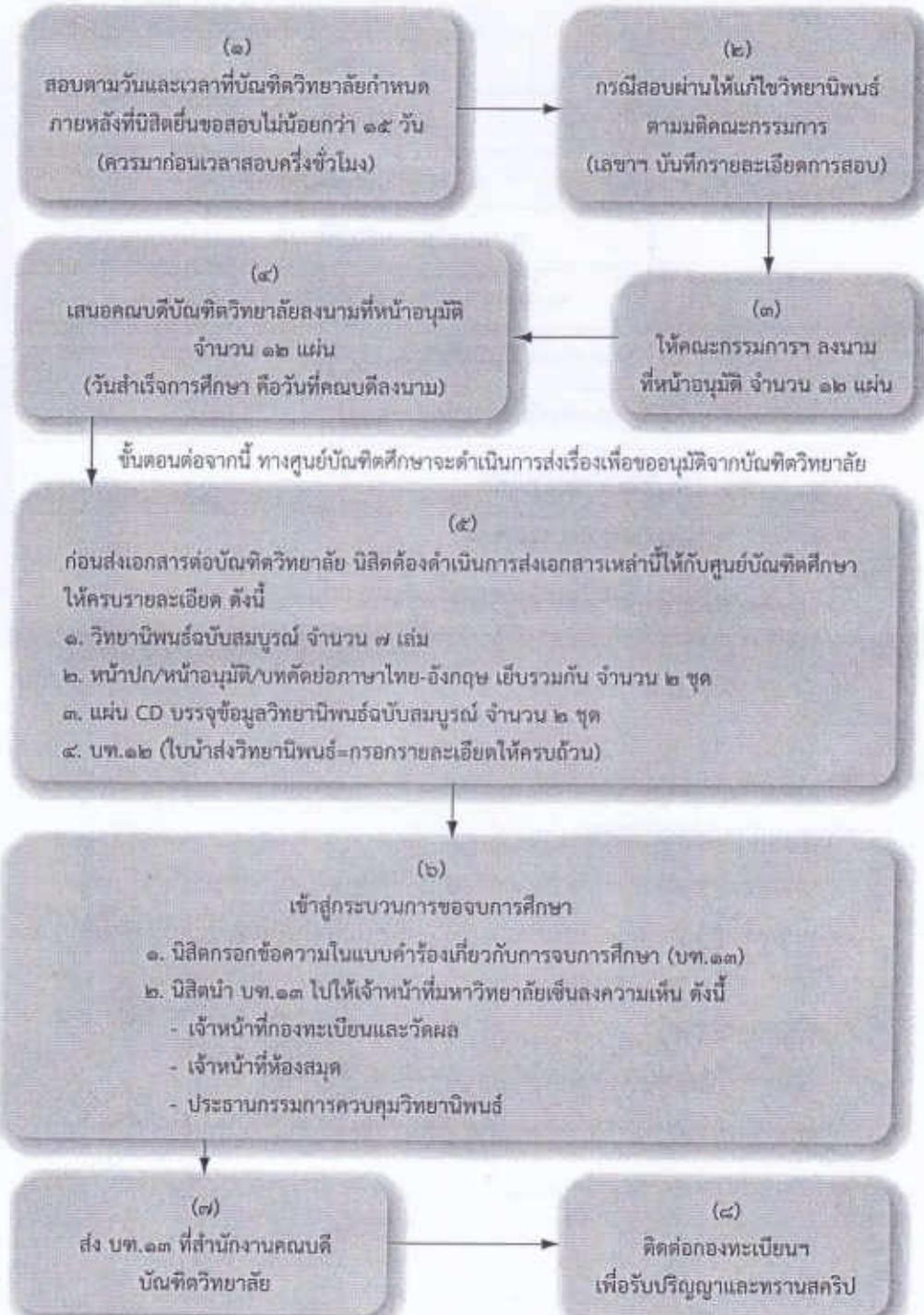
แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเสนอขอสอบวิทยานิพนธ์

นิสิตที่ผ่านขั้นตอนการตรวจรูปแบบเรื่องเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

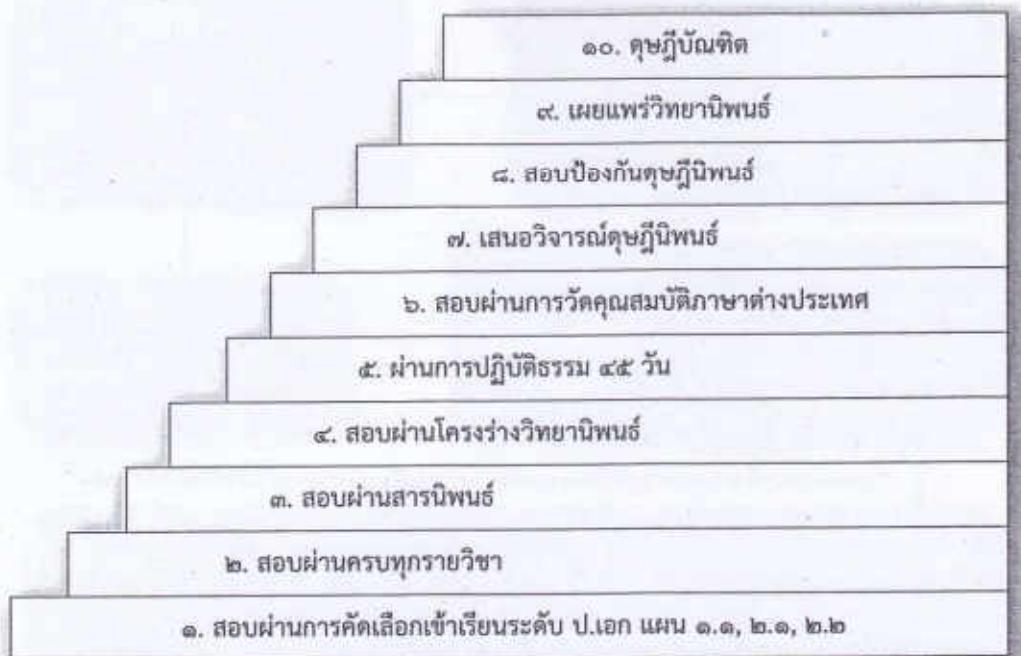

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสอบและส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

(หมวด ๔ การสอบวิทยานิพนธ์)

บันไดสู่ความเป็นดุษฎีบัณฑิต

หมายเหตุ:

การสอบภาษาต่างประเทศ:

- หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑.๑, ๑.๒ เลือกสอบภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษา
- หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๒.๑, ๒.๒ สอบภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ อีก ๑ ภาษา

การสอบสารนิพนธ์:

- หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑.๒ สอบสารนิพนธ์ ๑ เรื่อง
- หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑.๑, ๒.๑ และ ๒.๒ สอบสารนิพนธ์ ๓ เรื่อง

จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา
บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่
พัฒนาจิตใจและสังคม

www.mcu.ac.th